ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ -	042101.00.6 «ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»
ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ -	042101.01.6 «ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»
ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄ -	ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐ

ՎԱՆԱՁՈՐ 2022

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՀԼԳ/բ-031 – Հայոց լեզու և գրականություն 1</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">28</td><td>Դասախոսություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>28</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">32</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է ապագա մասնագետի գրավոր և բանավոր խոսքի մշակումը, ապագա ուսուցչի, գիտնական-հետազոտողի՝ գործնական, գիտական ոճերին ծանոթացումը՝ կիրառական հմտությունների ձեռք բերման անհրաժեշտությամբ: Այս նպատակին են ծառայում համապատասխան տարաբնույթ վարժությունները, թելադրությունները, թեստային աշխատանքները</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• գործնական գրություններ (դիմում, զեկուցագիր, տեղեկանք, լիազորագիր) գրելու կանոններ,
• ձայնավորների, բաղաձայնների, երկհնչյունների, հարադիր բարդությունների ուղղագրություն,
• քերականական–ձևաբանական նորմով սահմանված օրինաչափությունները, դրանցից կատարված և կատարվող շեղումներ,
• թույլատրելի զուգաձևությունները ձևաբանական ու շարահյուսական մակարդակներում,
• ներգործական կառուցվածքի փոխակերպումը կրավորականի, ստորադաս նախադասություններինը՝ դերբայական դարձվածների, ուրիշի ուղղակի խոսքինը՝ անուղղակի խոսքի, խոսքի մասերի փոխանցումներ:
Հմտություն
• կտիրապետի ՀՀ պետական լեզվի գործառույթների, կիրառական առանձնահատկությունների նորմերին:
Կարողունակություն
• կկարողանա գործնականում կիրառել ժամանակակից հայերենի կառուցվածքային օրինաչափությունները, քերականական կանոնները:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Հնչյունային ուղղագրության հիմունքները: Պատմական-ավանդական ուղղագրության հիմունքները: Ողղագրության և ուղղախոսության հաղորդակցական արժեքը:
Թեմա 2. Ուղղագրության կանոնների և տեսակների մեկնաբանություն: Ուղղախոսության կանոնների կիրառություն: Ընթերցանություն: Թելադրություն:
Թեմա 3. Բաղադրյալ հատուկ անունների ուղղագրությունը:
Թեմա 4. Գործնական գրություններ: Գործնական գրությունների կանոնների քննարկում: Դիմում, զեկուցագիր, տեղեկանք, լիազորագիր գրելու կանոնները:
Թեմա 5. Հարադրավոր բարդություններ: Բառերի միասին գծիկով, անջատ գրություն:</td></tr>
</table>

	Թեմա 6. Տողադարձ: Թեստային աշխատանք: *Թեմա 7.* Դարձվածքներ, առած-ասացվածքներ, թևավոր խոսքեր, դրանց գործածությունը խոսքում: Բառերի ձևաիմաստային խմբերի ոճական և հաղորդակցական արժեքը (հոմանիշ, հականիշ, նույնանաուն, հարանուն): *Թեմա 8.* Խոսքի մասեր: Քերականական – ձևաբանական նորմով սահմանված օրինաչափությունները, դրանցից կատարված և կատարվող շեղումները, թույլատրելի զուգաձևությունները ձևաբանական մակարդակում: *Թեմա 9.* Նախադասության անդամների կետադրությունը: *Թեմա 9.* Ներգործական կառուցվածքի փոխակերպումը կրավորականի: *Թեմա 10.* Բարդ նախադասությունների և դերբայական դարձվածի կետադրությունը: Ստորադաս նախադասությունների փոխակերպումը դերբայական դարձվածների: *Թեմա 11.* Ուրիշի ուղղակի խոսքի կետադրությունը և փոխակերպումը անուղղակի խոսքի: *Թեմա 12.* Խնդրառության և կապերի հոլովառության դերը բանավոր և գրավոր խոսքում: *Թեմա 13.* Համաձայնության դերը բանավոր և գրավոր խոսքում: *Թեմա 14.* Նախադասության հարակից միավորներ: Ամփոփում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Հաճախումները դասերին 20 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական աշխատանք 20 միավոր Ստուգողականաշխատանք 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 20 միավոր Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 % Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝ 1. Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 6-րդ շաբաթ) Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում՝ թեստային առաջադրանքների ձևով, պատասխանների գնահատում դասախոսի կողմից՝ յուրաքանչյուր հարցի համար նախապես նշված միավորների հատկացմամբ: Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացություն: 2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 12-րդ շաբաթ) Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում՝ թեստային առաջադրանքների ձևով, պատասխանների գնահատում դասախոսի կողմից՝ յուրաքանչյուր հարցի համար նախապես նշված միավորների հատկացմամբ: Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը - Առարկայի իմացությունը 3. Մասնակցությունը դասընթացին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ -Հաճախումների հաշվառում Գնահատման չափանիշները՝ -ներկայություն 4. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր)

	Գնահատման մեթոդը՝ -բանավոր հարցման արդյունքների հաշվառում, հիմնախնդիրների քննարկում համակուրսեցիների հետ, գործնական – կիրառական ուղղվածություն ունեցող հանձնարարություններ, թեստային աշխատանք և այլն, 5. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ -փորձի ցուցադրում, ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների փորձաքննական գնահատում, մասնակցություն խմբային նախագծերում և այլն, -բառարանային աշխատանքների ստուգում: 6.Գործնական հմտություններ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ -մենառարկայական և միջառարկայական բնույթի ինքնուրույն և խմբային նախագծեր, գաղափարների / հասկացությունների ձևակերպում, գնահատվող բանավեճ:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Ս. Աբրահամյան, Հայերենի կետադրությունը, Ե., 1999: 2. Մ.Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու. ձևաբանություն, շարահյուսություն, Ե., 1982: 3. Հ. Բարսեղյան, Ուղղագրական-ուղղախոսական, 4. տերմինաբանական բառարան, Ե., 1982: 5. Դ. Գյուրջինյան, Հայերեն բառարան-տեղեկատու, 6. Միասին, անջատ կամ գծիկով գրվող բառեր, Ե., 2001: 7. Դ. Գյուրջինյան, Մեծատա՞ռ, թե փոքրատառ, Ե., 2005: 8. Քոսյան Վ., Վերդյան Բ., Մարության Ա., Հայոց լեզվի գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, Ե., 1989: 9. Գ.Գարեգինյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե., 1984: 10. Ա. Մարգարյան, Ժամանակակից հայոց լեզու. Բառագիտություն, 1990/1993: 11. Ա. Սանթոյան, Արդի հայերենի կետադրության համակարգը, Ե., 2004: Լրացուցիչ՝ 1. Լ.Եզեկյան, Հայոց լեզու, Ե., 2007: 2. Ս. Գալստյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, 2003: 3. Դ.Գյուրջինյան, Գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, Ե., 2001: 4. Ռ. Նազարյան, Մայրենին բոլորի համար, Ե., 2006: 5. Վ. Սահակյան, Ուղղագրության, կետադրության և բերականության ուղեցույց, Ե., 2004:

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="5">ՀԼԳ/բ-032- Հայոց լեզու և գրականություն 2</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="5">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="5">1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">28</td><td>Դասախոսություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>28</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">32</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="5">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="5">Դասընթացի նպատակն է մի շարք մասնագիտությունների առաջին կուրսի ուսանողներին «Գրականություն» առարկային վերաբերող գիտելիքներ հաղորդել, խորացնել և ընդլայնել հայ գրականության մասին ուսանողների ունեցած ընդհանուր գիտելիքները: Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայ գրականության պատմությանը: Առաջնային նպատակ է նաև ուսանողներին գաղափար տալ հիմնական գրական ուղղությունների մասին՝ մասնավորապես կլասիցիզմի, ռոմանտիզմի, ռեալիզմի, սոց. ռեալիզմի, հիմնարար պատկերացում ձևավորել գրականության զարգացման վերաբերյալ ըստ դարաշրջանների, ուսումնասիրել մի շարք գրողների ստեղծագործությունները, անդրադառնալ դրանց կառուցվածքային և բովանդակային հատկանիշներին, գաղափարին և վերլուծությանը: Նպատակները սահմանվում են հետևյալ սկզբունքներով.
ա. գրականության՝ ըստ ժամանակաշրջանների պատկերացումը,
բ. ժառանգորդական շղթայի օղակների ներկայացումը ակունք-ավանդույթ-նորարարություն իրողության բացահայտմամբ,
գ. ժանրաբանություն, գրական ուղղությունների, մեթոդների, տեսական հասկացություն պարունակող գիտելիքները տրվում են կոնկրետ հեղինակ կամ ստեղծագործություն անցնելիս:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="5">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է ունենա առարկայի վերաբերյալ համապատասխան թեմաներից մշակումներ, գրի առնվազն երկու ռեֆերատ, կարդացած լինի հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը, լիարժեք պատկերացում ունենա հայ գրականության ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ, կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում: Միևնույն ժամանակ ուսանողը պետք է անգիր հատվածներ իմանա հանձնարարված չափածո գործերից, մասնակցած լինի բանավիճային քննարկումներին:
Հմտություն
Պետք է տիրապետի գրական-գեղարվեստական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարման մասնակցելու կանոններին:
Կարողունակություն
● գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ գեղարվեստական երկերը,
● անգիր հատվածներ ասել պոեզիայից,
● զանազանել գրական մեթոդների և ուղղությունների տարբերակիչ սկզբունքները, ժանրային կառուցվածքները,</td></tr>
</table>

	գրական գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր կարծիք հայտնել:
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմա 1.* Գրերի գյուտի պատմամշակութային արժեքը, 5-րդ դարի հայ գրականության ընդհանուր բնութագիր: *Թեմա 2.* «Սասնա ծռեր» էպոսը: Ստեղծման ժամանակը, կառուցվածքը, կերպարները, առանձնահատ-կությունները: Գեղարվեստական արժանիքները: *Թեմա 3.* Գրիգոր Նարեկացի, «Մատյան ողբերգության» աղոթամատյանը: Ֆրիկ. կյանքը և քնարերգությունը: *Թեմա 4.* Միջնադարյան տաղերգություն, հայրեններ: Ժանրը, ժանրակազմ հատկանիշները, թեմատիկ առանձնահատկությունները: *Թեմա 5.* Աբովյանը և լուսավորական շարժումը: Հայ նոր գրականություն:Մուրացանի արձակը: *Թեմա 6.* Հ. Պարոնյանի ստեղծագործությունը: Երգիծանքի տարատեսակները: «Մեծապատիվ մուրացկաններ» վիպակը, կերպարները, գաղափարը: *Թեմա 7.* Ռոմանտիզմը որպես գրական մեթոդ, հիմնական հատկանիշենրը: Րաֆֆու «Սամվել» վեպը: Կառուցվածքը, կերպարները, գաղափարը: *Թեմա 7.* Գր. Զոհրապը և հայ նորավիպագրությունը: Զոհրապի կյանքն ու ստեղծագործությունը: Նովելները: *Թեմա 8.* Շիրվանզադեն և հայ դասական ռեալիզմը: Շիրվանզադեի արձակի և դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները: *Թեմա 9.* Հ. Թումանյան: Կյանքը և գործը: Քառյակները, պոեմները, արձակը: *Թեմա 10.* Ավ. Իսահակյան: Կյանքը և գործը: Քնարերգությունը: «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմը, կառուցվածքը, գաղափարը: *Թեմա 11.* Վ. Տերյանի կյանքը և քնարերգությունը: «Մթնշաղի անուրջներ», «Երկիր Նաիրի» շարքերը: *Թեմա 12.* Բակունցի պատմվածքները: *Թեմա 13.* Գ. Մահարի, կյանքը և ստեղծագործությունը: «Ծաղկած փշալարեր» վիպակը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	• Բանավոր հարցում, թեստային աշխատանք, բնագրային վերլուծություն, ինքնուրույն աշխատանքի ստուգում, • տվյալ առարկայի չափորոշիչով սահմանված ուսանողի գիտելիքները և կարողությունները, ընդհանուր պատկերացումների, գաղափարների, հասկացությունների իմացությունը: • Ամփոփիչ գնահատում Ամփոփիչ գնահատումը կատարվում է 100 միավորանոց սանդղակով. ● հաճախումների, ● գործնական աշխատանքների բանավոր հարցումների, ● երկու գրավոր ստուգողական աշխատանքների, ● երկու ինքնուրույն աշխատանքների գնահատման հիման վրա: Ամփոփիչ գնահատման համար նոր հարցում (գրավոր կամ բանավոր) չի կազմակերպվում: • Ուսանողների միջանկյալ գնահատում Ուսանողների միջանկյալ գնահատումը կատարվում է ինքնուրույն կամ ստուգողական աշխատանքների միջոցով: Հանձնարարվում է երկու ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքները հիմնականում ներկայացվում են ռեֆերատի ձևով: Ստուգողական աշխատանքները տրվում են դասընթացին հատկացված ժամերի սահմաններում: Դրանց կարող է հատկացվել 40-80 րոպե: Ստուգողական աշխատանքները կարող են կրկնել լսարանում քննված

	գեղարվեստական նյութերը՝ հարցադրման որոշ տարբերությամբ:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Պ. Հակոբյան - Հայ մշակույթի նշանավոր գործիչներ 2. Ջրբաշյան Է.- Չորս գագաթ , Հայ նոր գրականության պատմություն (հատոր 1-5) 3. Գաբրիելյան Վ.- Սփյուռքահայ գրականություն 4. Ս. Աղաբաբյան - «Սովետահայ գրականության պատմություն» 5. Հր. Թամրազյան - «Սովետահայ գրականության պատմություն» Լրացուցիչ՝ 1. Մովսես Խորենացի - «Հայոց պատմություն» 2. Գրիգոր Նարեկացի - «Մատյան ողբերգության» 3. Խաչատուր Աբովյան - «Վերք Հայաստանի» 4. Հովհ. Թումանյան - բանաստեղծություններ, «Անուշ» պոեմը 5. Ե. Չարենց - բանաստեղծություններ, «Գիրք ճանապարհի» 6. Պ. Սևակ - «Անլռելի զանգակատուն», «Եղիցի լույս», «Մարդը ափի մեջ», այլ Հրանտ Մաթևոսյան - «Աշնան արև»

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/Բ-048-Հայոց պատմության հիմնահարցեր -1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Հայոց պատմության հիմնահարցեր առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի և հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարը, հայոց պետականության պատմությունը, 5-րդ դարի ազատագրական պայքարից մինչև Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին: *Հմտություն* • տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում) • սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ Կարողունակություն • առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն • վերլուծության և համադրության կարողություն • քննադատության և ինքնաքննադատության կարողություն • պատմական փաստերը համադրելու և երևույթները համակողմանի գնահատել կարողություն			

	• պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից բացահայտելու կարողություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. V դ. ազատագրական պայքարը Թեմա 2. VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը Թեմա 3. VIII-IX դդ. ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ Թեմա 4. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը Թեմա 5. Հայ ժողովրդի ազգային ազատագրության որոնումները XVII երկրորդ կեսին և XVIIIդ. առաջին քառորդին Թեմա 6. Հովսեփ Էմինը և Հայաստանի ազատագրության նրա ծրագրերը Թեմա 7. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը XVIII դ. II կեսին Թեմա 8. Ազատագրական պայարը Արցախում և Սյունիքում Թեմա 9. Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ • ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան • ինքնուրույն աշխատանքի կատարում • սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն • ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ • Հարցախույզ, ճեպահարցում • թեստային առաջադրանքներ՝ պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով հարցերով:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Սիմոնյան Հր. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2000թ. 2. Սիմոնյան Հր. Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 2012թ. 3. Մելքոնյան Ա, Մինասյան Է. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2009թ. 4. Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմության ակնարկներ (հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դարի վերջ» Երևան, 2018 5. Էդուարդ Դանիելյան, Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը», Երևան, 2015 6. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. IV–VIII, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., 1967, 1970, 1972, 1974, 1981: 7. Ժամկոչյան Հ., Գ. Աբրահամյան Ա., Մելիք- Բախշյան Ս. « Հայ ժողովրդի պատմություն», Երևան, 1876: 8. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. I-IV, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2018 Լրացուցիչ՝ 1. Աբրահամյան Ա.Գ., «Իսրայել Օրի», 1978թ. 2. Գալոյան Գ. Հայաստանը մեծ տերությունների աշխարհաքաղաքական առճակատումներում, 2004թ. 3. Համբարյան Ա.Ա., «Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում», Երևան, 1999: 4. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2014: Հ. 2, Գիրք II: Միջին դարեր: (IX դարի կես-XVII դարի I տասնամյակ): Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3,: Գիրք I: Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի II կես -XIX դարի վերջ):

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">Պ/Բ-049-Հայոց պատմության հիմնահարցեր -2</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Հայոց պատմության հիմնահարցեր առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի և հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարը, հայոց պետականության պատմությունը, հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքների ձևավորումից մինչև Հայաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը
Հմտություն
• տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում)
• սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ
• ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ
Կարողունակություն
• առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն
• վերլուծության և համադրության կարողություն
• քննադատության և ինքնաքննադատության կարողություն
• պատմական փաստերը համադրելու և երևույթները համակողմանի գնահատել կարողություն
պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից բացահայտելու կարողություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները
Թեմա 2.Արևմտահայ ազգային-ազատագրական շարժումների վերելքը XIXդ. 90ական թթ
Թեմա 3. Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը
Թեմա 4. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը
Թեմա 5. Ֆիդայական շարժումը
Թեմա 6. Ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները
Թեմա 7. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը
Թեմա 8. Հայկական հարցը 1912-1914 թթ
Թեմա 9. Հայոց Մեծ եղեռնը
Թեմա 10. 1915 թ. ինքնապաշտպանական մարտերը
Թեմա 11. 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը. Հայաստանի հանրապետության հռչակումը
Թեմա 11. Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1820 թթ
Թեմա 12. Արցախյան շարժման նոր փուլը, Հայաստանի</td></tr>
</table>

	անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը Թեմա 13. ՀՀ պետական խորհրդանիշները, դրոշը, օրհներգը, զինանշանը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ • ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան • ինքնուրույն աշխատանքի կատարում • սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն • ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ • Հարցախույզ, ճեպահարցում • թեստային առաջադրանքներ՝ պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով հարցերով:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Սիմոնյան Հր. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2000թ. 2. Սիմոնյան Հր. Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 2012թ. 3. Մելքոնյան Ա, Մինասյան Է. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2009թ. 4. Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմության ակնարկներ (հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դարի վերջը) Երևան, 2018 5. Էդուարդ Դանիելյան, Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը», Երևան, 2015 6. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. IV–VIII, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., 1967, 1970, 1972, 1974, 1981: 7. Ժամկոչյան Հ., Գ. Աբրահամյան Ա., Մելիք- Բախշյան Ս. « Հայ ժողովրդի պատմություն», Երևան, 1876: 8. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. I-IV, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2018 9. Խաչատրյան Կ. «Հայ-ռուսական հարաբերությունները 1920-1922 թթ.», Երևան, 2007: Լրացուցիչ՝ 1. Գալոյան Գ. Հայաստանը մեծ տերությունների աշխարհաքաղաքական առճակատումներում, 2004թ. 2. Համբարյան Ա.Ա., «Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում», Երևան, 1999: 3. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2014: Հ. 2, Գիրք II: Միջին դարեր: (I X դարի կես- XVII դարի առաջին տասնամյակ): 4. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3,: Գիրք I : Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես -XIX դարի վերջ): 5. Ավետիսյան Հ.Ա. «Հայկական հարցը 1918թ.». Երևան, 1997 6. Վրացյան Ս. «Հայաստանի Հանրապետություն», Երևան, 1993 7. Սիմոնյան Հր. «Անդրանիկի ժամանակը», գիրք 1-2, Երևան, 1996:

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՕԼԳ/բ-001 Ռուսաց լեզու-1
ՕԼԳ/բ-002 Ռուսաց լեզու-2</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ/4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 1-ին և 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">56/56</td><td>Դասախոսություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>56/56</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">64/64</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120/120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Գիտի
- կարդալու հիմնական կանոնները;
- շեշտի տեղը ամենատարածված բառերում,
- ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք ծառայում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակներին առօրյա, սոցիալ-մշակութային և կրթական և մասնագիտական գործունեության ոլորտներում.
- կրթության տվյալ փուլի բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները.
- ռուսալեզու խոսքի վարքագծի տարրական նորմերը
Հմտություն
- գրավոր և բանավոր խոսքի բոլոր տեսակները կիրառելու հմտություններ;
- կրթական և մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում և իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման հմտություններ ձեռք բերելու տարրական տեխնիկա (ռազմավարություն և մարտավարություն;.
- բանավոր և գրավոր խոսքի մշակույթի նորմեր ձեռք բերելու հմտություն;
- գրագետ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություն;
- տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվության հետ աշխատելու հմտություն;
- հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման և վիճաբանության հմտություններ.
Կարողություն
Կարող է
- կարդալ ցանկացած բովանդակության տեքստ;
- որոշել տեքստի թեման;
- բավարար ամբողջականությամբ և ճշգրտությամբ հասկանալ տեքստի հիմնական տեղեկատվությունը;
- տարբերակել բառի ուղղակի և փոխաբերական իմաստը;
- խոսքում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ և բազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ;
- ինքնուրույն արտադրել համահունչ, տրամաբանական</td></tr>
</table>

	հայտարարություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ տրված միջավայրին համապատասխան; - երկխոսություններ կառուցել; - օգտագործել ուղղակի և անուղղակի խոսք; - հասկանալ մենախոսության թեման և նրա մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը; - հասկանալ զրուցակցի հայտարարության բովանդակությունը, նրա հաղորդակցական մտադրությունները.
Դասընթացի բովանդակությունը	1 կիսամյակ Թեմա 1. Օտար լեզուների դերն ու նշանակությունը մարդու կյանքում Թեմա 2. Մարդ.Դիմանկար. Բնավորություն Թեմա 3. Կյանքի ոճ Թեմա 4. Դար ապրի- դար սովորի Թեմա5. Գեղեցկությունը կփրկի աշխարհը. Մշակույթ. Արվեստ Թեմա 6. Աշխարհը ճանապարհորդի աչքերով Թեմա 7. Տոներ. Ավանդույթներ. Սովորույթներ Թեմա 8. Հայրեր և երեխաներ. Սերունդների բախում 2 կիսամյակ Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա Թեմա 2. Բնությունը և մարդը Թեմա 3. Առողջ ապրելակերպ. Սնունդ Թեմա 4. Առողջ ապրելակերպ. Սպորտ Թեմա 5. ԶԼՄ. Ինտերնետ. Շփում սացցանցերում՝դրական և բացասական կողմերը Թեմա 6. Թերթելով պատմության էջերը Թեմա 7. Գրավոր և բանավոր խոսքի մշակույթը գործնական հաղորդակցման մեջ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գրավոր և բանավոր հարցում, ինքնուրույն աշխատանք, թեստ, սալիկահանդես, ֆրոնտալ հարցում, ստուգողական աշխատանք, ամփոփիչ աշխատանք
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Русская грамматика. – Т. 1,2. М., 1980. 2. Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2. М., 1979. 3. Современный русский литературный язык / под ред. П.А. Леканта. М., 1988. 4. Новикова А.С. Русский язык. Фундаментальный курс. М., 1993 5. Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык. М., 2010. 6. Ремчукова Е.Н. Мофология современного русского языка. Учебное пособие. М., 2004. 7. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю.,Савова М.Р. Русский язык и культура речи. М., 2003. 8. ГончароваТ.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум. М., 2011. 9. Шулежкова С.Г. «И жизнь, и слезы, и любовь» Происхождение, значение, судьба 1500 крылатых слов и выражений русского языка. М., 2011. 10. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. Спб, 2012. 11. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. Спб, 2011. 12. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. Спб,

	2011. 13. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Второй сертификационный уровень. Общее владение. Спб, 2013. 14. Программа по русскому языку для иностранных граждан. Первый сертификационный уровень. Общее владение. 1-й уровень спб, 2012. 15. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012. 16. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012. 17. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. Второй вариант. Книга + cd. М., спб, 2012. 18. Одинцова И.В. Что вы сказали? СПб, 2007. 19. Баско Н.В. Изучаем русский, узнаем Россию. М., 2011. 20. Киселева М.С. Русский язык как иностранный. М., 2010 Լրացուցիչ՝ 1. Современный русский язык в трех частях / В.В. Бабайцева, Л.Ю. Максимов. М, 1987. 2. Современный русский язык. Теория. Анализ языковых единиц: В 2-х частях. – Часть II. Морфология. Синтаксис / под ред. Е.И. Дибровой. М., 2001. 3. Распопов И.П. Строение простого предложения в современном русском языке. М., 1970. 4. Лекант П.А. Синтаксис простого предложения в современном русском языке. М., 1974. 5. Современный русский язык / Р.Н. Попов, Д.П. Валькова, Л.Я. Маловицкий, А.К. Федоров. М., 1978. 6. Ковтунова И.И. Современный русский язык. Порядок слов и актуальное членение предложения. М., 1976. 7. Наши трёхъязычные дети. Елена Мадден. СПб, 2011.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/բ-062-Փիլիսոփայության հիմնահարցեր**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	44	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	20
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	76		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Փիլիսոփայություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ աշխարհայացքի, նրա տարատեսակների և ձևերի մասին, բացահայտել իրականության սկզբնապատճառը, զարգացման օրենքներն ու օրինաչափությունները, մեկնաբանել շարժման մեխանիզմը, ձևերը և դրանց դերը զարգացման գործընթացում: Ուսանողները գիտելիքներ են ստանում նաև հասարակության, նրա առանձնահատկությունների և գործառույթների մասին: Դասընթացը ներկայացնում է փիլիսոփայական գիտելիքների			

	պատմականությունը, ուսումնասիրման ընթացքում ուսանողը գաղփար կունենա նորագույն շրջանի փիլիոփափայական տեսությունների և ուղղությունների, հայ փիլիսոփայական մտքի զարգացման շրջանների մասին: Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա կատարել ընդհանրացումներ աշխարհայացքի, տարբեր գաղափարական հոսանքների, տեսությունների և հիմնադրույթների վերաբերյալ: Փիլիսոփայություն առարկայի ուսումնասիրմամբ ուսանողը միաժամանակ կշփվի տրամաբանության, մշակութաբանության, քաղաքագիտության և այլ գիտությունների հետ: Փիլիսոփայություն առարկան նախատեսված է ներկայացնել բոլոր բաժինների համար, որպեսզի ապագա մասնագետի մոտ ձևավորվի իրականության վերաբերյալ ընդհանրական գիտելիքներից եզրահանգումներ կատարելու հմտություն և կարողություն:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* 1. ինքնուրույն վերլուծել փիլիսոփայական հիմնախնդիրները 2. տարբերել փիլիսոփայական տարբեր ուղղությունների գաղափարական հիմնավորումները 3. տարբարակել փիլիսոփայության մտքի պատմության հիմնական էտապները, յուրաքանչյուրի հիմնական մոտեցումները 4. Ներկայացնել հասարակական գիտակցությունը ձևերը, դրանց ընդհանրությունն ու տարբերությունը 5. հասկանալ փիլիսոփայական հասկացությունների, կատեգորիաների և օրենքների էությունը, կիրառման բնագավառը *Հմտություն* 1. գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն 2. հետազոտություններ կատարելու ունակություններ 3. սովորելու ունակություն 4. առաջնորդի հատկություններ 5. որակի կարևորության գիտակցում 6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները *Կարողունակություն* *1.*վերլուծման և համադրման ունակություն 2. կազմակերպման և պլանավորման ունակություն 3. հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ 4. տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն 5. քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն 6. միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն Թեմա 2. Փիլիսոփայության զարգացման պատմական փուլերը Թեմա 3. Մատերիա և կեցություն Թեմա 4. Հոգևորի / գիտակցության/ պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ Թեմա 5. Զարգացման հիմնախնդիրը/ օրենքները և կատեգորիաները/ Թեմա 6. Իմացության տեսություն: Գիտական իմացություն Թեմա 7. Սոցիալական փիլիսոփայություն, հասարակության սոցիալ-տնտեսական համակարգը

	Թեմա 8. Հասարակության քաղաքական և հոգևոր համակարգը Թեմա 9. Հասարակական գիտակցություն Թեմա 10. Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ. ✓ ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան, ✓ ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, ✓ սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, ✓ ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ, ✓ թեստային առաջադրանք պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով ✓ ամփոփիչ քննություն համակարգչային ստուգմամբ
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Ս. Հակոբյան – Փիլիսոփայության դասընթաց, Երևան 2005 2. Մ. Ասատրյան – Փիլիսոփայության ներածություն, Երևան 2004 3. Վ. Կանկե - Փիլիսոփայություն, Երևան, 2000 4. Հ. Շաքարյան – Փիլիսոփայություն, Երևան, 2005 5. Փիլիսոփայական բառարան, Երևան, 1975. 6. Ս. Զաքարյան – Փիլիսոփայության պատմություն, Երևան 2005 Լրացուցիչ՝ 1.Հովչուկ – Փիլիսոփայության պատմության համառոտ ակնարկ, Երևան, 1979 2.Էդ. Հարությունյան, Քաղաքական համակարգի զարգացման հիմնախնդիրները անցումային հասարակությունում, Երևան, 2005 3. И.Т. Фралов, Введение философии

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Օլգ/բ – 042, Օլգ/բ – 043, Օլգ/բ – 044, Օտար լեզու (անգլերեն, գերմաներեն, ֆրանսերեն ռուսերեն)- 1,2,3**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	12 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ 2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56, 56, 56	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	56, 56, 56
	Ինքնուրույն	64, 64, 64		
	Ընդամենը	120, 120, 120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք, ստուգարք, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է անգլերեն լեզվի քերականության ընդհանուր կառուցվածքին զուգահեռ ուսանողի մոտ ձևավորել լեզվի հաղորդակցական կարողություններ և ձեռք բերված գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ: Այլ կերպ ասած, դասընթացի նպատակն է լուսաբանել անգլերեն լեզվի բառապաշարի և քերականականության հիմնահարցերը, սովորեցնել տեսական գիտելիքը գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև. ուսանողներին տալ գործնական գիտելիքներ ան•լերեն լեզվի կառուցվածքի մասին, որն անհրաժեշտ է անգլերենի[a] որպես օտար լեզվի հաղորդակցման համար: մշակել անգլերեն լեզվի հաղորդակցական կայուն հմտություններ[a]			

	դրսևորման բանավոր և գրավոր ձևերում: Այսպիսի դասընթացի խնդիրներով է պայմանավորված ծրագրի ֆունկցիոնալ հաղորդակցական ուղղվածությունը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք ✓ Անգլերեն լեզվի գործնական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ✓ Անգլերեն լեզվի կաղապարի շրջանակներում մտածելու կարողություն ✓ Մասնագիտական օտարալեզու գրականությունից օգտվելու հմտություններ ✓ Անգլերեն լեզվի քերականական կայուն հմտություններ, մինիմալ բառապաշարի տիրապետում բանավոր և գրավոր ձևերում Հմտություն - կատարել ինքնուրույն եզրակացություններ, համեմատություններ, զու•ահեռներ անցկացնի դրանց միջև - ցուցաբերել համապատասխան լեզվամտածողություն - ձեռք բերել ուսուցանվող լեզվով հաղորդակցվելու հմտություններ և կարողություններ Կարողունակություն - հանձնառություն սովորողների առաջադիմության և ձեռքբերումների նկատմամբ - ուսուցման ժամանակակից մեթոդները և տեխնոլոգիաները ուսումնասիրելու, ներդնելու կարողություն - առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն - ժամանակը արդյունավետ օգտագործելու կարողություն մասնագիտական կատարելագործման անհրաժեշտության գիտակցում
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմա 1.* Unit 1.Work, rest and play. 1A. Life stories. Vocabulary: day to day phrases, question words. Grammar: review of verb forms and questions 1B. Super commuters. Vocabulary: work, questions about travel. Grammar: subject questions. Word stress. 1C.Time to relax. Vocabulary: free time activities; frequency adverbs and expressions. Reading: a newspaper article. Listening: a survey 1D. Speed dating. Review and Progress Portfolio *Թեմա 2.* Unit 2.Beginnings. 2A. Starting small Vocabulary: Irregular verbs: past time phrases Grammar: Past Simple. 2 B. First meetings. Vocabulary; relationships. Grammar: Past Continuous. Week forms (1): was and were

	2 C. The 1001 Nights. Vocabulary: connecting words. Reading: A book cover. Reading and listening: a story. Weak forms (2). 2D. Small talk. Reading and Writing: starting and ending conversations Review and Progress Portfolio *Թեմա 3.* Unit 3. The world of work 3A. Getting qualified Vocabulary: employment Grammar: The Adjective (degrees of comparison) have to // had to HwL(Help with Listening): have to & have 3B. Job Hunting Vocabulary: looking for a job Grammar: present continuous & present simple; activity and state verbs 3C. Strange jobs Vocabulary: word building: noun endings Skills: *Reading:* a magazine article *Listening:* a radio interview 3D. I'm really sorry! Real world: apologies, reasons and promises 3.D Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a formal letter W: a curriculum vitae(CV) *Թեմա 4.* Unit 4. That's entertainment 4A. The silver screen Vocabulary: types of film Grammar: Personal Pronouns present perfect for life experiences (1): positive and negative 4B. The rhythm of life Vocabulary: music Grammar: present perfect for life experiences (2): positive and negative Do the Facts Support Your Educated Guess? (glossary) Psychological Methods of Collect data (glossary) 4C. TV or not TV? Vocabulary: TV nouns and verbs; -ed and –ing adjectives Skills: *Reading:* a newspaper article *Reading & Listening:* a magazine quiz 4D. What do you think? Real world: agreeing, disagreeing and asking for Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio

	R: a film review W: describing a film *Թեմա5.* Unit 5 Into the Future. 5A. Man or Machine 5B. Never Too Old 5C. Out of this World 5D. It is for Charity
	Specific Professional Vocabulary Grammar: Future plans and Ambitions: be going to//be planning to, etc *Թեմա 6.* Unit 6 Family and Friends 6A. Life with Teenagers 6B. Roles People Play 6C. Family Business 6D. Call Me Back ---------- Specific Professional Vocabulary Grammar: Superlatives *Թեմա7.* Unit 7 You Need a Holiday 7A. 50 Places to Go 7B. What are You Taking? 7C. Wish You were here 7D. I Have got a Problem ---------- Specific Professional Vocabulary Grammar: Future Cont. for future arrangements *Թեմա 8.* Unit 8 Different Cultures 8A. Home Sweet Home 8B. Meet the Parents 8C. Cultural Differences 8D. What is Edinburgh like? ---------- Specific Professional Vocabulary Grammar: should; should not; must *Թեմա 9.* Unit 9. Life isn't perfect 9A. Problems, problems Vocabulary: everyday problems Grammar: first conditional; future time clauses with *when, as soon as, before, after, until* 9B. Sleepless nights Vocabulary: adjectives to describe feelings Grammar: too, too much, too many, (not) enough 9C. In the neighborhood Vocabulary: phrasal verbs Skills: *Reading:* a letter to a newspaper

	Listening: a news report 9D. Invitations Real world: invitations and making arrangements 9. Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a personal email W: paragraphs; expressing sympathy and giving advice; an email(2) *Թեմա 10.* Unit 10. Shop till you drop 10A. Going, going, gone Vocabulary: verbs often used in the passive Grammar: present simple passive; past simple passive 10B. Changing trends Vocabulary: anything, someone, no one, everywhere, etc. Grammar: used to HwL: used to 10C. Fashion victims Vocabulary: use of articles: a, an, the, no article Skills: *Reading:* a magazine article *Reading & Listening:* a profile 10D. Can I help you? Real world: in a shop Vocabulary: shopping HwL: what shop assistants say Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a letter to a newspaper W: connecting words(3); giving your opinion *Թեմա 11.* Unit 11. Gossip and news 11A. Guess what? Vocabulary: verb-noun collocations(3) Grammar: present perfect for giving news with *just, yet, already* 11B. Murder mystery Vocabulary: crime Grammar: relative clauses with *who, which, that, where* 11C. Here is today's news Vocabulary: guessing meaning from context Skills: *Reading:* a newspaper article *Listening:* the news 11D. Did you? Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: stories W: use of verb forms; a narrative *Թեմա 12.* Unit 12. Achieving your goals 12A. A year off

	Vocabulary: money Grammar: reported speech 12B. Taking chances Vocabulary: unusual activities Grammar: second conditional 12C. Men of magic Vocabulary: connecting words (2): *first, next, then, etc.* Skills: *Reading:* a magazine article *Reading & Listening:* a radio interview HwL: linking: review(2) ********** 12. Review and Progress Portfolio End of Course Review R: an online diary; a posting on a website W: common mistakes; describing your goals in a posting
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում, հաճախելիության ցուցանիշների հաշվառում, գործնական աշխատանքների գնահատում:
Գրականություն	Պարտադիր՝ Face2face, Pre-intermediate, Cambridge University Press (Student' s book & Workbook Լրացուցիչ՝ Լ.Համբարձումյան, English in Use, Երևան, 2013 Լ.Համբարձումյան, English Step by Step, Երևան, 2014 Առցանցտեղեկություններթեմաներինհամապատասխան

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/բ-064- Մշակութաբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	• Մշակութաբանություն դասընթացի ծրագրային բովանդակության տիրապետումը, մշակույթի, մարդու, հասարակության ու աշխարհի մասին ընդհանուր գիտելիքների յուրացում: • աշխարհայացքային կողմնորոշումների հստակեցում • մասնագիտական, ընդհանուր գիտական և մշակութաբանական խնդիրների փոխառնչությունների պարզաբանման սկզբունքային մոտեցումների իմացում • մասնագիտական գիտելիքների զարգացմանը նպաստող մշակութա-մեթոդաբանական մտածելակերպի տարրերի ձևավորում • համաշխարհային և ազգային մշակույթի նվաճումներին հաղորդակից լինելը և մշակութաբանության բարդ հիմնախնդիրների			

	համակարգում ճիշտ կողմնորոշվելը
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Մշակութաբանության որպես ինքնուրույն գիտության ձևավորումը, հետազոտման մեթոդները: Մշակույթ հասկացության մեկնաբանումը և սահմանումները: Մշակույթի գործառույթները: Մշակույթի դասակարգման հիմնական չափորոշիչները, մշակույթի առանձին տիպերի բնութագիրը, կրոն և մշակույթ, բարոյականություն, արվեստ, գիտություն: Բնությունն իբրև փիլիսոփայական և մշակութաբանական կատեգորիա: Արժեք հասկացության բնորոշումը, մշակույթի և արժեքների կապը, արժեքների դասակարգումը: Քաղաքակրթություն հասկացության բնութագիրը, քաղաքակրթության և մշակույթի ընդհանրություններն ու տարբերությունները; *Հմտություն* • մշակութային երևույթների օրինաչափությունները, կառուցվածքը, տիպաբանությունը, պատճառա-հետևանքային կապերը հասկանալու ունակություն • մշակույթի վերաբերյալ եղած սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու ունակություն • ունեցած ինֆորմացիայի և տեղեկատվության տարբեր ձևերը օգտագործելու հմտություններ • մշակույթի վերաբերյալ ունեցած գիտելիքների համակարգում և վերլուծություն • մասնագիտական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ • տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման ունակություն, • միջանձնային գործնական հմտություններ *Կարողունակություն* • Ինքնուրույն աշխատելու ունակություն • Հետազոտություններ կատարելու ունակություն • Անկախ սովորելու ունակություն • Հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները • Համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվություն, • Հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները • Ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մշակութաբանության ուսումնասիրության առարկան, մեթոդները, գործառույթները Թեմա 2. Զանգվածային և էլիտար մշակույթ Թեմա 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը Թեմա 4. Մարդ, բնություն, մշակույթ Թեմա 5. Մշակույթ և արժեքներ, մշակույթ և քաղաքակրթություն Թեմա 6. Մշակութային երկխոսություն և գլոբալիզացիա
Գնահատման մեթոդները և	Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝

չափանիշները	ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով, բ) գործնական (սեմինար) աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում, գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում գնահատում, դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում ու գնահատում կիսամյակի ընթացքում, ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Մելքումյան Գ.Ա. Մշակութաբանություն, 2001 2. Գուրևիչ Ս., Մշակութաբանություն,1996 3. Բորև Յու.Բ., Գեղագիտություն, 1989 4. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, 1996 Լրացուցիչ՝ 1. Հովհաննիսյան Ս., Կուլտուրան և բնությունը, Երևան, 1984 2. Макарян Э.С. , Теориякультурыисовременнаянаука, Ереван 1984 3. Малюра Ю.А. Культурология, Москва, 1999 4. Лосев А.Д. Философия. Мифология. Культура, Москва, 1991 5. Культурология. История мировой культуры, Москва, 1995 6. Розин В.М. Введение в культурологию, Москва, 1994 7. Швейцер А. Культура и этика, Москва, 1994 8. Шнен О. Закат Европы, Москва, 1991 9. Философский словарь, Москва, 1983 10. Փիլիսոփայական բառարան

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**<u>Էիկ/ բ 091 Տնտեսագիտության</u>**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ամեն մի արտադրաեղանակի նպատակը հասարակության և նրա անդամների պահանջմունքների բավարարումն է: Հենց դրան է ուղղված արտադրության գործընթացը, որտեղ լուծվում է տնտեսական երկու հիմնախնդրի միչև առաջացող մշտական հակասությունը: Ներկայումս խառը տիպի տնտեսության պայմաններում , հիմախնդիրը շուկայական գործընթացի գործողությունը, շուկայական հարաբերությունների զարգացման օրինաչափություններն ու առանձնահատկություններն են:Սահմանափակ ռեսուրսների			

	պայմաններում, ավելի շատ պահանջմունքներ բավարարելու գործում մարդկանց ունեցած վարքագիծը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • տնտեսական կատեգորիաներն ու օրենքները • տնտեսագիտական գիտելիքների դերը և գործառույթները տնտեսության տարբեր ոլորտներում • առարկայի կարևորությունը հասարակական տնտեսական հարաբերությունների բնագավառում • հասարակության զարգացման պատմական փուլերի տնտեսական առանձնահատկությունները *Հմտություն* • մեկնաբանել տնտեսական երևույթներն ու տնտեսագիտություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին • շուկայական հարաբերությունների օրինաչափություններին այն բոլոր մեթոդներին, որոնք անհրաժեշտ են տնտեսական հավասարակշռություն և համաչափություն պահպանելու համար *Կարողունակություն* • մեկնաբանել տնտեսական երևույթներն ու գործընթացները, դրանց պատճառահետևանքային կապերը • կարողանա կատարել ճիշտ եզրահանգումներ • ճիշտ ներկայացնել մարդ-տնտեսություն-տնտեսական քաղաքականություն փոխհարաբերությունը
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա 1</u> Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Տնտեսագիտության հիմնական ուղղությունները: Տնտեսագիտություն առարկան, նպատակները և խնդիրները: Տնտեսական կատեգորիաներ և տնտեսական օրենքներ: Տնտեսագիտության տեսությունը որպես մեթոդոլոգիական գիտություն՝ մեթոդոլոգիա և մեթոդ: Տնտեսագիտության միկրո, մեզո, մակրո և մեգա շերտային կառուցվածքը: <u>Թեմա 2</u> Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Շուկա, շուկայի հասկացությունը, ծագման պայմանները, սեփականության բազմաձևությունը: Շուկայի հիմնական տարրերը, ֆունկցիաները, գործունեության սկզբունքները, կառուցվածքը, ենթակառուցվածքները, օբյեկտները, սուբյեկտները: Շուկայի դասակարգումն ըստ ապրանքային խմբերի, տարածքային հատկանիշների, մրցակցության ձևի, շուկայի սուբյեկտների տեսակների: Շուկայական տնտեսության դրական և բացասական կողմերը: <u>Թեմա 3</u> Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: Տնտեսական համակարգերը: Դրանց կազմակերպման հիմնական ձևերը: Ապրանքային արտադրության բնորոշ գծերը: Տնտեսական համակարգերի տիպերը և մոդելները: <u>Թեմա 4</u> Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: Շահույթ և շահութաբերություն: Շահույթի էության և աղբյուրների մեկնաբանությունները: Շահույթի մեծությունը որոշող գործոնները:

	Շահույթի ֆունկցիաները: Շահույթի տեսակները (հաշվապահական, տնտեսական, ընդհանուր հաշվեկշռային և այլն): Մոնոպոլ շահույթ: Ձեռնարկատիրական եկամուտ: Աշխատավարձի տնտեսական հիմքերը: Աշխատավարձի ձևերը, տեսակները ու համակարգերը: Անվանական և իրական աշխատավարձ: Աշխատավարձի կազմակերպման տարիֆային համակարգի էությունը: <u>Թեմա 5</u> Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: Տնտեսական աճի էությունը: Դրան բնութագրող հիմնական ցուցանիշները: Տնտեսական աճի վրա ազդող գործոնները: Տնտեսական աճի տիպերը (էքստենսիվ, ինտենսիվ և խառը): Տնտեսական ճգնաժամ: Ճգնաժամի տեսակները: <u>Թեմա 6</u> Ինֆլյացիա և գործազրկություն: Ինֆլյացիայի բնորոշումը և հիմնական տեսակները: Առաջացման պատճառները և սոցիալ-տնտեսական հետևանքները: Տնտեսության պարբերական տատանումները և գործազրկությունը: Գործազրկության տեսակները և դրանց վրա ազդող գործոնները: Գործազրկության մակարդակը և ինֆլյացիայի տեմպերը: <u>Թեմա 7</u> Դրամա-վարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: Փող. տեսակները, պահանջարկը և առաջարկը: Հավասարակշռությունը դրամական շուկայում: Տոկոսադրույքի ձևավորումը որպես փողի գին: Դրամաշրջանառություն: Շրջանառության համար անհրաժեշտ փողի քանակության որոշումը: Վարկ. էությունը, ձևերը և ֆունկցիաները: Բանկային համակարգ: Բանկերի տեսակները: Կենտրոնական Բանկի հիմնական խնդիրները և ֆունկցիաները: Առևտրային բանկերը և դրանց գործարքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	. Գնահատման մեթոդներն և չափորոշիչներն ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին Գնահատման չափանիշները (ընթացիկ ստուգումների) - տարբերակների երեք հարցերից յուրաքանչյուրին տրված պատասխանի բովանդակությունը - պատասխանի մեջ նյութի ինքնուրույն յուրացման մասնաբաժինը - շարադրանքի տրամաբանվածությունը, ծրագրային նյութի յուրացվածության աստիճանը - ծրագրային նյութից դուրս իմացությունը - Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում - Դասընթացի համապատասխան թեմաների մշակում և վերլուծություն Հաճախելիություն Գնահատման մեթոդը - դասերին հաճախման հաշվառում Գնահատման չափանիշը - ներկայություն - մասնակցություն հարցերի քննարկմանը Համակարգչային թեստային ստուգում Գնահատման չափանիշները

	- համակարգչային թեստային ստուգում նախատեսված չէ Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում՝ ստուգարք արդյունքների հանրագումար գնահատման հարյուրմիավորանոց սանդղակով:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Գ. Կիրակոսյան ՙՏնտեսագիտության տեսություն՚, 2009թ. 2. Գևորգյան Մ.Ա. „Տնտեսագիտության տեսություն" Երևան 1998 3. Գոռթնի Դ. Ջեյմս, Ռիչարդ Լ. Ստրոուպ, Ա.Հ.Սթուդենմունդի, Ռասել Ս. Սոբելի „Տնտեսագիտություն: Մասնավոր և հասարակական ընտրություն:" Թարգմանություն՝ գլխ. խմբագիր պրոֆ.Գ. Կիրակոսյան Երևան 1999 4. Թովմասյան Ռ.Ա. „Տնտեսագիտության տեսություն" Երևան 006 5. Խաչատրյան Գ. Հ. „Տնտեսագիտության տեսություն" Երևան 2007 6. Ղուշչյան Հ. Բ. „Մակրոէկոնոմիկա" Երևան 1992 7. Մարկոսյան Ա., Սաֆարյան Ռ. „Շուկայական տեսության հիմնախնդիրները" Երևան 2002 8. "Մենեջմենթ" Յ.Մ, Սուվարյանի խմբ. Երևան 200 9. Войтов А. Г. „Экономика. Общий крс" (фундаментальная тео экономики). Учебник М. 2003 10. Гугасян Г. М. „ Экономическая теория. Ключевые вопросы." Учебник М. 2004 11. Липсиц И.В. . „ Экоомика. М.2004 12. Макконелл К.Р. Брю С.Л. Экономикс: Принципы,проблемы и политика. В 2-х томах. М.1996 13. Носова С. С. . „ Экономическая теория Краткий курс. " М.2001 14. Носов С. С. „ Основы Экономики." Учебник М. 2004 15. Основы экономической теории. Курс лекции Под общ. ред. А.А.Кочеткова М.2004 16. Райзберг Б. А. „ Основы Экономики." Учебник посо ие. М. 2000 Լրացուցիչ՝ 1. Стенлейк Дж.Ф. . „ Экономикс для начинающих. " М.1994 2. Торосян К. М. „ Теория оптимальной цивилизации." Гл.12-14 Ереван 2002 3. „Экономическая теория." Учебник. Под ред. Камаева В. Д. М. 2000 4. „ Экономика. ." А.С.Булатова М.2001 5. Янова В.В. „ Экономика. ." М.2007

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/բ 058-Սոցիոլոգիա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել սոցիոլոգիայի պատմական անհրաժեշտության, հասարակության ուսումնասիրության համար ունեցած դերի, սոցիոլոգիական աշխարհայացքի բազմազանության և			

	բազմաձևության մասին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Հասարակությունն իբրև համակարգ, դրա հիմնական տարրերը, դրանց միջև փոխկախվածության գործընթացները և վերահսկողության մեխանիզմները: *Հմտություն* Սոցիոլոգիական տեսությունների հիմնական ձևերին, մեթոդներին, գործիքներին, վերլուծության եղանակներին: *Կարողունակություն* Նախագծել սոցիալական որևէ երևույթի ուսումնասիրմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտության ծրագիր:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Սոցիոլոգիայի ձևավորման նախադրյալները. պատմական ակնարկ:ՈՒսումնասիրության օբյեկտը, առարկան, ֆունկցիաները, կապն այլ գիտությունների հետ: Թեմա 2 Հասարակության կառուցվածքային տարրերը.անհատ, խումբ (տեսակները), կազմակերպություն, ինստիտուտ: Թեմա 3 Հասարակության վերահսկողության մեխանիզմներ. մշակույթ և սոցիալականացում: Թեմա 4 Հասարակության շերտավորում: Թեմա 5 Սոցիոլոգիական հետազոտության մեթոդները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները. Խմբային աշխատանք, անհատական ներկայացումներ, բանավեճ, հարց ու պատասխան, հարցախույզ: Գնահատման չափանիշները Ուսանողի գիտելիքը՝ • Սոցիոլոգիայի առաջացման պատմական անհրաժեշտության, վերջինիս ուսումնասիրման օբյեկտի, առարկայի, գործառույթների, հիմնականխնդիրների, սոցիոլոգիական գիտելիքի բազմամակարդակ կառուցվածքի վերաբերյալ, • հասարակության պատմական տիպերի, զարգացման օրինաչափությունների, հիմնական ընդհանրությունների եւ տարբերությունների, համակարգային մոտեցման, հասարակության՝իբրեւ համակարգի՝բազմամակարդակ կառուցվածքում գործառնող եւ փոխկախված տարրերի (անհատը՝սոցիալական գործողություն կատարելու տեսանկյունից, խմբեր, կազմակերպություններ, ինստիտուտներ) վերաբերյալ, • հասարակության վերահսկողության մեխանիզմների, դրանց փոխպայմանավորվածության վերաբերյալ, • հասարակության ստրատիֆիկացիոն կառուցվածքի (շերտավորման), այն մեկնաբանող մոտեցումների, հիմնական շերտերի բնութագրի, մոբիլության, վերջինիս տեսակների, ըստ մոբիլության «բաց» եւ «փակ» հասարակությունների մեկնաբանման վերաբերյալ Սոցիոլոգիական հետազոտության առանձնահատկությունների վերաբերյալ:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Կրավչենկո «Սոցիոլոգիա» Եր.2004 2. Մկրտչյան Ե.Ռ.,Բալայան Ն.Մ.,Սոցիոլոգիա, Երևան 2002 3. Социология, Учебник для студентов вузов, Батурин В.К., 2012 4. Giddens, Anthony, Duneier, Mitchell, Applebaum, Richard.

	2007. *Introduction to Sociology. Sixth Edition.* New York: W.W. Norton and Company. Chapter Լրացուցիչ՝ 1. Социология, Волков Ю.Е., 2012 2. История теоретической социологии, Предыстория социологии, Учебное пособие для вузов, Давыдов Ю.Н., 2010 3. Социология, Курс лекций, Акимова И.А., Багдасарьян Н.Г., 2010 4. Steven Loyal ‘’The Sociology of Anthony Giddens”, 2003

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/բ-065-Քաղաքագիտություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Քաղաքագիտություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ քաղաքական պատմության, գործընթացների և զարգացման փուլերի մասին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում ուսանողը պետք է գաղափար ունենա քաղաքական համակարգի, պետության կառավարման տիպերի և ձևերի, քաղաքական իշխանության, քաղաքական կուլտուրայի, քաղաքական կազմակերպությունների, իշխանության ձևավորման սկզբունքների, միջազգային քաղաքական կազմակերպությունների մասին: Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա պատկերացում կազմել հայ ժողովրդի մշակութային նվաճումների մասին, գնահատել գեղեցիկն ու մշակութային արժեքները: Քաղաքագիտություն առարկայի ուսումնասիրմամբ ուսանողը միաժամանակ կշփվի համաշխարհային քաղաքական պատմության, մշակութաբանության, փիլիսոփայության և այլ գիտությունների հետ: Քաղաքագիտություն առարկան նախատեսված է ներկայացնել ոչ մասնագիտական բաժիններին, որպեսզի ապագա մանկավարժը գիտելիներ ունենա քաղաքական համակարգի և պետական կառավարման մասին			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* 1.ինքնուրույն վերլուծել քաղաքական իրադարձությունները 2.տարբերել քաղաքաքան և քաղաքագիտական սուբյեկտների գործառույթները 3.տարբարակել պետական կառավարման համակարգի տիպեը 4.տարբերակել պետության տիպերն ու ձևերը 5. հասկանալ քաղաքական կոնֆլիկտների տիպերն ու կառուցվածքը, լուծման ուղիները *Հմտություն*			

	1.գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն 2.հետազոտություններ կատարելու ունակություններ 3.սովորելու ունակություն 4.առաջնորդի հատկություններ 5.որակի կարևորության գիտակցում *Կարողունակություն* *1.*վերլուծման և համադրման ունակություն 2.կազմակերպման և պլանավորման ունակություն 3.հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ 4.տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն 5.քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն 6.միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները, մեթոդները, կապը հասարակական այլ գիտությունների հետ Թեմա 2. Քաղաքագիտության սուբյեկտները: Հասարակական քաղաքական համակարգ Թեմա 3. Պետություն, տիպերը, ձևերը Թեմա 4. Քաղաքական իշխանություն Թեմա 5. Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: Քաղաքական կուլտուրայի տիպերը Թեմա 6. Մարդու դերը քաղաքականության մեջ Թեմա 7. Անցումային հասարակության քաղաքական համակարգը: Իրավական պետություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ. ✓ ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան, ✓ ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, ✓ սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, ✓ թեստային առաջադրանք պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Վ. Թումանյան «Քաղաքագիտություն», 1992թ. 2.Քաղաքագիտության ներածություն, 1994թ. 3.Քաղաքագիտություն ներածություն, Երևան, 1996թ. 4.Ռ. Պետրոսյան, Քաղաքագիտություն, Երևան 2002թ. 5.ՀՀ Սահմանադրություն, Երևան, 2015թ. Լրացուցիչ՝ 1.Հ. Մանուչարյան «Դրվագներ հայ քաղաքական մտքի պատմության» Երևան, 2002թ. 2. Գ. Միրումյան «Քաղաքական ուսմունքների պատմություն» 2006թ 3. Зеркин, Основы политологии, 1999г. 4.Բ. Խաչատրյան, Քաղաքագիտություն, 2017թ.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄԻ/բ-146 Համակարգչից օգտվելու հմտություններ</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի,1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">28</td><td>Դասախոսություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>28</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">32</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">«Համակարգչից օգտվելու հմտություններ» առարկայի դասավանդման նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ժամանակակից ծրագրային և տեխնիկական ապահովման և դրանց կիրառության վերաբերյալ:
Առարկայի ուսումնասիրության արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի գիտելիքներ Windows օպերացիոն թաղանթի, նրա հիմնական ֆունկցիաների ու ստանդարտ ծրագրերի, MS Word, MS Excel և Power Point կիրառական ծրագրերի վերաբերյալ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Համակարգչի ծրագրային և ապարատային միջոցների մասին տեսական և պրակտիկ գիտելիքներ
Հմտություն
• Համակարգչի ծրագրերի և սարքավորումների հետ համագործակցային աշխատանքի հմտություններ
• Աշխատել Windows-ի ծրագրային միջավայրում, աշխատել ֆայլային համակարգի հետ:
Կարողունակություն
• Մուտքագել, խմբագրել, ձևավորել տեքստը, փաստաթուղթը՝ MS Word ծրագրային փաթեթի հնարավորություններից օգտվելով:
• Կազմել աղյուսակներ MS Excel աղյուսակային ծրագրի օգնությամբ, կատարել պարզագույն հաշվարկներ, տեղադրել բանաձևեր, կիրառել ֆունկցիաներ, պատկերել համեմատական գրաֆիկներ:
Կարողանա ստանալ պրեզենտացիոն աշխատանքներ Power Point ծրագրային փաթեթով</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքները: Մայր հարթակ, միկրոպրոցեսոր: Հիշողության տեսակներ: Ծայրամասային սարքեր:
Թեմա 2. Աշխատանք Windows օպերացիոն համակարգի հետ: Windows ՕՀ-ի աշխատանքի ինտերֆեյսը: Աշխատանք ստանդարտ ծրագրերի հետ: ֆայլային համակարգ. ֆայլերի պատճենահանում, տեղափոխում, հեռացում, փնտրում, վերանվանում: Control Panel:
Թեմա 3. MS Office ծրագրային փաթեթ: MS Word տեքստային խմբագիր ծրագիր: տեքստի մուտքադրման և ֆորմատավորման կանոնները: Աշխատանք աղյուսակների հետ: Drawing գործիքների տողը , WordArt:
Թեմա 4. MS Office ծրագրային փաթեթ: MS Excel աղյուսակային պրոցեսոր աշխատանքային գիրք, էջերի հեռացում ավելացում,</td></tr>
</table>

	վերանվանում , պատճենահանում, աշխատանքային դաշտ, բջիջներ, սյուներ, տողեր: Մաթեմատիկական հաշվարկների կատարումը բջիջներում բանաձևերի տեղադրման կանոնները: Բացարձակ և հարաբերական հասցեավորում : Ֆունկցիաներ: Տվյալների տեսակավորում և զտում: Թեմա 5. *MS Office ծրագրային փաթեթ* MS Power Point պրեզենտացիոն կիրառական ծրագիր: *Սլայդների ստեղծում, դրանց միավորում ցուցադրական պրոյեկտի մեջ: Պրոյեկտի ներկայացումը պրեզենտացիոն ծրագրերի միջոցով:* *Ձայնի, անիմացիաների տեղադրում: Տարբեր ոճերի սլայդների ձևավորում ծրագրի կիրառությունը մասնագիտական բնույթի նյութի ցուցադրության համար:*
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է ստուգարք: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր- Վ Հովսեփյան MS Windows, MS Office (Word, Exel, Access…) ծրագրային համակարգեր Լրացուցիչ- В.С.Симонович Информатика базовый курс, учебник для ВУЗ-ов

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԱՍ/բ-051 - Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	22	Դասախոսություն	8
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	38		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել քաղպաշտպանության համակարգին և հիմնական խնդիրներին, ինչպես նաև, արտակարգ իրավիճակներում վարքի կանոններին և բնակչության պաշտպանության հիմնահարցերին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* *Ուսանողը պետք է իմանա* ✓ արտադրական իրավիճակների դասակարգումը, բնութագիրը, կանխարգելման միջոցները, ինչպես նաև բնական, էկոլոգիական, տեխնածին աղետներից պաշտպանվելու միջոցառումները: ✓ զանգվածային ոչնչացման զենքերի տեսակների, դրանց կիրառման ժամանակ առաջացած հետևանքների, պայքարի ու կանխարգելիչ խնդիրները ✓ բնակչության պաշտպանության միջոցները արտադրական իրավիճակներում և պատերազմի ժամանակ ✓ ապաստարանների, հակաճառագայթային թաքստոցների կառուցվածքները, տարհանման և ապակենտրոնացման			

	կազմակերպման սկզբունքները ✓ ռիսկի գործոնը արտակարգ իրավիճակներում, ճգնաժամային կառավարման մի շարք հարցերի գաղափարները: *Հմտություն* ✓ բնակչության պաշտպանությանը անհատական և կոլեկտիվ միջոցներով ✓ հակագազից օգտվելու կանոններին ✓ շնչառական օրգանների պաշտպանության պարզագույն միջոցներին ✓ մարդասիրական օգնության կազմակերպմանը արտակարգ իրավիճակներում: *Կարողունակություն* ✓ դիմակայել բնական, էկոլոգիական, տեխնածին աղետներին ✓ միջուկային, քիմիական, կենսաբանական զենքերից պաշտպանվել ապաստարաններում, հակաճառագայթային թաքստոցներում ✓ ցուցաբերի առաջին բուժօգնություն տուժածներին աշխատել փրկարարական ջոկատներում:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակներ, առաջացման պատճառները, զարգացման փուլերը և դասակարգումը: Թեմա 2. Տարերային աղետներ, վտանգավոր երևույթներ, առաջացման պատճառները: Տեխնածին աղետներ բնակչության պաշտպանության հրատապ միջոցները: Թեմա 3. Զանգվածային ոչնչացման զենքի տեսակները, բնութագիրը և բնակչության պաշտպանությունը նրանից: Թեմա 4. Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: Թեմա 5. Քաղաքացիական պաշտպանությունը, նրա նպատակները և խնդիրները: Քաղաքացիական պաշտպանության պաշտպանական կառույցները: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակների ռիսկի գնահատումը: Ռիսկի նվազեցման համալիր ծրագիր: Թեմա 7. Փրկարար աշխատանքի կազմակերպումը ԱԻ և պատերազմի ժամանակ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք 7-րդ կիսամյակում,(դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2) Մասնակցությունը դասընթացին (10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 +10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝

	- Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցություն - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Հ.Մ.Գրիգորյան-«Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր», Երևան 2014թ. 2. Ալավերդյան Ռ., Սարաֆյան Կ., «Ջրհեղեղներ», Երևան 2000 թ. 3. Ասրյան Հ., Մամիկոնյան Յու., Մաթևոսյան Հ., Սարաֆյան Կ., «Ձեռնարկ ռազմական և արտակարգ իրավիճակներումվարելակերպի կանոնների մասին», Երևան 2001թ. 4. Բալասանյան Ս., «Սեյսմիկ պաշտպանությունը և նրա կազմակերպումը», Գյումրի, Էլդորադո, 200 թ. 5. Մաթևոսյան Հ., Սարաֆյան Կ. և ուրիշներ «Ռազմական և արտակարգ իրավիճակներում վարվելակերպի կանոնների մասին», Ձեռնարկ, Երևան 2001թ. 6. Հովհաննիսյան Ս., «Աղետների ռիսկերի նվազեցման կրթություն», Երևան, Փրինթինֆո 2011թ. 7. Հարությունյան Ս., Արտակարգ իրավիճակների և քաղպաշտպանության հիմունքներ, Երևան, Տնտեսագետ 2003 թ. Լրացուցիչ՝ 1. Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին»1998 թ. 2-ը դեկտեմբերի 2. Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին»,2002 թ.5-ը մարտի 3. ՀՀ օրենք «Տեղական ինքնակառավարման մասին», Երևան, Նորք-ֆիրմա ՍՊԸ1996 թ 4. ՀՀ օրենքը «Սեյսմիկ պաշտպանության մասին», Երևան 2007թ.

	5. ՀՀ օրենքը «ԱԻ-ում բնակչության պաշտպանության մասին»1998 թ. 6. ՀՀ օրենքը «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին» 2002 թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-156 Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների մոտ ձևավորել գիտելիքներ բույսերի, կենդանիների և շրջակա միջավայրի փոխհարաբերությունների և օրինաչափությունների վերաբերյալ, ուսանողներին ապահովել էկոլոգիական գործոնների, բույսերի,կենդանիների առանձին խմբերի յուրահատուկ վերաբերմունքն արտաքին միջավայրի և որոշ էկոլոգիական օրինաչափությունների, համակեցությունների հարմարվողական դերի մասին, կենսահամակեցությունների կառուցվածքի և թվակազմի կարգավորման մեխանիզմների մասին, ներտեսակային և միջտեսակային փոխհարաբերությունների, սուկցեսիաների և բույսերի կյանքի ձևերի մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • էկոլոգիական գործոնների ազդեցությունը բույսերի վրա և նրանց միջև ստեղծվող փոխհարաբերությունների մասին, • համակեցությունների կառուցվածքի, նրանցում ընթացող միջտեսակային և ներտեսակային փոխհարաբերությունների մասին: • համակեցությունների առաջնային և երկրորդային հերթափոխության մասին: *Հմտություն* • էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ ուսումնասիրման մեթոդներին, • բնության օրինաչափությունների վերլուծությանը: • էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքների բնագավառում գործնական հմտություններին: *Կարողունակություն* • Յուրացնելով բույսերի էկոլոգիական առանձնահատկությունների մասին գիտելիքները իրականացնել բույսերի,կենդանիների պահպանության միջոցառումներ • էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկայի վերաբերյալ տեսական գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ:			
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա1.</u> Դասընթացի ծրագրի ներկայացում և ուսումնական գործողությունների պլանավորում: Էկոլոգիա և բնապահպանության			

	հիմունքներ առարկան« խնդիրները զարգացման տարբեր էտապներում: Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ զարգացման պատմությունը: Ժամանակակից էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկայի կառուցվածքն ու խնդիրները, դիրքը կենսաբանական գիտությունների համակարգում: Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ որպես բնության պահպանության և բնության ռացիոնալ օգտագործման տեսական հիմք: Թեմա2.Բույսերի, կենդանիների վրա արտաքին գործոնների ազդեցության ընդհանուր օրինաչափությունները: Հասկացողություն էկոլոգիական գործոնների մասին: Աբիոտիկ« բիոտիկ« անթրոպոգեն, էդաֆիկ գործոններ: Սահմանափակող գործոններ: Գործոնի ազդեցության ուժ: Օպտիմում և պեսիմում: Կրիտիկական կետեր: Տեսակի էկոլոգիական վալենտականություն: Օրգանիզմների էկոլոգիական դասակարգման սկզբունքները: Թեմա 3.Լույսի դերը բույսերի, կենդանիների կյանքում: Բույսերի,կենդանիների էկոլոգիական խմբերը լույսի նկատմամբ և դրանց ադապտացիոն յուրահատկությունները: Լուսապարբերականություն: Բույսերի,կենդանիների հարմարվողականությունը թույլ լուսավորվածության պայմաններին: Թեմա 4. Ջերմության նկատմամբ բույսերի,կենդանիների էկոլոգիական վալենտականությունը: Ջերմաստիճանի ազդեցությունը օրգանիզմների կենսագործունեության վրա: Բույսերի,կենդանիների ջերմային ռեժիմի յուրահատկությունը:Բույսերի,կենդանիների մոտ ջերմակարգավորման հիմնական ուղիները:Բույսերի,կենդանիների ջերմային ռեժիմը և նրանց ոչնչացման պատճառները ցածր և բարձր ջերմաստիճանի դեպքում: Թեմա 5. Խոնավության նշանակությունը ցամաքային օրգանիզմների կյանքում: Ցամաքի վրա խոնավության ձևերը և աղբյուրները:Բույսերի մոտ խոնավության մուտքի ե ելքի ուղիները: Բույսերի էկոլոգիական խմբերը ըստ ջրային հաշվեկշռի, հիդրոֆիտներ« մեզոֆիտներ և քսերոֆիտներ: Ջրի տարբեր ձևերի ազդեցությունը բույսերի վրա: Թեմա 6.Տեղումների տեսակը և դրանց էկոլոգիական դերը: Բույսերի,կենդանիների կյանքում էդաֆիկ գործոնը: Օդի կազմը և շարժումը: Քամու դերը տեսակների Էկոլոգիայում: Հողը որպես կյանքի միջավայր: Հողի յուրահատկությունը: Հողերի ջրային ռեժիմը: Հողի մեխանիկական կազմի էկոլոգիական նշանակությունը բույսերի,կենդանիների համար: Թեմա 7. Ժամանակը որպես էկոլոգիական գործոն բույսերի,կենդանիների կյանքում: 'Կենսաբանական ժամացույց': Բույսերի,կենդանիների,կենդանիների օրական և ցիրկադային ռիթմը: Բույսերի,կենդանիների էկոլոգիական խմբերն ըստ օրական ակտիվության: Հիմնական ադապտացիաները: Լուսնային ռիթմեր, դրանց յուրահատկությունը: Մակընթացության և տեղատվության ռիթմերը օվկիանոսում: Սեզոնային ռիթմեր: Դրանց ադապտիվ բնույթը: Բույսերի,կենդանիների հարմարվածությունը տարվա անբարենպաստ պայմաններին: Սեզոնային զարգացումը ղեկավարող գործոններ: Բույսերի,կենդանիների մոտ պերիոդիզմի երևույթի էությունը: Թեմա 8. Բիոտիկ կապերի հիմնական տիպերը« դրանց դրսևորման յուրահատկությունը միջտեսակային և ներտեսակային հարաբերություններում: Գրշատիչ-զոհ« մակաբույծ-տեր փոխհարաբերությունները: Այդ կապերի ընդհանուր գծերը և յուրահատկությունը: Թեմա9. Համակեցություն: Հասկացողություն բուսական

	համակեցության մասին, համակեցության կառուցվածքը: Ստաբիլ և ոչ ստաբիլ համակեցություններ Հասկացողություն կենսացենոզի մասին: Ֆիտոցենոզ: Կենսացենոզի կառուցվածքը: Սահմանային Էֆեկտ: Կենսացենոզի տարածական կառուցվածքը: Ջրային և ցամաքային կենսացենոզների տարբերությունը: <u>Թեմա 10.</u> Համակեցության ստաբիլության հիմնախնդիրը: Սուկցեսիաների ընդհանուր օրինաչափությունները: Առաջնային և երկրորդային սուկցեսիաներ: Սուկցեսիաների յուրահատուկ տարբերակները: <u>Թեմա 11.</u> Բույսերի,կենդանիների վրա միջավայրի գործոնների ձևառաջացնող ազդեցությունը: Հասկացողություն բույսերի, կենդանիների կյանքի ձևերի մասին: Կյանքի ձևերի ձևավորման հարմարվողական նշանակությունը: Կյանքի ձևերի դասակարգումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*<u>6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u>* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը

[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Двороковский М. С.- Экология растений-1983 г.
2. Горышина Т. К.- Экология растений-1978 г.
3. Березина Н.А., Афанасьева Н.Б.- Экология растений.2009г
4. Մելքումյան- Էկոլոգիա, 2009թ.
5. В.А.Радкевич "Экология" Минск.
6. Н. М. Черпова, А.М.Былова "Экология", М., 1980թ.
7. А.А. Хван "Экология" М., 2002թ.
8. Հարությունյան Լ. Վ.- Ընդհանուր էկոլոգիա,1998թ.

Լրացուցիչ՝

1. Юджин, Одум "Экология". В 2-х томах. 1986
2. Чернова Н.И., Былова А.М.- "Общая экология". 2004

Бигон "Экология" М., 1999.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՔԿ/բ-184 Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժ. Օգնություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">22</td><td>Դասախոսություն</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">38</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">«Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժ. օգնություն » առարկայի հիմնական նպատակն է ուսանողների տալ գիտելիքներ արտակարգ և մարտական իրավիճակներում տուժվածի կամ հիվանդի վիճակի գնահատման, համակարգված և պրակտիկ թերապևտիկ օգնության ձևերի,պաթոլոգիկ պրոցեսների ուսումնասիրության, պրոֆիլակտիկայի և բուժման,մասնագիտական գործունեության ընթացքում զարգացած հիվանդությունների (անբարենպաստ պայմաններ, տարբեր թունավոր գործոնների ազդեցություն և այլն)առաջացման պատճառների, կանխարգելման, բուժօգնության կազմակերպման նորմայից շեղվածքի վիճակների ծագման և զարգացման վերաբերյալ, բժշկական էվակուացիայի, հիվանդների և վիրավորների հետազոտության հաջորդականության, տարահանման տարբեր փուլերի, մարտի դաշտում և տարբեր տիպի զանգվածային բնաջնջման զենքի կիրառման ժամանակբարձր մասնագիտական թերապևտիկ օգնության վերաբերյալ:
Ծրագրով նախատեսված են դասախոսություններ և գործնական պարապմունքներ լսարաններում և կաբինետներում, իսկ կլինիկային հատկացված ժամերը անց են կացվում հիվանդանոցում և պոլիկլինիկայում:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք
• Հիվանդությունը (վնասվածքը, թունավորումը):
• Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտությունը, ախտորոշումը:
• Արյունահոսությունը, ձևերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը:
• Բազուկի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը:
• Նախաբազուկի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը:
• Ձեռնաթաթի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը:
• Ազդրի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը:
• Սրունքի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը:
• Ոտնաթաթի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը:</td></tr>
</table>

	• Գլխի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: • Ողնաշարի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: • Կոնքի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: • Կրծքավանդակի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: • Որովայնի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: • Բազուկ-թիակ-անրակային հոդապռկախտը, պատճառը, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: • Տարբերամարմնամասանույնատեսքի վնասվածքը, առաջին բուժօգնությունը: • Տարբերամարմնամասատարբերատեսքի վնասվածքը, առաջին բուժօգնությունը: • Թունավորման ուղիները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: • Անոթազարկի հաճախականություն չափելը: • Մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշում չափելը: • Մեխանիկական ճնշումաչափիչով արյան ճնշում չափելը: • Գլխի վերքակապումը: • Շնչառության շարժումների հաճախականություն չափելը: • Կրծքավանդակ վերքակապելը: • Որովայն վերքակապելը: • Արյան տեղային հոսունությունը նվազեցնող միջոց դնելը: • Բազուկի վերքակապումը: • Նախաբազուկի վերքակապումը: • Ձեռնաթաթի վերքակապումը: • Բազուկ-նախաբազուկային հոդի վերքակապումը: • Բազուկ-թիակ-անրակային հոդի վերքակապումը: • Ազդրի վերքակապումը: • Սրունքի վերքակապումը: • Կոնք-ազդրային հոդի վերքակապումը: • Ազդր-սրունքային հոդի վերքակապումը: • Սրունք-ոտնաթաթային հոդի վերքակապումը: • Ոտնաթաթի վերքակապումը: • Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնելը: • Դեղանյութի զետեղումը ներարկիչի մեջ: • Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը: • Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը: • Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: *Համտություն* • Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում: • անոթազարկի հաճախականությունը չափել • մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշումը չափել • մեխանիկական ճնշումաչափիչով և առանց հնչյունալսիչի արյան ճնշումը չափել • գլխի վնասվածք վերքակապել • շնչառության շարժումների հաճախականություն չափել • կրծքավանդակի վնասվածք վերքակապել

	• որովայնի վնասվածք վերքակապել • արյան տեղային հոսունությունը նվազեցնող միջոց դնել • արյան տեղային արյունահորդում առաջացնող միջոց դնել • բազուկի վնասվածք վերքակապել • նախաբազուկի վնասվածք վերքակապել • ձեռնաթաթի վնասվածք վերքակապել • բազուկ-նախաբազուկային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել • բազուկ-թիակ-անրակային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել • ազդրի վնասվածք վերքակապել • սրունքի վնասվածք վերքակապել • ազդր-սրունքային հոդի (շուրջբոլորրի) վնասվածք վերքակապել • ոտնաթաթի վնասվածք վերքակապել • կոնք-ազդրային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել • արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել • արհետսական շնչառություն և սրտի անուղղակի սեղմում կատարել • դեղանոթից դեղանյութ զեղտեղել ներարկիչի մեջ • մարմին ենթամաշկային ներարկել դեղանյութ • մարմին ներմկանային ներարկել դեղանյութ • մարմին ներանոթային ներարկել դեղանյութ: *Կարողունակություն* • Հիվանդի (վնսավածքով, թունավորված) հետազոտության մեթոդներին և առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելուն • անձնական հիգիենայի կանոններին • հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) խնամքի կազմակերպմանը • առողջությունը պայմանավորող բաղադրիչների ճիշտ կիրառումը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (վնասվածք, թունավորում): Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Արյունահոսություն, առաջին բուժօգնությունը Թեմա 2. Բազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Նախաբազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ձեռնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Բազուկ-թիակ-անրակային հոդապռկում (հոդապռկախտ) Թեմա 3. Ազդրի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Սրունքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ոտնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Թեմա 4. Գլխի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Կրծքավանդակի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Որովայնի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Թեմա 5. Տարբերամարմնամասանույնատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Տարբերամարմնամասատարբերատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (վնասվածք, թունավորում): Անոթազարկի հաճախականության չափումը: Արյան ճնշման չափումը:

	Թեմա 7. Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Արյունահոսություն, առաջին բուժօգնությունը: Արյան տեղային արյունահորդում: Դեղանյութի զետեղումը դեղանոթից ներարկիչի մեջ: Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը: Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը: Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: Թեմա 8. Բազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Նախաբազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ձեռնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Բազուկ-թիակ-անրակային հոդապռկում (հոդապռկախտ): Բազուկի վերքակապումը: Նախաբազուկի վերքակապումը: Ձեռնաթաթի վերքակապումը: Թեմա 9. Ազդրի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Սրունքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ոտնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ազդրի վերքակապումը: Սրունքի վերքակապումը: Ոտնաթաթի վերքակապումը: Թեմա 10. Գլխի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Կրծքավանդակի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Որովայնի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Գլխի վերքակապումը: Կրծքավանդակի վերքակապում: Որովայնի վերքակապումը: Թեմա 11. Ողնաշարի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Կոնքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Թունավորում, առաջին բուժօգնությունը: Թեմա 12. Տարբերամարմնամասանույնատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Տարբերամարմնամասատարբերատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Բազուկ-թիակ-անրակային հոդի վերքակապումը, բազուկ-նախաբազուկային հոդի վերքակապումը, նախաբազուկ-ձեռնաթաթային հոդի վերքակապումը: Կոնք-ազդրային հոդի վերքակապումը, ազդր-սրունքային հոդի վերքակապումը, սրունք-ոտնաթաթային հոդի վերքակապումը, մարմնի ջերմաստիճանի չափում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*<u>Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u>* ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 8-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Գրավոր ստուգում համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից □ Գնահատման չափանիշները՝ - Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները - Առարկայի իմացությունը -Իրավիճակի գնահատում 2) Երկրորդ ընթացիկ ստուգումը (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Բանավոր հարցում դասախոսի կողմից □ Գնահատման չափանիշները՝ - Առարկայի իմացությունը 3.Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր)

	Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 5 Եզրափակիչ ստուգում 6) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 7) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 8)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը - Գնահատման մեթոդներ - Ռեֆերատ, Զեկույց, Թեստ, Գործարար խաղեր (ակտիվ մասնակցություն), Կլոր սեղան (ակտիվ մասնակցություն), Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծութ յուն, Նախագծերի մեթոդ, Հարցի նախապատրաստման մոդել, Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, Աշխատանքային տետրի վարում, Կուրսային աշխատանք, Հարցազրույց, Ստուգողական աշխատանք: Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներ ա/Լսարանային պարապմունքներ Մտագրոհ, Նախագծային մեթոդ, T-աձև աղյուսակ, M-աձև աղյուսակ, Պրիզմա, Խճանկար, Անկյուններ, Բանավեճ, Բառային քարտեզ, Իրադրությունների վերլուծության մեթոդ, զուգակցված դաս, հիմնահարցային դասախոսություն, դրույթային դասախոսություն, դասախոսություն-ամփոփում, ակնադիտական դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-զրույց, դասախոսություն-քննարկում, թեստերի և փոքր-թեստերի կատարում, դասախոսություն-ամփոփում, գործնական պարապմունքներ, ընդհանրական դասախոսություններ, հակիրճ դասախոսություն, պրակտիկում, զուգակցված դաս, անհատական աշխատանքով, ինտեգրատիվ դաս, գործնական (արտադրական) ուսուցման տիպային դաս, ակնադիտական դասախոսություն, նախօրոք պլանավորված սխալներով դասախոսություն, թրեյնինգ, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-կոլոկվիում, անհատական աշխատանքով սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, խմբային աշխատանքով սեմինար, որոնողական սեմինար, ընտրովի խմբերում կազմակերպվող սեմինար, համակարգային սեմինար, լաբորատոր պարապմունք:

բ/արտալսարանային պարապմունքներ
ինտեգրատիվ դաս, սեմինար-բանավեճ, հիմնահարցային սեմինար, արտադրական գործնական պարապմունքներ,հիմնահարցային սեմինար, բազմատարբերակային հարցաթերթերի լրացում, թատերային ներկայացում, տվյալների բազայի ստեղծում, մասնագիտական գործունեության հետևում և իրական վերարտադրություն, դասախոսություն-խորհրդատվություն, խմբային աշխատանքով սեմինար, միջառարկայական սեմինար, ստեղծագործական սեմինարներ, միջառարկայական սեմինար, սեմինար-էքսկուրսիա, կողմնորոշիչ սեմինար:
8)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝

- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը

- Գնահատման չափանիշները՝

- Գնահատման չափանիշները՝

Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը
Գնահատման սկզբունքները

Հաճախումները դասերին	10 միավոր
Ինքնուրույն աշխատանք	20 միավոր
Գործնական աշխատանք	20 միավոր
Առաջին ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Երկրորդ ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Ամփոփիչ ստուգում	10 միավոր

Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 %

Գնահատման սանդղակը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40- 54	□
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	□
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գնահատման կառուցվածքը
Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- երկու ընթացիկ և մեկ եզրափակիչ ստուգարք

	• 2-4 ինքնուրույն աշխատանք • 2-4 ստուգողական տեստային աշխատանք – առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր) – երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր) • առաջին և երկրորդ ընթացիկ ստուգումների արդյունքները միջինացվում են – մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) - մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) - եզրափակիչ քննություն - գործնական և ստուգողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) - դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը - ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 20 միավոր) ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. В.И.Покровский. Популярная медицинская энциклопедия. 1989 2. А. Воробьева. Учебное пособие для подготовки медицинский сестер. 2001 3. Ա. Ն. Մուրատով . Վիրաբուժություն և հիվանդների խնամքը, 1989 4. Գ. Ստամբոլցյան , " Ներքին հիվանդություններ ", 2000 5. Ս. Մինասյան , Առողջագիտություն , 2008 6. Օ. Ջուհարյան , Կենսագործունեության անվտանգություն , 2005 7. А. Воробьева. Справочник практического врача. 2000 8. Վ. Ս. Մադոյան, Լ. Վ. Եդոյան, Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում ու արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկաների գործնական պարապմունքների վերաբերյալ, 2018 Լրացուցիչ՝ 1. Կարմիր խաչ, Առաջին օգնության հիմունքներ, 1999 2. Վ. Մադոյան , "Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ առարկայից " , 2000 3. Е.А.Федина. Справочник провизора – консультанта. 2005 4. Է. Ս.Գաբրիելյան , Ֆարմակոլոգիա, 1998 Վ. Ա. Աբովյան , Առաջին օգնություն / հանրամատչելի ձեռնար/, 2012

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-178. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	5-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	22	Դասախոսություն	8
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	38		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	«Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում» առարկայի հիմնական նպատակն է ուսանողների տալ գիտելիքներ			

	բժշկագիտության հիմունքների, հիվանդությունների դասակարգման, առաջացման պատճառների, ընթացքի, կանխարգելման մասին: Նրանց մոտ զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու համար, պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի բժշկական օգնություն ցուցաբերելու համար արտակարգ իրավիճակների պայմաններում:Ուսանողների մոտ արմատավորել հմտություններ և կարողություններ կատարելու վիրակապություն, դնել բեկակալ, չափել հիվանդի կամ տուժվածի զարկերակային ճնշումը, որոշել պուլսը, շնչառության հաճախականությունը, չափել մարմնի առավելագույն ջերմությունը, վերահսկել տուժվածի վիճակը,կանխել վնասվածքային շոկի առաջացումը, կազմակերպել ճիշտ օգնություն վնասվածքների ժամանակ, կատարել ճիշտ տեղափոխություն:Գաղափար կազմել առողջ ապրելակերպի, սեռական դաստիարակության մասին: Ծրագրով նախատեսված են դասախոսություններ և գործնական պարապմունքներ լսարաններում և կաբինետներում, իսկ կլինիկային հատկացված ժամերը անց են կացվում հիվանդանոցում և պոլիկլինիկայում:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Հիվանդությունը (ոչ վարակիչ և վարակիչ): • Հիվանդի (վարակիչ և ոչ վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: • Հիվանդի խնամքը՝ սիրտ-անոթային, շնչառության, մարսողության, էնդոկրին, միզազատական և վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ: • Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ: • Սիրտ անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազման պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Սիրտ անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգի պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Արյան գերճնշման պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Բրոնխների բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը: • Բրոնխների ասթման՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Թոքերի բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Մարսողության օրգանների հիվանդությունները՝ • Ստամոքսի բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Խոցային հիվանդություն՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Էնդեմիկ խպիպ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Շաքարախտը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Երիկամի բորբոքում՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը:

	• Մեզահեռացնող ուղու բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: • Վարակիչ հիվանդությունների (անվանախմբավորումները, պատճառները): • Դիզենտերիա՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Լյարդի բորբոքում՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը: • Ջրծաղիկ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Դիֆտերիա՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Էպիդեմիկ պարոտիտ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Բծավոր տիֆ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Բրուցելյոզ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Սիբիրախտ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: • Իմունիտետը: Պատվաստումը: • Անոթազարկի հաճախականություն չափելը: • Մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափելը: • Մեխանիկական ճնշումաչափիչով առանց հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափելը: • Շնչառության շարժումների հաճախականություն չափելը: • Դեղանոթից դեղանյութի զետեղումը ներարկիչի մեջ: • Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը: • Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը: • Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: • Դեղանյութի ներմուծումը ականջի մեջ: • Դեղանյութի ներմուծումը քթի խոռոչ: • Մարմնի ջերմաստիճան չափել: • Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել: *Հմտություն* • Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում: • անոթազարկի հաճախականություն չափել: • մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափել: • շնչառության շարժումների հաճախականություն չափել: • դեղանոթից դեղանյութ զետեղել ներարկիչի մեջ: • մարմին ենթամաշկային ներարկել դեղանյութ • մարմին ներմկանային ներարկել դեղանյութ • մարմին ներանոթային ներարկել դեղանյութ • Դեղանյութ ներմուծել ականջի մեջ: • Դեղանյութ ներմուծել քթի խոռոչ: • Մարմնի ջերմություն չափել: • Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել *Կարողունակություն* • Հիվանդի հետազոտության մեթոդներին և առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելուն

	• անձնական հիգիենայի կանոններին • հիվանդի խնամքի կազմակերպմանը • առողջությունը պայմանավորող բաղադրիչների ճիշտ կիրառումը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (ոչ վարակիչ, վարակիչ), հիվանդի (ոչ վարակիչ, վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Թեմա 2. Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ՝ սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազում՝ առաջին բուժօգնությունը, սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգ՝ առաջին բուժօգնությունը, արյան գերճնշում: Թեմա 3. Շնչառության օրգանների հիվանդություններ՝ բրոնխի բորբոքում (բրոնխաբորբ), բրոնխների ասթմա (բրոնխադժվարաշնչառություն), թոքի բորբոքում (թոքաբորբ): Թեմա 4. Մարսողության օրգանների հիվանդություններ՝ ստամոքսի բորբոքում (ստամոքսաբորբ), բարակ աղու խոց: Ներզատիչ օրգանների հիվանդություններ՝ շաքարախտ, էնդեմիկ խպիպ: Դիզենտերիա (Աղիքամանրէախտ): Լյարդի բորբոքում: Իմունիտետ: Ջրծաղիկ, կարմրուկ, էպիդեմիկ պարոտիտ: Թեմա 5. Մեզագոյացնող և մեզ հեռացնող օրգանների հիվանդություններ՝ երիկամի բորբոքում (երիկամաբորբ), մեզահեռացնող ուղու բորբոքում (մեզաուղեբորբ): Վարակիչ հիվանդություններ: Դիֆտերիա, բծավոր տիֆ, բրուցելոզ, սիբիրախտ, դաբաղ: Թեմա 6. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (ոչ վարակիչ, վարակիչ), հիվանդի (ոչ վարակիչ, վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Անոթազարկի հաճախականության չափումը: Արյան ճնշման չափումը: Թեմա 7. Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ՝ սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազում՝ առաջին բուժօգնությունը, սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգ՝ առաջին բուժօգնությունը, արյան գերճնշում: Դեղանյութի զետեղումը դեղանոթից ներարկիչի մեջ, դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը, դեղանյութի ներմկանային ներարկումը, դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: Թեմա 8. Շնչառության օրգանների հիվանդություններ՝ բրոնխի բորբոքում (բրոնխաբորբ), բրոնխների ասթմա (բրոնխադժվարաշնչառություն), թոքի բորբոքում (թոքաբորբ): Շնչառության շարժումների հաճախականության չափումը: Հիվանդի անհատական հիգիենան և պահպանման կանոնները: Թեմա 9. Մարսողության օրգանների հիվանդություններ՝ ստամոքսի բորբոքում (ստամոքսաբորբ), բարակ աղու խոց: Ներզատիչ օրգանների հիվանդություններ՝ շաքարախտ, էնդեմիկ խպիպ: Արյան տեղային արյունահորդում: Ստամոքսի լվացում: Թեմա 10. Մեզագոյացնող և մեզ հեռացնող օրգանների հիվանդություններ՝ երիկամի բորբոքում (երիկամաբորբ), մեզահեռացնող ուղու բորբոքում (մեզաուղեբորբ): Վարակիչ հիվանդությունններ: Իմունիտետ, պատվաստում: Դիզենտերիա (Աղիքամանրէախտ): Լյարդի բորբոքում: Ջրծաղիկ: Հոգնաների տեսակները և դրման տեխնիկան: Թեմա 11. Դիֆտերիա, էպիդեմիկ պարոտիտ, կարմրուկ, բծավոր տիֆ:

	Բուժական սնունդ և դիետիկ սեղաններ: Թեմա 12.Բրուցելոզ, սիբիրախտ, դաբաղ: Բնական, խառը և արհեստական սնուցում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 8-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Գրավոր ստուգում համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից - Գնահատման չափանիշները՝ - Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները - Առարկայի իմացությունը -Իրավիճակի գնահատում 2) Երկրորդ ընթացիկ ստուգումը (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Բանավոր հարցում դասախոսի կողմից - Գնահատման չափանիշները՝ - Առարկայի իմացությունը 3.Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 5 Եզրափակիչ ստուգում 6) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 7) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 8)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների

	հանրագումարը - Գնահատման մեթոդներ - Ռեֆերատ, Զեկույց, Թեստ, Գործարար խաղեր (ակտիվ մասնակցություն), Կլոր սեղան (ակտիվ մասնակցություն), Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծութ յուն, Նախագծերի մեթոդ, Հարցի նախապատրաստման մոդել, Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, Աշխատանքային տետրի վարում, Կուրսային աշխատանք, Հարցազրույց, Ստուգողական աշխատանք: Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներ ա/Լսարանային պարապմունքներ Մտագրոհ, Նախագծային մեթոդ, T-աձև աղյուսակ, M-աձև աղյուսակ, Պրիզմա, Խճանկար, Անկյուններ, Բանավեճ, Բառային քարտեզ, Իրադրությունների վերլուծության մեթոդ, զուգակցված դաս, հիմնահարցային դասախոսություն, դրույթային դասախոսություն, դասախոսություն-ամփոփում, ակնադիտական դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-զրույց, դասախոսություն-քննարկում, թեստերի և փոքր-թեստերի կատարում, դասախոսություն-ամփոփում, գործնական պարապմունքներ, ընդհանրական դասախոսություններ, հակիրճ դասախոսություն, պրակտիկում, զուգակցված դաս, անհատական աշխատանքով, ինտեգրատիվ դաս, գործնական (արտադրական) ուսուցման տիպային դաս, ակնադիտական դասախոսություն, նախօրոք պլանավորված սխալներով դասախոսություն, թրեյնինգ, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-կոլոկվիում, անհատական աշխատանքով սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, խմբային աշխատանքով սեմինար, որոնողական սեմինար, ընտրովի խմբերում կազմակերպվող սեմինար, համակարգային սեմինար, լաբորատոր պարապմունք: բ/արտալսարանային պարապմունքներ ինտեգրատիվ դաս, սեմինար-բանավեճ, հիմնահարցային սեմինար, արտադրական գործնական պարապմունքներ,հիմնահարցային սեմինար, բազմատարբերակային հարցաթերթերի լրացում, թատերային ներկայացում, տվյալների բազայի ստեղծում, մասնագիտական գործունեության հետևում և իրական վերարտադրություն, դասախոսություն-խորհրդատվություն, խմբային աշխատանքով սեմինար, միջառարկայական սեմինար, ստեղծագործական սեմինարներ, միջառարկայական սեմինար, սեմինար-էքսկուրսիա, կողմնորոշիչ սեմինար: 8)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ ● Գնահատման չափանիշները՝ Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը Գնահատման սկզբունքները Հաճախումները դասերին 10 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական աշխատանք 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 10 միավոր

	——————————————————————————— Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 % Գնահատման սանդղակը <table><tr><th>Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի</th><th>Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի</th><th>Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի</th></tr><tr><td>"գերազանց" (5)</td><td>96-100</td><td>A+</td></tr><tr><td>"գերազանց" (5)</td><td>91-95</td><td>A</td></tr><tr><td>"գերազանց" (5)</td><td>86-90</td><td>A-</td></tr><tr><td>"լավ" (4)</td><td>81-58</td><td>B+</td></tr><tr><td>"լավ" (4)</td><td>76-80</td><td>B</td></tr><tr><td>"լավ" (4)</td><td>71-75</td><td>B-</td></tr><tr><td>"բավարար" (3)</td><td>66-70</td><td>C+</td></tr><tr><td>"բավարար" (3)</td><td>61-65</td><td>C</td></tr><tr><td>"բավարար" (3)</td><td>55-60</td><td>C-</td></tr><tr><td>"անբավարար" (2)[1]</td><td>40- 54</td><td>D</td></tr><tr><td>"անբավարար" (2)[2]</td><td>մինչև 40</td><td>F</td></tr><tr><td>"ստուգված"</td><td>55-100</td><td>S</td></tr><tr><td>"չստուգված"[1]</td><td>40-54</td><td>U</td></tr><tr><td>"չստուգված"[2]</td><td>մինչև 40</td><td>U</td></tr></table> [1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը Գնահատման կառուցվածքը Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. • երկու ընթացիկ և մեկ եզրափակիչ ստուգարք • 2-4 ինքնուրույն աշխատանք • 2-4 ստուգողական տեստային աշխատանք – առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր) – երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր) • առաջին և երկրորդ ընթացիկ ստուգումների արդյունքները միջինացվում են – մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) - մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) - եզրափակիչ քննություն - գործնական և ստուգողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) - դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը - ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 20 միավոր) ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Ն. Ավետիսյան , "Ներքին հիվանդություններ", 2004 2. Վ. Աստվածատրյան , "Կլինիկականկան մանկաբուժություն ", 2000 3. В.И.Покровский. Популярная медицинская энциклопедия. 1989 4. А. Воробьева. Учебное пособие для подготовки медицинский сестер. 2001 5. Ա. Ն. Մուրատով, Վիրաբուժություն և հիվանդների խնամքը, 1989 6. Գ. Ստամբոլցյան, " Ներքին հիվանդություններ ", 2000

	7. Ս. Մինասյան, Առողջագիտություն , 2008 8. Օ. Ջուհարյան , Կենսագործունեության անվտանգություն , 2005 9. А. Воробьева. Справочник практического врача. 2000 10. Վ. Ս. Մադոյան, Լ. Վ. Եդոյան, Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում ու արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկաների գործնական պարապմունքների վերաբերյալ, 2018 Լրացուցիչ՝ 1. Винакмен. Инфекционные болезни. 2000 2. Կարմիր խաչ, Առաջին օգնության հիմունքներ, 1999 3. Վ. Մադոյան , "Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ առարկայից " , 2000 4. Е.А.Федина. Справочник провизора – консультанта. 2005 5. Է. Ս.Գաբրիելյան , Ֆարմակոլոգիա, 1998 Վ. Ա. Աբովյան , Առաջին օգնություն / հանրամատչելի ձեռնար/, 2012

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-111, ՀՀ արդարադատության համակարգը**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	62	Դասախոսություն	38
			Սեմինար	24
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	88		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել դատարանների գործունեությանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Իրավական համակարգի կառուցվածքին և գործառույթներին ծանոթություն *Հմտություն* Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան, մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին: *Կարողունակություն* Կարող է կիրառել մասնագիտական գիտելիքները առավել հաճախ հանդիպող խնդիրների լուծման համար			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 ՀՀ Արդարադատության համակարգը» դասընթացի առարկան, համակարգը աղբյուրները Թեմա 2 Դատական իշխանություն Թեմա 3 Արդարադատության ժողովրդավարական սկզբունքները			

	Թեմա 4 ՀՀ Դատական համակարգը Թեմա 5 ՀՀ Դատախազությունը Թեմա 6 ՀՀ Ոստիկանությունը Թեմա 7 Ազգային Անվտանգության մարմինները Թեմա 8 ՀՀ Նոտարիատը Թեմա 9 ՀՀ Հարկային և մաքսային մարմինները Թեմա 10 Փաստաբանությունը ՀՀ-ում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը 6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք

	-երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր) -դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	0-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Դիլբանդյան, Հարությունյան, Ղազինյան, Ղուկասյան, ՀՀ Դատարանակազմությունը և իրավապահպան մարմինները, ԵՊՀ Երևան-2008թ, 2009թ
2. В.И Шведова, ,,Судоустройство и правоохранительные органы,, ПФ, М.1996, М.1997
3. Басаков В.И, ,,Курс прокурорского надзора,,, М.1998
4. ՀՀ Սահմանադրություն

Լրացուցիչ՝

1. «Դատարանակազմության մասին» ՀՀ օրենքը
2. «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքը
3. «Ոստիկանության մասին» ՀՀ օրենքը
4. «Ազգային անվտանգության մարմինների մասին» ՀՀ օրենքը
5. «Նոտարիատի մասին» ՀՀ օրենքը
6. ՀՀ Դատական օրենսգիրքը
7. «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքը

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-112 Հայաստանի պետության և իրավունքի պատմություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">48</td><td>Դասախոսություն</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">72</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">1. Ուսանողներին զինել գիտելիքներով Հայաստանի պետաիրավական մարմինների ծագման, զարգացման, կառուցվածքի զարգացման մասին:
2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական,իրավագիտական և պատմական գիտելիքները:
3. Ուսանողներին գաղափար տալ Հայաստանի պետության և իրավունքի ֆունկցիաների, պետության ձևերի, իրավունքի աղբյուրների մասին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Հայաստանի պետության և իրավունքի պատմության վերաբերյալ համապարփակ գիտելիքներ, կարողանա համեմատել իրավաբանական մյուս գիտությունների հետ, հստակեցնել դասընթացի տեղն ու դերը իրավաբանական գիտությունների շրջանակում:

Հմտություն
Հայաստանի պետության և իրավունքի պատմության կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին , նրա տեղին ու դերին բուհում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտություն:

Կարողունակություն
Հստակորեն պարբերացնել պատմական ժամանակաշրջանները, հասարակական հարաբերությունները, կատարել վերլուծություններ, համեմատություններ Հայաստանի պետության և իրավունքի պատմության բոլոր հարցերի վերաբերյալ</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Հայաստանի պետության և իրավունքի պատմությունը որպես գիտություն և դասընթաց
Թեմա 2. Հայկական ցեղային միությունները և հայ ժողովրդի կազմավորումը
Թեմա 3. Պետությունը և իրավունքը Հայաստանում ստրկատիրության ժամանակ:
Թեմա 4.Արշակունիների թագավորությունը: Հասարակական կարգը, պետական կարգը և իրավունքը: Հայաստանի քաղաքական կացությունը 5-8-րդ դարերում:
Թեմա 5. Հասարակական-պետական կարգերը և իրավունքը</td></tr>
</table>

	Հայաստանում 9-10 դարերում Թեմա 6. Կիլիկյան Հայաստանի հասարակական-պետական կարգերը և իրավունքը Թեմա 7. Քաղաքական, հասարակական-տնտեսական կարգերը և իրավունքը Հայաստանում 12-րդ-ից 18-րդ դարերում Թեմա 8. Հայաստանի կացությունը Թուրքիայի և Ռուսաստանի կազմում / 19-րդ դարում, 1918թ./ Թեմա 9. Սոցիալիստական պետության և իրավունքի ստեղծումը Հայաստանում / 1920-1921թթ./ Թեմա 10. Սոցիալիստական պետությունը և իրավունքը Հայաստանում ՆԷՊ-ի տարիներին /1922-1929 թթ./ Թեմա 11. Սոցիալիստական պետությունը և իրավունքը Հայաստանում սոցիալիզմի «ամբողջ ճակատով հարձակման» ժամանակաշրջանում /1930 – 1941 թթ./
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	6. Գնահատման մեթոդներին և չափորոշիչներն ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին 6.1.1. Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում 6.1.2. Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում • նախապես հանձնարարված թեմաների մշակում՝ տարբեր աղբյուրների նյութի հիման վրա, • Իրավունքի զարգացման տարբեր ժամանակաշրջանների բնութագրում, ռեֆերատների մշակում 6.1.3. Հաճախելիություն Գնահատման մեթոդը - դասերին հաճախման հաշվառում Գնահատման չափանիշը - ներկայություն - մասնակցություն հարցերի քննարկմանը 6.1.4.Քննական ստուգում Գնահատման չափանիշները Քննությունն անց է կացվում բանավոր հարցման միջոցով՝ 3-ական հարցեր պարունակող հարցատոմսերով: 6.1.5 Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում 6.1.1.-6.1.5 արդյունքների հանրագումար գնահատման հարյուրմիավորանոց սանդղակով:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Խ. Սամուելյան, Հին հայ իրավունքի պատմություն, հ. 1. Երևան, 1939: 2. Հայ ժողովրդի պատմություն. հատ 1-3, 7, Երևան, 1963-1983 թթ.: 3. Ա.Ա. Թովմասյան, Հին և միջնադարյան հայ քրեական իրավունք, Երևան, 1962: 4. А.Г. Сукиасян Общественно-политический строй и право Армении в эпоху раннего феодализма, Ереван, 1963. Լրացուցիչ՝ 1. А.Г. Сукиасян История Киликийского армянского государства и права, Ереван, 1969. 6. Х.А. Торосян Суд и процесс в Армении 10-13 вв., Ереван, 1985: 2. История государства и права Армении, Т. 1, Ереван 1974. 3. История государства и права Армении, Т. 2, Ереван, 1978.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-113 Պետության և իրավունքի տեսություն-1
ԷԻԿ/բ-114 Պետության և իրավունքի տեսություն-2</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">5/5 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">124</td><td>Դասախոսություն</td><td>76</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>48</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">176</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">300</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">«Պետության և իրավունքի տեսություն» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրով, ՎՊՀ – ում բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական չափորոշիչներով կազմված ուսումնական պլաններին համապատասխան: «Պետության և իրավունքի տեսություն» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը, ուսումնական գործընթացը ուսումնամեթոդական նյութերով, նորարարական մեթոդներով ապահովմանը:
«Պետության և իրավունքի տեսություն» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կարգավորում է առարկան ուսումնամեթոդական նյութերով մշտապես վերազինման գործընթացը, գիտության նոր նվաճումների ներդրումը ուսումնական գործընթաց, նպաստում է ուսանողի անհատական և ինքնուրույն արդյունավետ աշխատանքի պայմանների ստեղծմանը, խթանում է ուսումնական գործընթացի առաջընացը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
1.ինքնուրույն վերլուծել պետաիրավագիտական հիմնախնդիրները
2.տարբերել պետության և իրավունքի առաջացման տարբեր տեսությունների և ուղղությունների գաղափարական հիմնավորումները
3.տարբարակել պետության և իրավունքի տեսությունների ծագման հիմնական էտապները, յուրաքանչյուրի հիմնական մոտեցումները
4. Ներկայացնել կառուցվածքը, ապարատը, կառավարման ռեժիմը, կառավարման տարբեր ձևերն ու մոդելները
5. հասկանալ պետության և իրավունքի հասկացությունների, կատեգորիաների և օրենքների էությունը, կիրառման բնագավառը

Հմտություն
1.վերլուծման և համադրման ունակություն
2.կազմակերպման և պլանավորման ունակություն
3.հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ
4.տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն
5.քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն
6.միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն</td></tr>
</table>

	Կարողունակություն 1.գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն 2.հետազոտություններ կատարելու ունակություններ 3.սովորելու ունակություն 4.առաջնորդի հատկություններ 5.որակի կարևորության գիտակցում 6.Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1.Պետության և իրավունքի տեսության առարկան, խնդիրները, մեթոդները Թեմա 2.Պետության էությունը, ծագումը և գործառույթները Թեմա 3.Պետական կառավարման դասական մոդելները Թեմա 4.Պետության կառուցվածքը Թեմա 5.Կառավարման համակարգ և պետության ձև Թեմա 6.Պետության և իրավունքի առաջացման սոցիալական անհրաժեշտությունը Թեմա 7,Պետական ռեժիմ Թեմա 8.Պետական իշխանությունների տարանջատման սկզբունքը Թեմա 9.Պետությունը հասարակության քաղաքական համակարգում Թեմա 10.Իրավական պետության բնութագիրը Թեմա 11.Անցումային հասարակության բնութագիրը Թեմա 12.Գործադիր իշխանություն Թեմա 13.Օրենսդիր իշխանություն Թեմա 14.Իշխանության կիրառման ձևերը Թեմա 15.ՀՀ կառավարման համակարգը Թեմա 16. Իրավունքի ծագման հիմնական տեսությունները Թեմա 17. Իրավունքը և նրա ծագման աղբյուրները Թեմա 18.Իրավունքի սկզբունքներն ու գործառույթները Թեմա 19.Իրավական նորմերի կառուցվածքը Թեմա 20.Նորմատիվ ակտերի համակարգումը Թեմա 21.Իրավական նորմի կիրառումը և իրացման ձևերը Թեմա 22.Օրենսդրություն և իրավական համակարգ Թեմա 23.Իրավահարաբերություններ Թեմա 24.Դատական իշխանություն Թեմա 25.Իրավունքի վարք, իրավախախտում և պատասխանատվություն Թեմա 26.Ժամանակակից հասարակական հարաբերությունների իրավական կարգավորման մեխանիզմները Թեմա 27.Իրավունքի հասկացությունը իրավական պետության համակարգում Թեմա 28.Միջազգային և ազգային օրենսդրության փոխհարաբերությունը Թեմա 29.ՀՀ դատաիրավական համակարգը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Սեմինար, ինքնուրույն աշխատանք, միջանկյալ քննություն
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Վաղարշյան Ա.Գ. Պետության և իրավունքի տեսություն -1, դասախոսություններ, Երևան, 2010: 2. Վաղարշյան Ա.Գ. Պետության ևիրավունքի տեսություն -2, դասախոսություններ, Երևան, 2011: 3.Ապիյան Ն. Ա., Սաֆարյան Գ. Հ., Հակոբյան Ջ. Հ. Պետության և իրավունքի տեսության հիմնահարցեր, Երևան, 2001:

	4. Խրոպանյուկ Վ. Ն. Պետության և իրավունքի տեսություն: Երևան, 1997: 5. Ներսեսյանց Վ. Ս. Իրավունքի և պետության տեսություն: Երևան, 2001: Լրացուցիչ՝ **1.** Теория государства и права. Учебник. Под ред. В.М. Корельского и В.Д. Перевалова. М., 1997, 2006. 2. Теория государства и права. Курс лекции. Под ред. Н.И. Матузова и А.В. Малько. М., 1999. 3. Мухаев Р.Т. Теория государства и права. М., 2001. 4. Общая теория государства и права. Академ. курс в 2-х томах, под ред. проф. Ш.Н. Марченко. М., 1998, 2008: 10. Теория государства и права. Под ред. М.Н. Марченько. М., 1997.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-115 Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն -1** **ԷԻԿ/բ-116 Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն -2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	10 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	62, 62	Դասախոսություն	38, 38
			Սեմինար	24, 24
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	88, 88		
	Ընդամենը	150, 150		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք/քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն ուսանողներին զինել գիտելիքներով պետաիրավական մարմինների ծագման, զարգացման, կառուցվածքի զարգացման մասին, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական,իրավագիտական և պատմական գիտելիքները, ուսանողներին գաղափար տալ պետության և իրավունքի ֆունկցիաների, պետության ձևերի, իրավունքի աղբյուրների մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • կիմանա արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմության վերաբերյալ համապարփակ գիտելիքներ • կիմանա միջին, նոր և նորագույն դարաշրջանների պետաիրավական մշակույթում մեծ ներդրում կատարած երկրների պետաիրավական պատմությունը, *Հմտություն* • ձեռք կբերի արդի պետաիրավական իրականության ավելի խոր, բազմակողմանի ճանաչման հմտություն, դրա կատարելագործման ճանապարհները որոշելու գիտելիքներ *Կարողունակություն* • կկարողանա համեմատել իրավաբանական մյուս գիտությունների հետ, հստակեցնել դասընթացի տեղն ու դերը իրավաբանական գիտությունների շրջանակում			

Դասընթացի բովանդակությունը	*1-ին կիսամյակ* Թեմա 1 Պետության և իրավունքի ընդհանուր պատմության առարկան, մեթոդը, պարբերացումը Թեմա 2 Տոհմատիրական կարգերի քայքայումը և պետության առաջացումը Թեմա 3 Հին եգիպտոսի պետությունը և Թեմա 4 Հին Բաբելոնի պետությունը և իրավունքը Թեմա 5 Հին Հնդկաստանի պետությունը և իրավունքը Թեմա 6 Հին Չինաստանի պետությունը և իրավունքը Թեմա 7 Հին Հունաստանի պետությունը և իրավունքը Թեմա 8 Հին Հռոմի պետությունը և իրավունքը Թեմա 9 Ֆրանկների պետությունը և իրավունքը) Թեմա 10 Արաբական Խալիֆաթը և մուսուլմանական իրավունքը *2-րդ կիսամյակ* Թեմա 1 Բուրժուական իրավունքի հիմնական սկզբունքները Թեմա 2 Անգլիայի պետությունը և իրավունքը Թեմա 3 Ֆրանսիայի պետությունը և իրավունքը Թեմա 4 Գերմանիայի պետությունը և իրավունքը Թեմա 5 ԱՄՆ-ի պետությունը և իրավունքը Թեմա 6 Լատինական Ամերիկայի պետությունն ու իրավունքը Թեմա 7 Ճապոնիայի պետությունը և իրավունքը) Թեմա 8 Չինաստանի պետությունը ու իրավունքը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան

- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	0-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Ա. Արշակյան «Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն» Երևան 2003թ.
2. Всемирная история, Т.5, М 1958
3. Батыр К. И., «Всеобщая история государства и права», М. 2000
4. Պետրոսյան Ծ., Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն,, Երևան 1986թ.

	Լրացուցիչ՝ 1. Խրոպանյուկ Վ., «Պետության և իրավունքի տեսություն» Երևան 1997թ. 2. Խաչատրյան Հ., «Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Սահմանադրությունը», Երևան 1991թ. 3. Ապիյան Ն., «Անգլիական բուրժուական հեղափոխության դասերը», Երևան 1998թ. 4. Եսայան Է., «Ազատությունների մեծ խարտիայի ընդունման սոցիալ-տնտեսական նախադրյալները», Երևան 1975թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-117 ՀՀ սահմանադրական իրավունք 1** **ԷԻԿ/բ-118 ՀՀ սահմանադրական իրավունք 2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5/5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ 2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	62/ 58	Դասախոսություն	38/ 38
			Սեմինար	24/ 20
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	88/ 92		
	Ընդամենը	150/ 150		
Ստուգման ձևը	Քննություն/ ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է՝ուսանողներին ծանոթացնել մարդու և քաղաքացիների իրավունքներին, ազատություններին և պարտականություններին, ծանոթացնել քաղաքացիական իրավունքներին, ազատություններին, քաղաքական իրավունքներին, սոցիալ-տնտեսական և մշակութային իրավունքներին, ազատություններին, ծանոթացնել պետական կառավարման համակարգին, ՀՀ-ի վարչատարածքային բաժանման սկզբունքին, ՀՀ-ում օրենսդրական գործընթացի կազմակերպման առանձնահատկություններին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա՝ ինչ է սահմանադրական իրավունքը, ինչ տեղ է զբաղեցնում իրավաբանական գիտության մեջ, ինչ դեր ունի ժամանակակից հասարակարգի և իրավակարգի համար, որն՝ դասընթացի նպատակը, որոնք են սահմանադրական իրավունքի ուսումնասիրման առարկան, մեթոդները, ինչ իրավական կարգավիճակ ունի մարդը և քաղաքացին, օտարերկրացու իրավական կարգավիճակի առանձնահատկությունները, ինչ գործառույթներ է իրականացնում ՀՀ նախագահը, ինչ լիազորություններ ունի նա, ինչ գործառույթներ ունի ԱԺ-ն, ինչպես է կազմակերպում իր աշխատանքները, պատգամավորի կարգավիճակի առանձնահատկությունները, ինչպես է ձևավորվում ՀՀ կառավարությունը, ով է այն գլխավորում, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ձևավորման կարգն ու դրանց ներկայացուցչական մարմինների գործառույթները և այլն: *Հմտություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի բուհում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին բուն մասնագիտական			

	գործնական կարողությունների գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը *Կարողունակություն* 1. Գիտելիքներ ձեռք կբերի ՀՀ սահմանադրական կարգի հիմունքների, ՀՀ պետական կառավարման, պետական մարմինների, իշխանության իրականացման ժողովրդաիշխանության եղանակի վերաբերյալ 2. Կկարողանա իր գիտելիքներն օգտագործել թե՛ ուսումնական դասընթացի ժամանակ կազմակերպված սեմինարների, անհատական աշխատանքների, թե պրակտիկ գործունեության ընթացքում: 3. Ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները բազային նշանակություն կունենան իրավաբանական ցիկլի մյուս առարկաների ուսումնասիրման համար
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Սահմանադրական իրավունքի, որպես իրավունքի ճյուղի, ընդհանուր բնութագիրը: Թեմա 2. Սահմանադրական իրավունքի գիտությունը: Թեմա 3. Սահմանադրության հասկացությունը, իրավաբանական բնույթը և բովանդակությունը: Թեմա 4. Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական կարգը: Թեմա 5. Ժամանակակից պետության սահմանադրական բնութագիրը: Թեմա 6. Պետական իշխանության կազմակերպման հիմունքները: Թեմա 7. Տնտեսական, սոցիալական և հոգևոր-մշակութային հարաբերությունների սահմանադրական հիմունքները: Թեմա 8. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքական համակարգը: Թեմա 9. Մարդու և քաղաքացու սահմանադրաիրավական կարգավիճակը: Թեմա 10. Անձնական իրավունքներ և ազատություններ: Թեմա 11. Քաղաքական իրավունքներ և ազատություններ: Թեմա 12. Տնտեսական, սոցիալական և մշակութային իրավունքներ ու ազատություններ: Թեմա 13. Իրավունքների և ազատությունների սահմանադրական երաշխիքները: Թեմա 14. Մարդու և քաղաքացու սահմանադրական պարտականությունները: Թեմա 15. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը: Թեմա 16. Հայաստանի Հանրապետության պետական կառուցվածքը, կառավարման ձևը և պետական ռեժիմը: Թեմա 17. Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրաիրավական կարգավիճակը: Թեմա 18. Հայաստանի Հանրապետության պետական իշխանության մարմինների համակարգը: Թեմա 19. Հայաստանի Հանրապետության ընտրական համակարգը: Թեմա 20. Հայաստանի Հանրապետության Նախագահը: Թեմա 21. Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը: Թեմա 22. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: Թեմա 23. Հայաստանի Հանրապետության դատական իշխանության և դատախազության սահմանադրական հիմունքները: Թեմա 24. Սահմանադրական արդարադատությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Թեմա 25. Տեղական ինքնակառավարման սահմանադրաիրավական հիմունքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ուսանողը դասընթացին կարող է հանդես բերել մինչև 100% առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է ողջ տարվա ընթացքում ուսանողի կատարած աշխատանքների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում:

Գնահատումը կատարվում է ներքոհիշյալ բաղադրիչներին համապատասխան: Յուրաքանչյուր բաղադրիչի դիմաց նշված առավելագույն տոկոսը կարելի է հավաքել ծրագրային պահանջների շրջանակներում տվյալ կետի տակ ներկայացված պահանջները 100% -ով կատարելու դեպքում:

Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը
Գնահատման սկզբունքները

Հաճախումները դասերին	10 միավոր
Ինքնուրույն աշխատանք	20 միավոր
Գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատանք	20 միավոր
Առաջին ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Երկրորդ ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Ամփոփիչ ստուգում	10 միավոր

Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը 100 %

Գնահատման սանդղակը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
«գերազանց» (5)	96-100	A+
«գերազանց» (5)	91-95	A
«գերազանց» (5)	86-90	A-
«լավ» (4)	81-58	B+
«լավ» (4)	76-80	B
«լավ» (4)	71-75	B-
«բավարար» (3)	66-70	C+
«բավարար» (3)	61-65	C
«բավարար» (3)	55-60	C-
«անբավարար» (2)1	40- 54	D
«անբավարար» (2)2	մինչև 40	F
«ստուգված»	55-100	S
«չստուգված» 1	40-54	U
«չստուգված»2	մինչև 40	U

1)Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
2)Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը
Ուսանողի ազնվություն
Ուսանողի պարտականության մեջ է մտնում նաև ազնվությունը: Ուսանողի անազնվությունը գրավոր աշխատանքի ժամանակ հայտնաբերելիս /ծածկաթերթիկի և արտագրման այլ ձևեր/ աշխատանքը տեղում գնահատվում է 0% :

Գնահատման մեթոդաբանությունը
Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար և ավտոմատ գրանցվում է համապատասխան ձևաթերթում:

Գքնն = Գ1+ Գ2 + Գ3 + Գ4+ Գ5 + Գ6

Բ1 - մասնակցություն, 20 միավոր
Բ2 – անհատական աշխատանք, 10 միավոր

	Բ3 - սեմինար/գործնական, լաբորատոր, 20 միավոր Բ4 - նյութի յուրացում, 20 միավոր Բ5 - գիտելիքի կիրառում, 10 միավոր Բ6 - կարողություն, հմտություն, 20 միավոր Ավարտական պետական որակավորման ծրագիր (լրացվում է միայն այն առարկաների համար, որը ներառված է պետական որակավորման ծրագրի մեջ)
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական իրավունք: Պատ. խմբագիր՝ Ն.Ա. Այվազյան: Եր., 2008թ. *2. Конституционное право Российской Федерации. Баглай М.В., Габричидзе Б.Н. М., 1996г.:* *3. Основы конституционного права ФРГ. М., 1981г.:* Լրացուցիչ՝ www. yandex.ru. www.google.ru www.lib.ru www.books.ru

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-119 Մունիցիպալ իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	8
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	28		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակն է. Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է գիտենա, թե՝ 1) ինչպես են առաջ գալիս մունիցիպալ իրավական հարաբերությունները և որոնք են դրանց սուբյեկտները, 2) տարածքային կառավարում հասկացությունը, 3) տարածքային կառավարման սկզբունքները, 4) տարածքային կառավարման մարմինների ձևավորումը, գործունեության կարգը, 5) մարզպետի լիազորությունները և այլն: Նաև՝ 1) «Տեղական ինքնակառավարում» հասկացությունը, 2) տեղական ինքնակառավարումը բնակչության կողմից տեղական նշանակության հարցերի լուծման իրավունք է, 3) այն ժողովրդաիշխանության ձև է, տեղական ինքնակառավարման մարմինների համակարգը, համայնքի ղեկավարի, ավագանու ընտրությունները, լիազորությունները և այլն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է			

	գիտենա, թե՝ 1. ինչպես են առաջ գալիս մունիցիպալ իրավական հարաբերությունները և որոնք են դրանց սուբյեկտները, 2. տարածքային կառավարում հասկացությունը, 3. տարածքային կառավարման սկզբունքները, 4. տարածքային կառավարման մարմինների ձևավորումը, գործունեության կարգը, 5. մարզպետի լիազորությունները և այլն: Նաև՝ 1. «Տեղական ինքնակառավարում» հասկացությունը, 2. տեղական ինքնակառավարումը բնակչության կողմից տեղական նշանակության հարցերի լուծման իրավունք է, 3. այն ժողովրդաիշխանության ձև է, 4. տեղական ինքնակառավարման մարմինների համակարգը, համայնքի ղեկավարի, ավագանու ընտրությունները, լիազորությունները և այլն: Դասընթացի ուսումնասիրությունն ուսանողներին նաև հնարավորություն է տալիս հետագայում այդ համակարգում աշխատելիս հեշտությամբ դիմակայել դժվարություններին: *Հմտություն* Մունիցիպալ իրավունքի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողները պետք է տիրապետի • մունիցիպալ իրավունքի կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին • բուհում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին • բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը *Կարողունակություն* • կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • տիրապետեն մունիցիպալ իրավական նորմերին, • կարողանան հանգել որոշակի ինքնուրույն եզրահանգումների, • կարողանան տարբերակել մունիցիպալ իրավունքի՝ որպես ՀՀ-ում իրավունքի նոր ճյուղիառանձնահատկությունները:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Մունիցիպալ իրավունքը որպես իրավունքի ճյուղ ա/ մունիցիպալ իրավունքի հասկացությունը, առարկան, բ/ համակարգը, գ/ նրա աղբյուրը: Թեմա 2 Մունիցիպալ-իրավական նորմերը և ինստիտուտները: Մունիցիպալ –իրավական հարաբերությունները և դրանց սուբյեկտները: Թեմա 3 Տարածքային կառավարումը ՀՀ մունիցիպալ իրավունքի համակարգում: Տարածքային կառավարման հասկացությունը: Տարածքային կառավարման սկզբունքները: Թեմա 4 Տարածքային կառավարման մարմինների խնդիրները, գործառույթները: Թեմա 5 Տարածքային կառավարման մարմինների գործունեության կարգը և ձևավորումը: ա/ Մարզպետը՝ մարզում կենտրոնի ներկայացուցիչ: բ/ Մարզպետը և մարզպետարանը:

	Թեմա 6 Տարածքային կառավարման սկզբունքները: Թեմա 7 Տեղական ինքնակառավարումը ՀՀ մունիցիպալ իրավունքի համակարգում:Տեղական ինքնակառավարում հասկացությունը: ա/ Այն որպես սահմանադրական կարգի հիմունքներ, բ/ Որպես բնակչության կողմից տեղական նշանակության հարցերի ինքնուրույն լուծման իրավունք: գ/ որպես ժողովրդաիշխանության ձև: Թեմա 8 Տեղական ինքնակառավարման հիմնական սկզբունքները: Թեմա 9 Տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործառույթները, հասկացությունը: Թեմա 10 Տեղական ինքնակառավարման հիմնական տեսությունները: Թեմա 11 Տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության իրավական հիմունքները: Թեմա 12 Տեղական նշանակության հարցերի լուծմանը տեղական բնակչության մասնակցության ապահովումը: Համայնքային սեփականության և ֆինանսական միջոցների կառավարումը: Թեմա 13 Տեղական ինքնակառավարման համակարգը, հասկացությունը, նրա տարրերը: Թեմա 14 Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները: Նրանց իրավական վիճակը, լիազորությունները: Թեմա 15 Համայնքի ավագանու իրավական վիճակը, իրավասությունները Թեմա 16 Համայնքի ղեկավարի իրավական վիճակը, լիազորությունները:Աշխատակազմը: Թեմա 17 Համայնքի ղեկավարի իրավասությունները: Տեղական ինքնակառավարման երաշխիքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	6.1. Գնահատման մեթոդներն և չափորոշիչներն ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին 6.1.1. Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում 6.1.2. Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում • նախապես հանձնարարված թեմաների մշակում՝ տարբեր աղբյուրների նյութի հիման վրա, • ռեֆերատների մշակում 6.1.3.Ընթացիկ ստուգման գնահատում 6.1.4. Հաճախելիություն Գնահատման մեթոդը - դասերին հաճախման հաշվառում Գնահատման չափանիշը - ներկայություն - մասնակցություն հարցերի քննարկմանը 6.1.5 Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում 6.1.1.-6.1.5 արդյունքների հանրագումար գնահատման հարյուրմիավորանոց սանդղակով:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Ա.Հարությունյան - Մունիցիպալ իրավունք, բուհական դասագիրք, Երևան, 2005: 2. ՀՀ կառավարման դպրոց - Տեղական ինքնակառավարման հիմունքներ, ուսումնական ձեռնարկ, խմբագիր Է.Հ. Օրդյան, Երևան, 2000: 3. ՀՀ օրենքը «Տեղական ինքնակառավարման մասին»: 4. ՀՀ Սահմանադրությունը:

	Լրացուցիչ՝ www. yandex.ru. www.google.ru www.lib.ru www.books.ru

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-120 Վարչական իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	90	Դասախոսություն	60
			Սեմինար	30
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	90		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել ուսանողներին պետական կառավարման ապարատի գործունեությանը, խորացնել ՀՀ իրավունքի համակարգում վարչական իրավունքին, վարչական իրավունքի սյուբեկտներին, կառավարման վարչաիրավական ձևերին ու մեթոդներին, պատասխանատվությանն ըստ վարչական իրավունքի, վարչական ընթացակարգային իրավունքին, կառավարման բնագավառում օրինականությանը, տնտեսության, սոցիալ-մշակութային, վարչաքաղաքական բնագավառների կառավարմանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Իրավական համակարգի կառուցվածքին և գործառույթներին ծանոթություն *Հմտություն* Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան, մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին: *Կարողունակություն* Կարող է կիրառել մասնագիտական գգիտելիքները առավել հաճախ հանդիպող խնդիրների լուծման համար			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա -1 Կառավարում, պետական կառավարում, գործադիր իշխանություն Թեմա -2 Վարչական իրավունքի առարկան, մեթոդը և համակարգը Թեմա –3 Վարչաիրավական նորմեր Թեմա –4 Վարչաիրավական հարաբերություններ Թեմա –5 Վարչական իրավունքի սուբյեկտները Թեմա –6 Քաղաքացիները որպես վարչական իրավունքի սուբյեկտներ Թեմա –7 Քաղաքացիական ծառայությունը ՀՀ-ում Թեմա –8 Գործադիր իշխանության մարմինները, դրանց կառուցվածքը			

	Թեմա –9 ՀՀ Նախագահի գործադիր իշխանության բնագավառի լիազորությունները Թեմա –10 ՀՀ Կառավարությունը Թեմա –11 ՀՀ Նախարարությունները և տարածքային պետական կառավարման մարմինները Թեմա –12 Կազմակերպությունների, հիմնարկների վարչաիրավական կարգավիճակը Թեմա -13 Հասարակական կազմակերպություններ և կուսակցություններ Թեմա –14 Կրոնական կազմակերպություններ Թեմա –15Կառավարման ձևերի և մեթոդների հասկացությունը և դասակարգումը Թեմա –16 Կառավարման իրավական ակտերը Թեմա –17 Վարչական հարկադրանք Թեմա –18 Վարչական իրավախախտումը և նրա իրավաբանական հատկանիշները Թեմա –19 Վարչական պատասխանատվությունը և դրա տեսակները Թեմա –20 Վարչական արդարադատություն Թեմա –21 Վարչական ընթացակարգի ընդհանուր հիմունքները Թեմա –12 Վարչական վարույթ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝

- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը

- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76□80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61÷□5	C
"բավարար" (3)	55-6□	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40□54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Այվազյան , Դանիելյան ,Եղյան «Վարչական իրավունք» ԵՊՀ 2012թ
2. Գ. Դանիելյան «Վարչական պատասխանատվություն» Եր. 2001թ.
3. Գ. Դանիելյան «Քաղաքացիական ծառայությունը ՀՀ-ում» Եր. 2005թ.
4. Եղյան «Օրինականության ապահովումը պետական կառավարման մեջ» Եր. 2002թ.
5. Եղյան «Վարչական տույժեր» Եր. 1999թ.

	Լրացուցիչ՝ www. yandex.ru. www.google.ru www.lib.ru www.books.ru

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-121 Աշխատանքային իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՀՀ-ում վարձու աշխատանքի կազմակերպման, կիրառման և պաշտպանության ոլորտի իրավական խնդիրներին, աշխատանքի կարգապահության, աշխատավարձի, աշխատաժամանակի, հանգստի ժամանակի, աշխատանքի անվտանգության, աշխատողների և գործատուների աշխատանքային իրավունքների ու օրինական շահերի պաշտպանության վերաբերյալ հարցերին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Կիմանա աշխատողների հիմնական աշխատանքային իրավունքները, դրանց իրականացման երաշխիքները, աշխատանքային պարտականությունների, գործատուների իրավական պատասխանատվության վերաբերյալ հարցերը, *Հմտություն* Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան, մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին: *Կարողունակություն* Կկարողանա իր գիտելիքներն օգտագործել թե՛ վարձու աշխատողների և թե՛ գործատուների իրավունքներն ու օրինական շահերն օրենքով նախատեսված եղանակներով պաշտպանելու ուղղությամբ			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա-1 Աշխատանքային իրավունքի հասկացությունը, առարկան, խնդիրները: Թեմա-2 Աշխատանքային իրավունքի աղբյուրները: Թեմա-3 Աշխատանքային իրավունքի սկզբունքները: Թեմա-4 Աշխատանքային իրավահարաբերությունների կառուցվածքը: Թեմա-5 Աշխատանքային իրավահարաբերություններ:			

	Թեմա-6 Աշխատանքային իրավասուբյեկտությունը: Թեմա-7 Աշխատանքային իրավունքի սուբյեկտները: Թեմա-8 Գործատուի իրավունքներն ու պարտականությունները կապված աշխատողների ներկայացուցիչների հետ: Թեմա-9 Ներկայացուցչությունը կոլեկտիվ աշխատանքային հարաբերություններում: Թեմա-10 Դատավարական ժամկետները: Թեմա-11 Ժամկետներ, նրա հաշվարկելը: Հայցային վաղեմությունը: Թեմա-12 Աշխատանքային իրավունքների իրականացումը և պաշտպանությունը: Թեմա-13 Ընդհանուր դրույթներ կոլեկտիվ պայմանագրի մասին: Թեմա-14 Հանրապետական, ճյուղային, տարածքային կոլեկտիվ պայամանագրերի գործողությունը և լուծումը: Թեմա-15 Կազամկերպության կոլեկտիվ պայմանագիր: Թեմա-16 Կոլեկտիվ աշխատանքային վեճերի կարգավորումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի

	օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը 6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք -երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր) -դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը Գնահատման սանդղակը [1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Գ. Վ. Պետրոսյան, ՀՀ Աշխատանքային իրավունք, Ընդհանուր մաս, Բուհական դասագիրք, Եր., 2009 2. Գ. Վ. Պետրոսյան, ՀՀ Աշխատանքային իրավունք, Հատուկ մաս, Բուհական դասագիրք, Եր., 2014 3. Ա. Խաչատրյան, Ս. Պողոսյան, Վ. Միրզոյան - Աշխատանքային իրավունք, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2000: 4. ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք 5. Գ. Վ. Պետրոսյան - «Աշխատանքային իրավահարաբերություններ» 6. Հարցեր և պատասխաններ ՀՀ աշխատանքային օրենսդրության բնագավառի վերաբերյալ: Լրացուցիչ՝ 1. ՀՀ Սահմանադրություն:

	2. Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիր: 3. Արման Դիլանյան-«Աշխատանքի և կրթության իրավունք», Երևան, 2002:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-122 Քրեական իրավունք 1** **ԷԻԿ/բ-123 Քրեական իրավունք 2** **ԷԻԿ/բ-124 Քրեական իրավունք 3** **ԷԻԿ/բ-125 Քրեական իրավունք 4**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	7/5/5/4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ 3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	100/ 62/ 62/56	Դասախոսություն	70/38/38/32
			Սեմինար	30/24/24/24
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	110/88/88/64		
	Ընդամենը	210/150/150/120		
Ստուգման ձևը	Քննություն/ ստուգարք/քննություն/քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով հանցագործության և դրա հետ կապված հարաբերությունների մասին, ուսանողին ծանոթացնել քրեական իրավունքի հիմնարար սկզբունքների, քրեական օրենքի, հանցակազմի տարրերի էությանն ու բովանդակությանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* 1. Կկարողանա օգտագործել նախապես ստացած տեսական գիտելիքները գործնականում, *Հմտություն* 1. վերլուծել հասարակական հարաբերությունների այս ոլորտը, *Կարողունակություն* 1. համեմատել իրավաբանական, ինչպես նաև այլ՝ ոչ իրավական կամ հասարակականական այլ գիտությունների հետ, *2.* կկարողանա հմուտ մատուցել այն աշակերտներին, առաջ քաշել նոր գաղափարներ			
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Քրեական իրավունք 1</u> <u>Թեմա-1</u> Քրեական իրավունքի հասկացությունը, առարկան, համակարգը, խնդիրները: <u>Թեմա -2</u> Քրեական իրավունքի սկզբունքները: <u>Թեմա-3</u> Քրեական օրենք: <u>Թեմա-4</u> Հանցագործություն: <u>Թեմա-5</u> Հանցակազմ: <u>Թեմա-6</u> Հանցագործության օբյեկտը: <u>Թեմա-7</u> Հանցագործության օբյեկտիվ կողմը: <u>Թեմա-8</u> Հանցագործության սուբյեկտը: <u>Թեմա-9</u> Հանցագործության սուբյեկտիվ կողմը: <u>Թեմա-10</u> Քրեական պատասխանատվությունը և դրա հիմքը: <u>Թեմա-11</u> Հանցագործության փուլերը: <u>Թեմա -12</u> Հանցակցություն:			

	Թեմա-13 Արարքի հանցավորությունը բացառող հանգամանքները, հասկացությունը: Թեմա-14 Պատժի հասկացությունը և նպատակները: Թեմա-15 Պատժի համակարգը և տեսակները: Թեմա-16 Պատիժ նշանակելը: Թեմա-17 Պատժից ազատելը: Թեմա-18 Համաներումը: Ներումը: Դատվածությունը: Թեմա -19 Բժշկական բնույթի հարկադրանքի միջոցներ: Թեմա-20 Անչափահասների քրեական պատասխանատվության և պատժի առանձնահատկությունները: Քրեական իրավունք 2 Թեմա-1 ՀՀ Քրեական իրավունքի հատուկ մասի հասկացությունը, նշանակությունը և համակարգը: Թեմա -2 Մարդու դեմ ուղղված հանցագործություններ: Թեմա-3 Անձի ազատության, պատվի և արժանապատվության դեմ ուղղված հանցագործություններ: Թեմա-4 Սեռական անձեռնմխելիության և սեռական ազատության դեմ ուղղված հանցագործություններ: Թեմա-5 Մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների ու ազատությունների դեմ ուղղված հանցագործություններ: Թեմա-6 Ընտանիքի և երեխայի շահերի դեմ ուղղված հանցագործություններ: Թեմա-7 Հասարակական կարգի դեմ ուղղված հանցագործություններ, հասկացությունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝

- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

1. Պարտադիր՝

ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունված 2003թ. ապրիլի 18-ին (վերջին

2. փոփոխություններով և լրացումներով)):
3. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք (Ընդհանուր մաս),դասագիրք բաoNերի համար, Երևան, 2012:

4. Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով
5. որոշումների ժողովածու, Հատոր 1, Երևան, 2009, Հատոր 2, 2010թ. Հատոր 3,2012թ.
3. Խնդրագիրք Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք դասընթացի(Ընդհանուր մաս), Երևան, 2012թ.:

Լրացուցիչ՝

1. Аветисян С.С. Специальный субъект преступления и уголовная ответственность. Ереван, 2003.
2. Астемиров З.А. Проблемы теории уголовной ответственности и наказания. Махачкала, 1994.
3. Базаров Р.А. Преступление. Состав преступления. Челябинск, 1997.
4. Беляев В.Г. Применение уголовного закона: учебное пособие. Волгоград,
5. 1998.
6. Блум М.И. Действие уголовного закона в пространстве. Рига, 1974.
7. Бойков А.И., Волженкин Б.В. Уголовный закон: действие во времени и
8. пространстве. Санкт-Петербург, 1993.
9. Винокуров В.Н. Объект преступления: теория, законодательство, практика.,
10. М., 2011.
11. Векленко С.В. Понятие, сущность, содержание и формы вины в уголовном
12. праве. М., 2002.
13. Волков Б.С. Мотив и квалификация преступления. Казань, 1968.
14. Гонтарь И.Я. Преступление и состав преступления как явления и понятия в
15. уголовном праве. Вопросы теории и правотворчества. Владивосток, 1997.
16. Дагель П.С. Неосторожность. Уголовно-правовые и криминологические
17. проблемы. М., 1977.
18. Дьякин А.Л., Бытко Ю.И. Уголовная ответственность юридических лиц.,
19. Саратов, 2009.
20. Злобин Г.А., Никифоров Б.С. Умысел и его формы. М., 1972.
21. Игнатов А.Н., Костарева Т.А. Уголовная ответственность и состав
22. преступления. М., 1996.
23. Казаченко И.Я., Сухарев Е.А., Гусев Е.А. Проблема уменьшенной
24. вменяемости. Екатеринбург, 1993.
25. Карпушин К.Н. Уголовная ответственность и состав преступления. М., 2002.
26. Квашис В.Е. Преступная неосторожность. Социально-правовые и
27. криминологические проблемы. Владивосток, 1986.
28. Ковалев М.И. Преступление и ответственность. Свердловск, 1987.
29. Ковалев М.И. Проблемы учения об объективной стороне состава
30. преступления. Красноярск, 1991.
31. Ковалев М.И. Объективная сторона преступления. Красноярск, 1993.

32. Ковалев О.Г. Уголовное право. Общая часть, М., 2007.
33. Коржанский Н.И. Объект и предмет уголовно-правовой охраны. М., 1980.23. Коробеев А.И. Уголовная наказуемость общественно опасных деяний.
34. Хабаровск, 1986.
35. Кудрявцев В.Н. Общая теория квалификации преступлений. М., 1972.
36. Куринов Б.А. Научные основы квалификации преступлений. М., 1984.
37. Курс уголовного права. Общая часть. Т. 1, Т. 2, М., 1999.
38. Лазарев А. И. Субъект преступления. М., 1981.
39. Лесниченко И.П. Понятие и основание уголовной ответственности.
40. Ставрополь, 2005.
41. Лопашенко Н. А. Введение в уголовное право. Учебное пособие. М., 2009.
42. Лунеев В.В. Субъективное вменение. М., 2000.
43. Малинин В.Б. Причинная связь в уголовном праве. СПб, 2000.
44. Мальцев В.В. Проблемы уголовно-правовой оценки общественно опасных
45. последствий. Саратов, 1989.
46. Мальцев В.В. Принципы уголовного права. СПб, 2004.
47. Марцев А.И. Преступление: сущность и содержание. Омск, 1986.
48. Медведев А.М. Пределы действия УК РФ. М., 1998.
49. Метельский П.С. Состав преступления. Новосибирск, 2000.
50. Михеев Р.И. Невменяемость. Социально-правовой очерк. Владивосток,
51. 1992.
52. Музюкин А.П. Мотив преступления и его уголовно-правовое значение:
53. монография., М., 2012.
54. Назаренко Г.В. Вина в уголовном праве. Орел, 1996.
55. Назаренко Г.В. Невменяемость: уголовно-релевантные психические состояния. СПб, 2002.
56. Назаренко Г.В. Невменяемость в уголовном праве. Орел, 1993.
57. Назаров В.В., Якушин В.А. Ошибка в уголовном праве. Ульяновск, 1997.
58. Наумов А.В. Российское уголовное право. Общая часть. М., 1996.
59. Наумов В.А. Толкование норм права. М., 1998.Попов А.Н. Уголовный закон и его обратная сила. СПб, 1998.
60. Нерсесян В.А. Неосторожные преступления: Проблемы и решения.Красноярск, 1999.
61. Новоселев Г.П. Учение об объекте преступления. Методологические аспекты. М., 2001.
62. Павлов В.Г. Субъект преступления. СПб, 2001.
63. Печников Н.П. Категории преступлений и их уголовно-правовое значение:курс лекций. Тамбов, 2007.
64. Прохоров В.С. Преступление и ответственность. Л., 1984.
65. Разгильдяев Б.Т. Задачи уголовного права Российской Федерации и их реализация. Саратов, 1993.
66. Рарог А.И. Проблемы субъективной стороны преступления. М., 2003.
67. Рарог А.И. Проблемы субъективной стороны преступления. М., 1991.
68. Рарог А.И. Вина в советском уголовном праве. Саратов, 1987.

	69. Якубов А.Е. Обратная сила уголовного закона. М., 2003 70. Якушин В.А., Каштанов К.Ф. Вина как основа субъективного вменения. 71. Ульяновск, 1997. 72. Якушин В.А. Ошибка и ее уголовно-правовое значение. Казань, 1988. 73. Wayne R. LaFave. Criminal Law. Fifth edition. St.Paul, Minn.: West/Thomson, 2010. 74. Peter Wahlgren. Criminal Law. Stockholm, 2009.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-126 Քրեական դատավարություն 1
ԷԻԿ/բ- 127 Քրեական դատավարություն 2</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4/5 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ
4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">56/60</td><td>Դասախոսություն</td><td>32/36</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>24/24</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">64/90</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120/150</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք/քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել Քրեական դատավարության իրավունքի կառուցվածքի հետ, նախաքննության, հետաքննության և դատավարության սուբյեկտների կարգավիճակի հետ, քրեական գործ հարուցելու նախնական քննության և ընդհանուր պայմանների, որպես մեղադրյալ ներգրավմանը, քննչական գործողությունների, քրեական վարույթի կասեցման, կարճման և քրեական հետապնդման դադարեցման,քննության հասկացության, կառուցվածքի, դատավճիռ կայացնելու, վարույթը վերաքննիչ և վճռաբեկ դատարաններում, դատական որոշումների կատարումը, անչափահասների գործերով վարույթի առանձնահատկությունների հետ</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• քրեական դատավարության իրավունքի կարևորագույն խնդիրների, առարկայի նպատակների, նրա տեղի ու դերի վերաբերյալ

Հմտություն
• գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը

Կարողունակություն
• բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա-1 Քրեական դատավարության հասկացությունը և էությունը:
Թեմա-2 Քրեական դատավարության իրավունքը:
Թեմա-3 Քրեական դատավարության զարգացման պատմությունը Հայաստանում:
Թեմա-4 Քրեական դատավարության սկզբունքները:
Թեմա-5 Քրեական դատավարության սուբյեկտները:
Թեմա-6 Ներկայացուցչություն և իրավահաջորդություն:</td></tr>
</table>

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը <u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u> Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք -երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)

-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71□75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61÷65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40□54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. ՀՀ քրեական դատավարություն,ընդհանուր մաս Երևան ԵՊՀ, Երևան ԵՊՀ 2006
2. Գ.Ղազինյան քրեական դատավարության պատմական և արդի հիմնախնդիրները Հայաստանում, Երևան 2001թ.

Լրացուցիչ՝

1. ՀՀ քրեական դատավարություն, Ընդհանուր մաս, Երևան, ԵՊՀ, 2006թ., Գ. Ղազինյան Քրեական դատավարության պատմական և արդի հիմնախնդիրները Հայաստանում, Երևան, 2001, Ս.Դիլբանդյան Անձի իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության ապահովումը Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության մինչդատական վարույթում, Երևան, 2011թ

2. ՀՀ քրեական դատավարություն, Ընդհանուր մաս, Երևան, ԵՊՀ, 2006թ., Գ. Ղազինյան Քրեական դատավարության պատմական և արդի հիմնախնդիրները Հայաստանում, Երևան, 2001թ

3. ՀՀ քրեական դատավարություն, Ընդհանուր մաս, Երևան, ԵՊՀ, 2006թ., Ղուկասյան Հ. Պաշտպանի դատավարական վիճակը նախնական քննության փուլում, Երևան 2001թ., Է.Եղինյանի վերաբերյալ որոշում, ԼԴ/0008/11/10, Մ. Հակոբյանի վերաբերյալ որոշում, ԵԷԴ/009/12/10, Ս. Սահակյանի վերաբերյալ որոշում, ԵԿԴ/0059/11/10/26/):

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-128 Քաղաքացիական իրավունք–1
ԷԻԿ/բ-129 Քաղաքացիական իրավունք-2
ԷԻԿ/բ-130 Քաղաքացիական իրավունք-3
ԷԻԿ/բ -131 Քաղաքացիական իրավունք-4</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4/5/6/4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ
3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">48/62/90/48</td><td>Դասախոսություն</td><td>32/38/60/32</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>16/24/30/16</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">72/88/90/72</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120/150/180/120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն/ ստուգարք/ քննություն/ քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին իրազեկել քաղացիական իրավունքի և իրավահարաբերությունների մասին: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքների պաշարը: Ուսանողներին ուսուցանել բուռն զարգացող շուկայական հարաբերություններում ճիշտ և օրինականորեն կողմնորոշվել: Օգնել ուսանողներին՝ տեսական գիտելիքները օգտագործել գործնականում: Հիմք ստեղծել հասարակական մյուս գիտությունների հետագա ուսումնասիրության համար</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք
Իրավական համակարգի կառուցվածքին և գործառույթներին ծանոթություն

Հմտություն
Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան, մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին:
Կարողունակություն
• կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,

• կտիրապետի Օրենսդրությանը,

• կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա-1 Քաղաքացիական իրավունքը որպես Հայաստանի իրավունքի ճյուղ:
Թեմա-2 Քաղաքացիական իրավունքի սկզբունքները:
Թեմա-3 Քաղաքացիական իրավունքի աղբյուրները:
Թեմա-4 Քաղաքացիական իրավահարաբերությունների հասկացությունը, տարրերը և դասակարգումը:
Թեմա-5 Քաղաքացիական իրավունքների և պարտականությունների ծագումը, իրականացումը և պաշտպանությունը:
Թեմա-6 Քաղաքացիները որպես քաղաքացիական իրավունքի</td></tr>
</table>

	սյուբեկտներ: Թեմա-7 Իրավաբանական անձինք որպես Քաղաքացիական իրավունքի սյուբեկտներ: Թեմա-8 Հայաստանի Հանրապետությունը և համայնքները որպես քաղաքացիական իրավունքի սյուբեկտներ: Թեմա-9 Քաղաքացիական իրավունքի օբյեկտները: Թեմա-1 Գործարքներ: Թեմա-2 Ներկայացուցչություն: Թեմա-3 Պատվի, արժանապատվության և գործարար համբավի պաշտպանություն: Թեմա-4 ժամկետները քաղաքացիական իրավունքում: Թեմա-5 Հայցային վաղեմություն: Թեմա-6 Սեփականության իրավունք: Թեմա-7 Քաղաքացիների սեփականության իրավունքը: Թեմա-8 Իրավաբանական անձանց սեփականության իրավունքը: Թեմա-9 Պետության և համայնքների սեփականության իրավունքը: Թեմա-10 Ընդհանուր սեփականության իրավունք: Թեմա-11 Սեփականության իրավունքի պաշտպանությունը: Թեմա-12 Սահմանափակ իրային իրավունքներ: Թեմա-1 Ընդհանուր ուսմունք պարտավորության մասին: Թեմա-2 Քաղաքացիաիրավական պայմանագիր: Թեմա-3 Պարտավորությունների կատարումը: Թեմա-4 Պարտավորությունների կատարման ապահովումը: Թեմա-5 Պատասխանատվությունը պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման համար: Թեմա-6 Պարտավորությունների դադարումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում

	պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը <u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u> Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք -երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր) -դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը Գնահատման սանդղակը [1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գրականություն	Պարտադիր՝ • ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք: • «ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրքը գործողության մեջ դնելու

	մասին» ՀՀ օրենք (17.06.1998): • Բարսեղյան Տ.Կ., Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական իրավունք, առաջին մաս, 2-րդ հրատ., Եր., 2004: • Հայկական ՍՍՀ քաղաքացիական իրավունք, հատոր 1, Ս.Հ. Հովհաննիսյանի խմբ., Եր., ԵՊՀ հրատ., 1978. • Гражданское право. Учебник в 3-х томах. Под ред. А.П. Сергеева и Ю.К. Толстого. Т. 1 М., 2005. • Гражданское право. Учебник в 4-х томах. Изд. 3-е. Под ред. Е.А. Суханова. Т. 1, М., 2005. • Братусь С.Н. Предмет и система советского гражданского права. М., 1963. • Покровский И. Понятие гражданского права и вопрос его социальной ценности. В кн.: Покровский И. Основные проблемы гражданского права. Серия ,Классики российской цивилистикиե. М., 1998. • Алексеев С.С. Частное право. Научно-публицистический очерк. М., 1999. Լրացուցիչ՝ www.arlis.am www.court.am www.datalex.am

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-132 Քաղաքացիական դատավարություն-1** **ԷԻԿ/բ-133 Քաղաքացիական դատավարություն-2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6/4կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	86, 48	Դասախոսություն	60/32
			Սեմինար	26/16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	94/72		
	Ընդամենը	180/120		
Ստուգման ձևը	Քննություն/քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով քաղաքացիական նորմերը ճիշտ կիրառելու վերաբերյալ, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքների պաշարը, գաղափար տալ հայցադիմումին ներկայացվող պահանջների, ապացույցների, դատական ընդդատության, ենթակայության, վճռի բողոքարկման վերաբերյալ, օգնել ուսանողներին՝ տեսական գիտելիքները օգտագործել գործնականում, հիմք ստեղծել իրավունքի մյուս ճյուղերից ստացված գիտելիքների կենսագործման համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • կիասկանա քաղաքացիական դատավարության իրավունքի և քաղաքացիադատավարական օրենքի առանձնահատկությունները • կիմանա դատավարական օրենսդրության կիրառման տեխնիկան *Հմտություն*			

	• Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան, մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին: *Կարողունակություն* • կկարողանա համակարգել ու ընդհանրացնել քաղաքացիադա-տավարական նորմերը և օգտագործել դրանք գործնական խնդիրների լուծման համար:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա-1 Քաղաքացիական դատավարության իրավունքի առարկան և համակարգը: Թեմա- 2 Քաղաքացիական դատավարության իրավունքի սկզբունքները: Թեմա -3 Քաղաքացիական դատավարական իրավահարաբերություններ: Թեմա -4 Կողմերը քաղաքացիական դատավարությունում: Թեմա- 5 Երրորդ անձինք քաղաքացիական դատավարությունում: Թեմա-6 Դատախազի մասնակցությունը քաղաքացիական դատավարությանը: Թեմա-7 Այլ անձանց իրավունքների, ազատությունների և օրինական շահերի պաշտպանությամբ հանդես գալու իրավասություն ունեցող անձանց մասնակցությունը քաղաքացիական դատավարությանը: Թեմա- 1 Դատական ներկայացուցչություն: Թեմա-2 Քաղաքացիական գործերի ենթակայությունը: Թեմա-3 Քաղաքացիական գործերի ընդդատությունը: Թեմա-4 Դատավարական ժամկետներ: Թեմա-5 Դատական ծախսեր: Թեմա-6 Հայց: Թեմա-7 Ապացուցում և ապացույցներ: Ընդհանուր ուսմունք ապացույցների մասին:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում

- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին

5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն
- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

	[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. ՀՀ Սահմանադրություն 2. Ռ. Պետրոսյան «Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքացիական դատավարությունը» Երևան 2007թ. 3. Քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք, Երևան 1998թ. հունիսի 17 Լրացուցիչ՝ 1. Քաղաքացիական օրենսգիրք 2. Քրեական դատավարության օրենսգիրք

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-134 Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել արտասահմանյան երկրների սահմանադրությունների հիմունքներին, դրանց քաղաքական համակագերին, ընտրական համակարգերին, պետական իշխանության մարմինների ձևավորման ու գործունեության հիմունքներին, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման համակարգերին: - Ուսանողներին զինել գիտելիքներով քաղաքականության և նրա խնդիրների մասին: - Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքների պաշարը արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի վերաբերյալ: - Ուսանողներին գաղափար տալ արտասահմանյան երկրների քաղաքական գործունեության, սահմանադրությունների, օրենքների և օրինաչափությունների մասին: - Օգնել ուսանողներին՝ տեսական գիտելիքները օգտագործել գործնականում: - Հիմք ստեղծել հասարակական մյուս գիտությունների հետագա ուսումնասիրության համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ➢ պատկերացում արտասահմանյան երկրների սահմանադրությունների, իրավական- քաղաքական համակարգերի մասին ➢ գիտելիքներ արտասահմանյան երկրների ընտրական համակարգերի, պետական և տեղական			

	ինքնակառավարման մարմինների մասին *Հմտություն* Առարկայի հետազոտության մեթոդներին *Կարողունակություն* Գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Սահմանադրական իրավունքը որպես իրավունքի առաջատար ճյուղ արտասահմանյան երկրներում: Թեմա 2 Ռուսաստանի Դաշնության սահմանադրական իրավունքի հիմունքները: ՌԴ Սահմանադրական զարգացումը ՌԴ 1993թ. Սահմանադրությունը ՌԴ քաղաքական համակարգը: Անձի սահմանադրական կարգավիճակը ՌԴ նախագահը, խորհրդարանը, կառավարությունը, դատական համակարգը Թեմա 3 ԱՄՆ Սահմանադրական իրավունքի հիմունքները: ԱՄՆ-ի 1787թ. Սահմանադրությունը, Երկկուսակցական համակարգ ԱՄՆ-ի նախագահը, լիազորությունները ԱՄՆ-ի կոնգրեսը, նրա կառուցվածքը Գերագույն դատարանը, ստորադաս ֆեդերալ դատարանները, ԱՄՆ-ի ֆեդերալիզմը Թեմա 4 Ֆրանսիական Հանրապետության Սահմանադրական իրավունքի հիմունքները: Ֆրանսիայի 1958թ. Սահմանադրությունը Սոցիալական կառուցվածքը, 1789թ. Մարդու և քաղաքացու իրավունքների ու ազատությունների Հռչակագրի նշանակությունը, նախագահը, Խորհրդարանը, Օրենսդրական գործընթացը Թեմա 5 Իտալիայի սահմանադրական իրավունքի հիմունքները: Իտալիայի 1947թ. Սահմանադրության հիմնական բնութագիրը: Իտալիայի Սահմանադրական կարգավիճակը: Իտալիայի նախագահը, կառավարությունը, սահմանադրական դատարանը, մարզային ինքնավարությունը: Թեմա 6 Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության սահմանադրական իրավունքի հիմունքները: ԳԴՀ 1949թ. Սահմանադրությունը: Քաղաքական համակարգը: ԳԴՀ ֆեդերալ Նախագահը ֆեդերալ Կառավարությունը, նրա կազմը, ԳԴՀ Դատական համակարգը, Գերմանական ֆեդերալիզմը: Թեմա 7 Ճապոնիայի սահմանադրական իրավունքի հիմունքները: Ճապոնիայի 1947թ. Սահմանադրությունը: Քաղաքական համակարգը: Ընտրական իրավունքը և ընտրական համակարգը: Միապետ (Կայսր): Գահաժառանգման կարգը: Օրենսդրական գործընթացը: Կառավարությունը, դատական համակարգի սահմանադրական հիմունքները Թեմա 8 Իսպանիայի սահմանադրական իրավունքի հիմունքները: Իսպանիայի 1978թ. Սահմանադրությունը: Անձի սահմանադրական կարգավիճակը: Ընտրական իրավունքը և ընտրական համակարգը: Իսպանիայի միապետը (թագավոր), գահաժառանգման կարգը: Խորհրդարանը, կառավարությունը: Իսպանիայի դատական համակարգը: ինքնավարությունը և տեղական կառավարումը Իսպանիայում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ուսանողը դասընթացին կարող է հանդես բերել մինչև 100% առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է ողջ տարվա ընթացքում ուսանողի կատարած աշխատանքների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է ներքոհիշյալ բաղադրիչներին համապատասխան: Յուրաքանչյուր բաղադրիչի դիմաց նշված առավելագույն տոկոսը կարելի է հավաքել ծրագրային պահանջների

	շրջանակներում տվյալ կետի տակ ներկայացված պահանջները 100% -ով կատարելու դեպքում: Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը *Գնահատման սկզբունքները* Հաճախումները դասերին 10 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական աշխատանք 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 10 միավոր Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 % *Գնահատման սանդղակը* Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի / Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի / Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի «գերազանց» (5) / 96-100 / A^+ «գերազանց» (5) / 91-95 / A «գերազանց» (5) / 86-90 / A^- «լավ» (4) / 81-58 / B^+ «լավ» (4) / 76-80 / B «լավ» (4) / 71-75 / B^- «բավարար» (3) / 66-70 / C^+ «բավարար» (3) / 61-65 / C «բավարար» (3) / 55-60 / C^- «անբավարար» (2)[1] / 40- 54 / D «անբավարար» (2)[2] / մինչև 40 / F «ստուգված» / 55-100 / S «չստուգված»[1] / 40-54 / U «չստուգված»[2] / մինչև 40 / U 1)Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը 2)Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը Ուսանողի ազնվություն Ուսանողի պարտականության մեջ է մտնում նաև ազնվությունը: Ուսանողի անազնվությունը գրավոր աշխատանքի ժամանակ հայտնաբերելիս /ծածկաթերթիկի և արտագրման այլ ձևերի հայտնաբերման դեպքում/ աշխատանքը տեղում գնահատվում է 0%:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Современные зарубежные конституции. М., 1991г 2. Конституция Российской федерации. 1993г. 3. Соединенные Штаты Америки: Конституция и законодательные акты. М., 1993г. 4. Французская республика. Конституция и законодательные акты., М., 1989г. 5. федеративная республика Германии, Конституция и законодательные акты, М.,1991г. 6. Италия. Конституция и законодательные акты., М.,1988г. 7. Законодательные акты о гражданстве. В. 4-х томах., М., 1993г.

	Լրացուցիչ՝ 1. Барабашев В.А., самоуправление в Великобритании., М., 1992г. 2. Боботов СВ. Конституционная юстиция., М., 1994г. 3. Васильева Т.А, Областная автономия в Италии /правовые аспекты/, М., 1987г 4. Винсент Остром., Смысл американского федерализма, М., 1993г. 5. Гарнер Л., Великобритания: центральное и местное управление., М., 1984г 6. Инако Ц., Современное право Японии., М., 1981г. 7. Сахаров Н.А., Институт президентства в современном мире., М., 1994г. 8. Ղадеев В.И., Современный немецкий конституционализм униципальное право России., М., 1994г. 9. М.В.Баглай., Конституционное право РФ., М., 2000г. 10. В.О.Лучина. "Юнити", Конституционное право зарубежных стран. Под ред. Москва 2001г.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-135 Քաղաքական և իրավական ուսմունքների պատմություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	24
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	94		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Այս դասընթացի նպատակն է, տարբեր դարաշրջանների՝ պետության և իրավունքի մասին նշանակալից ուսմունքների բովանդակությանը ծանոթացնելու միջոցով ուսանողի մեջ ձևավորել պատմական գիտակցություն և տեսական մտածողություն, արդի քաղաքական և իրավական դոկտրինաների ինքնուրույն վերլուծության և արժեվորման հմտություն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Դասընթացի ծրագրով նախատեսված նյութը *Հմտություն* • ինքնուրույն վերլուծել հեղինակների ուսմունքները • տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ *Կարողունակություն* • բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների • գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Քաղաքական և իրավական ուսմունքների պատմության առարկան և մեթոդաբանությունը Թեմա 2 Իրավաքաղաքական միտքը Հին Հնդկաստանում և Հին Չինաստանում Թեմա 3 Իրավաքաղաքական ուսմունքները Հին Հունաստանում և Հին Հռոմում			

	Թեմա 4 Իրավաքաղաքական միտքը Արաբական արևելքում Թեմա 5 Վերածննդի և Ռեֆորմացիայի դարաշրջանի իրավաքաղաքական ուսմունքները Թեմա 6 Եվրոպական լուսավորիչների ժամանակաշրջանի քաղաքական և իրավական ուսմունքները Թեմա 7 Քաղաքական և իրավական ուսմունքները Արևմտյան Եվրոպայում /19-րդ դար/ Թեմա 8 XX դարի իրավաքաղաքական ուսմունքների հիմնական ուղղությունները
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ուսանողը դասընթացին կարող է հանդես բերել մինչև 100% առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է ողջ տարվա ընթացքում ուսանողի կատարած աշխատանքների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է ներքոհիշյալ բաղադրիչներին համապատասխան: Յուրաքանչյուր բաղադրիչի դիմաց նշված առավելագույն տոկոսը կարելի է հավաքել ծրագրային պահանջների շրջանակներում տվյալ կետի տակ ներկայացված պահանջները 100% -ով կատարելու դեպքում: *Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը* *Գնահատման սկզբունքները* Հաճախումները դասերին 10 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական(սեմինար) աշխատանք 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 10 միավոր Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 % *Գնահատման սանդղակը* Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի «գերազանց» (5) 96-100 A+ «գերազանց» (5) 91-95 A «գերազանց» (5) 86-90 A- «լավ» (4) 81-58 B+ «լավ» (4) 76-80 B «լավ» (4) 71-75 B- «բավարար» (3) 66-70 C+ «բավարար» (3) 61-65 C «բավարար» (3) 55-60 C- «անբավարար» (2)1 40- 54 D «անբավարար» (2)2 մինչև 40 F «ստուգված» 55-100 S «չստուգված»[1] 40-54 U «չստուգված»[2] մինչև 40 U [1)]Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2)]Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը Ուսանողի ազնվություն

	Ուսանողի պարտականության մեջ է մտնում նաև ազնվությունը: Ուսանողի անազնվությունը գրավոր աշխատանքի ժամանակ հայտնաբերելիս /ծածկաթերթիկի և արտագրման այլ ձևերի հայտնաբերման դեպքում/ աշխատանքը տեղում գնահատվում է 0% : Գնահատման մեթոդաբանությունը Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար և ավտոմատ գրանցվում է համապատասխան ձևաթերթում: $Բ_{քնն}$ = Բ1+ Բ2 + Բ3 + Բ4+Բ5 + Բ6 Բ1 - մասնակցություն, 20 միավոր Բ2 – անհատական աշխատանք, 10 միավոր Բ3 - սեմինար/գործնական, լաբորատոր, 20 միավոր Բ4 - նյութի յուրացում, 20 միավոր Բ5 - գիտելիքի կիրառում, 10 միավոր Բ6 - կարողություն, հմտություն, 20 միավոր
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. История политических и правовых учений,под общ ред. В. С. Нерсисянца, М, 2004 2. Графский В. Г., История политических и правовых учений, М., 2005 3. История политических и правовых учений: хрестоматия(под ред. О. Э. Лейста), М., 2000

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-136 Միջազգային իրավունք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">7 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">104</td><td>Դասախոսություն</td><td>70</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>34</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">106</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">210</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է ուսանողին տալ հիմնարար գիտելիքներ միջազգային և ներպետական իրավունքի, միջազգային իրավական նորմերի, միջազգային իրավունքի սուբյեկտների ,միջազգային իրավունքի հիմնարար սկզբունքների,միջազգային իրավունքի տարբեր ճյուղերի, այդ թվում միջազգային մարդասիրական իրավունքի, միջազգային պայմանագրային իրավունքի, եվրոպական իրավունքի վերաբերյալ</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Իրավական համակարգի կառուցվածքին և գործառույթներին ծանոթություն

Հմտություն
Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան, մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին:

Կարողունակություն
Կարող է կիրառել մասնագիտական գգիտելիքները առավել հաճախ հանդիպող խնդիրների լուծման համար</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4"><u>Թեմա-1</u> Միջազգային իրավունքի հասկացությունը:
<u>Թեմա-2</u> Միջազգային իրավունքի աղբյուրները:
<u>Թեմա-3</u> Միջազգային իրավունքի սուբյեկտները:
<u>Թեմա-4</u> Միջազգային իրավունքի սկզբունքները:
<u>Թեմա-5</u> Միջազգային պայմանագրերի իրավունք:
<u>Թեմա-6</u> Միջազգային իրավական պատասխանատվություն:
<u>Թեմա-7</u> Անհատը և միջազգային իրավունքը:
<u>Թեմա-8</u> Միջազգային կազմակերպությունների իրավունք:
<u>Թեմա-9</u> Միջազգային մարդասիրական իրավունք:
<u>Թեմա-10</u> Միջազգային անվտանգության իրավունք:
<u>Թեմա-11</u> Միջազգային վեճերի խաղաղ կարգավորումը:
<u>Թեմա-12</u> Դիվանագիտական և հյուպատոսական իրավունք:</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</td><td colspan="4"><u>6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u>
▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝
1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր)</td></tr>
</table>

	Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը <u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u> Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք -երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր) -դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Քոչարյան Վ,. Միջազգային իրավունք, 2002 2. Հովհաննիսյան Վ. Միջազգային պայմանագրերի կնքման և կատարման տեսական ու գործնական մի քանի հարցեր 2001 3. Հակոբյան Լ., Հակոբյան Կ., Հարությունյան Ա., Միջազգային հանրային իրավունք և Միջազգային մասնավոր իրավունք (Ուսումնաօժանդակ նյութեր) 2008 4. Д.Б., Левин, Актуальные проблемы теории международного права, 1958 5. Ю. М. Колосов, Ю. Н. Маслеев, Международное право, 2009 6. Д. А. Шевчук, Международное публичное право, 2009 7. К. А. Бекяшев, Международное публичное право, 2008 Լրացուցիչ՝ 1. Միջազգային Պայմանագրերի Իրավունքի Մասին Վիեննայի 1969թ. Մայիսի 23-ի Կոնվենցիա 2. ՀՀ օրենքը Միջազգային պայմանագրերի մասին, 2007 3. ՀՀ օրենքը Դիվանագիտական ծառայության մասին, 2004

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-137 Հողային իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի	Դասընթացի նպատակն է ուսանողին գիտելիքներ տալ իրավունքի			

նպատակը	այդ ճյուղի առարկայի, հիմնական հատկանիշների ու առանձնահատկությունների, սկզբունքների ու մեթոդների, ինչպես նաև հողային իրավունքի համակարգի մասին: Դասավանդման ընթացքում ուսանողները գիտելիքներ են ստանում նաև հողային իրավունքի աղբյուրների, դրանց աստիճանակարգության, իրավահարաբերությունների, հողօգտագործման իրավական ձևերի, հողի սեփականության իրավունքի ու հողային ֆոնդի պետական կառավարման ընդհանրական հարցերի մասին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա ուսանողներին պատկերացում կազմել հողային իրավական հարաբերությունների բնույթի, դրանց իրացման ընթացակարգերի, հողային իրավունքի աղբյուրների, սեփականության բազմաձևության և իրավական հավասարության, հողօգտագործման ձևերի և նմանատիպ այլ հարցերի մասին: *Հմտություն* *Ուսանողը կտիրապետի* • Հողային իրավունքի կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին • դպրոցում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին • բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների • գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը *Կարողունակություն* • Օգտագործել նախապես ստացած տեսական գիտելիքները գործնականում, վերլուծել հասարակական հարաբերությունների այս ոլորտը, համեմատի իրավաբանական, ինչպես նաև այլ՝ ոչ իրավական կամ հասարակակական այլ գիտությունների հետ, կարողանա հմուտ մատուցել այն աշակերտներին, առաջ քաշի նոր գաղափարներ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա-1 Հողային իրավունքի առարկան և համակարգը: Թեմա-2 Հողային իրավունքի աղբյուրները: Թեմա-3 Հողային իրավական նորմեր և իրավահարաբերություններ: Թեմա-4 Հողի և այլ բնական պաշարների սեփականության իրավունքը: Թեմա-5 Հողի օգտագործման իրավական ձևերը: Թեմա-6 Հողային ֆոնդի պետական կառավարումը: Թեմա-7 Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի իրավական կարգավիճակը: Թեմա-8 Ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նշանակության օբյեկտների հողերի իրավական կարգավիճակը Թեմա-9 Բնակավայրերի հողերի իրավական կարգավիճակը Թեմա-10 Հատուկ պահպանվող տարածքների հողերի իրավական կարգավորումը Թեմա-11 Ջրային ֆոնդի հողերի իրավական ռեժիմները Թեմա-12 Հողային վեճերի լուծման իրավական հիմքերը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում

 Գնահատման չափանիշները՝
- Ներկայությունը

2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր)

 Գնահատման մեթոդը՝
- Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում

 Գնահատման չափանիշները՝
- Ներկայությունը

3) քննություն

4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում
- Գնահատման չափանիշները՝
- Տնային աշխատանքների կատարում
- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին

5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն
- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի

	"գերազանց" (5)	96-100	A^+
	"գերազանց" (5)	91-95	A
	"գերազանց" (5)	86-90	A^-
	"լավ" (4)	81-58	B^+
	"լավ" (4)	76-80	B
	"լավ" (4)	71-75	B^-
	"բավարար" (3)	66-70	C^+
	"բավարար" (3)	61-65	C
	"բավարար" (3)	55-60	C^-
	"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
	"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
	"ստուգված"	55-100	S
	"չստուգված"[1]	40-54	U
	"չստուգված"[2]	մինչև 40	U
	Գնահատման սանդղակը [1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը		
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Բարսեղյան Տ. Կ. Քաղաքացիական իրավունք, 2004 Լրացուցիչ՝ 1. ՀՀ սահմանադրություն 2. ՀՀ հողային օրենսգիրք 3. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք 4. ՀՀ դատական օրենսգիրք 5. ՀՀ ընդերքի մասին օրենսգիրք 6. Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին ՀՀ օրենք 7. Տեղական ինքնակառավարման մասին ՀՀ օրենք		

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-138, Դատավարական էթիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	34	Դասախոսություն	18
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	56		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	• ուսանողներին զինել գիտելիքներով հանցագործության և դրա հետ կապված հարաբերությունների մասին, • ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, իրավագիտական աշխարհայացքը, • նախապատրաստել ուսանողներին ուսումնասիրված նյութի գործնական կիրառմանը, • խորացնել ընդհանուր իրավագիտական գիտությունների առարկայաշարի ուսումնասիրությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.			

	Գիտելիք ՈՒսանողները պետք է իմանան ճիշտ կողմնորոշվել և անհրաժեշտության դեպքում ստացած գիտելիքները կիրառել կյանքում, որն էլ պետք է լինի նաև մեր հիմնախնդիրը: Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա ուսանողներին պատկերացում կազմել քրեաիրավական հարաբերությունների բնույթի, հանցագործության ու քրեական պատասխանատվության, պատժի, անչափահասների քրեական պատասխանատվության վերաբերյալ, հնարավորություն կտա ծանոթանալ հանցագործության բազմակիության, հանցակցության փուլերին, նմանատիպ այլ հարաբերությունների մասին: Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կունենա գիտելիք և իմացություն 1. քրեական դատավարությունում ձևավորվող բարոյական հարաբերությունների բովանդակությունից, 2. քրեադատավարական ապացուցման էթիկական հիմքերից, 3. քրեական արդարադատության իրականացման էթիկական պահանջներից: 4. քննարկումներ և բանավեճեր անցկացնել քրեական վարույթի ընթացքում իրավական և բարոյական հարաբերությունների կանոնակարգման շուրջ, 5. վեր հանել քրեական արդարադատության իրականացման հիմքում ընկած հիմնական բարոյական արժեքները, 6. գնահատել դատարանի և քրեական վարույթի մասնակիցների գործունեության էթիկական նշանակությունը: *Հմտություն* Օգտագործել նախապես ստացած տեսական գիտելիքները գործնականում, վերլուծել հասարակական հարաբերությունների այս ոլորտը, համեմատի իրավաբանական, ինչպես նաև այլ՝ ոչ իրավական կամ հասարակականական այլ գիտությունների հետ, կարողանա հմուտ մատուցել այն աշակերտներին, առաջ քաշի նոր գաղափարներ: *Կարողունակություն* • Քրեադատավարական էթիկայի կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին • դպրոցում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին • բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների • գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1- Բարոյականություն և էթիկա, Թեմա 2- Էթիկայի հիմնական կատեգորիաները (բաղադրիչները), Թեմա 3- Իրավաբանական էթիկան որպես պրոֆեսիոնալ(մասնագիտական) էթիկայի տեսակ, Թեմա 4- Բարոյականություն և էթիկա, Թեմա 5- Էթիկայի հիմնական կատեգորիաները (բաղադրիչները), Թեմա 6- Իրավաբանական էթիկան որպես պրոֆեսիոնալ(մասնագիտական) էթիկայի տեսակ, Թեմա 7- Քրեադատավարական օրենսդրության բարոյական հիմքերը, Թեմա 8- Քրեական արդարադատության իրականացման էթիկական հիմքերը, Թեմա 9- Քրեադատավարական գործունեության կուլտուրան (մշակույթը):
Գնահատման մեթոդները և	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ

չափանիշները	ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը <u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u> Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք -երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստուգողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր) -դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

	<table><tr><th>Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի</th><th>Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի</th><th>Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի</th></tr><tr><td>“գերազանց” (5)</td><td>96-100</td><td>A+</td></tr><tr><td>“գերազանց” (5)</td><td>91-95</td><td>A</td></tr><tr><td>“գերազանց” (5)</td><td>86-90</td><td>A-</td></tr><tr><td>“լավ” (4)</td><td>81-58</td><td>B+</td></tr><tr><td>“լավ” (4)</td><td>76-80</td><td>B</td></tr><tr><td>“լավ” (4)</td><td>71-75</td><td>B-</td></tr><tr><td>“բավարար” (3)</td><td>66-70</td><td>C+</td></tr><tr><td>“բավարար” (3)</td><td>61-65</td><td>C</td></tr><tr><td>“բավարար” (3)</td><td>55-60</td><td>C-</td></tr><tr><td>“անբավարար” (2)[1]</td><td>40-54</td><td>D</td></tr><tr><td>“անբավարար” (2)[2]</td><td>մինչև 40</td><td>F</td></tr><tr><td>“ստուգված”</td><td>55-100</td><td>S</td></tr><tr><td>“չստուգված”[1]</td><td>40-54</td><td>U</td></tr><tr><td>“չստուգված”[2]</td><td>մինչև 40</td><td>U</td></tr></table>Գնահատման սանդղակը [1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Горский Г. Ф., Кокорев Л. Д., Котов Д. П. Судебная этика: Некоторые проблемы нравственных начал советского уголовного процесса. Воронеж. 1973. 2. Строгович М. С., Кореневский Ю. В., Зайцев Е. А., Киселёв Я. С. Проблемы судебной этики / Под ред. М. С. Строговича. — М.:Наука, 1974 3. Морозова Л. А. Всесоюзное совещание по проблемам юридической психологии, профессиональной этики юриста и юридической деонтологии // Советское государство и право. — 1989 4. Кокорев Л. Д., Котов Д. П. Этика уголовного процесса: Учебное пособие. — Воронеж: Издательство ВГУ, 1993 Լրացուցիչ՝ 1. Кобликов А. С. Юридическая этика: Учебник. — М.: Норма, Инфра-М, 1999 2. Закомлистов А. Ф. Судебная этика. — СПб.: Юридический центр Пресс, 2002 3. Мораль и догма юриста: профессиональная юридическая этика. Сборник научных статей / Под общ. ред.: Трунов И. Л. — М.: Эксмо, 2008.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">Մի/բ-128 Հոգեբանություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">32</td><td>Դասախոսություն</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">28</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Առարկայի նպատակն է.
1. Ուսանողներին զինել հոգեբանության մասին գիտելիքներով:
2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, հոգեբանական և մեթոդական գիտելիքները:
3. Ուսանողներին գաղափար տալ ընդհանուր հոգեբանության օրինաչափությունների մասին:
4. Ընդհանուր հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:
5. Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (սոցիալական հոգեբանություն, սոցիոլոգիա, սպորտային հոգեբանություն և այլն) հետագա առավել գիտական և լուրջ ուսումնասիրություններին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• հոգեբանության սահմանումը,
• հոգեբանության առարկան,
• հոգեբանության հիմնական մեթոդները,
• հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները,
• գործունեության կառուցվածքը:
• իմացական գործընթացները՝ զգայություն, ընկալում, ուշադրություն, հիշողություն, մտածողություն, երևակայություն:
• մարդու հույզերն ու զգացմունքները,
• ըստ խառնվածքի դասակարգումը, յուրաքանչյուր տիպի առանձնահատկությունները:
Հմտություն
• Տիրապետում է հոգեբանություն գիտության առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին:
• Տիրապետում է անձի և գործունեության կառուցվածքի մասին գիտելիքներին:
• Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ:
• Ունի անրաժեշտ գիտելիքներ հուզակամային գործընթացների վերաբերյալ:
Կարողունակություն
• Ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,</td></tr>
</table>

	• կիրառել ընդհանուր հոգեբանության հետազոտության մեթոդները,որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Հոգեբանության առարկան, արդի խնդիրները, մեթոդները: Թեմա 2 Հոգեբանության ծագումն ու զարգացումը, ներկա վիճակը, ճյուղերը, կառուցվածքը: Թեմա 3 Հոգեկանի ծագումն ու զարգացումը: Թեմա 4 Անձնավորություն : Թեմա 5 Միջանձնային հարաբերությունների հոգեբանություն: Թեմա 6 Գործունեության հոգեբանական բնութագիրը: Թեմա 7 Ուշադրություն: Թեմա 8 Հաղորդակցում և լեզու: Թեմա 9 Զգայություն: Թեմա 10 Ըմբռնում: Թեմա 11 Հիշողություն: Թեմա 12 Մտածողություն: Թեմա13 Երևակայություն: Թեմա 14 Հույզեր և զգացմունքներ Թեմա15 Խառնվածք,բնավորություն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ • ընթացիկ ստուգումների հաշվառում: Գնահատման չափանիշները՝ • երկու ընթացիկ ստուգումների՝ թեստային առաջադրանքների հաշվառում, • երկու ինքնուրույն աշխատանքների հաշվառում /ռեֆերատ, մշակում, զեկույց/, • հաճախելիության ցուցանիշների հաշվառում, • գործնական աշխատանքների հաշվառում:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Նալչաջյան Ա.Ա. Հոգեբանության հիմունքներ, Ե.1997 2. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., հովհաննիսյան Ս., Ասրիյան Է. Հոգեբանություն. դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ. Եր. ԵՊՀ հրատ. 2010,204 էջ 3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005 3. Маклаков А. Г. Общая психология. М., 2007 4. СтоляренкоЛ. Д. Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005 5. Блейхер, Вадим Моисеевич, and Инна Вадимовна Крук. "Толковый словарь психиатрических терминов Լրացուցիչ՝ 1. КАЗАКОВ Ю.Н, ЗОЛОТАРЁВА Г.К "ОБЩАЯ ПСИХОЛОГИЯ РАЗДЕЛ “ВВЕДЕНИЕ В ПСИХОЛОГИЮ” Конспект лекций." 2. Немов, Р. С. "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003). 3. http://www.uni.edu/tan/structuralism.htm 4. http://psychology.about.com/od/historyofpsychology/a/schoolsthought.htm

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">Մի/բ-132 Մանկավարժություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ուսանողներին զինել մանկավարժական տեսական գիտելիքները արդյունավետ կիրառելու կարողություններով և հմտություններով, ընդարձակել նրանց մանկավարժական աշխարհայացքը զարգացնել մանկավարժական վերլուծական, համադրական և ստեղծագործական կարողությունները: Ձևավորել մանկավարժական տարբեր իրավիճակներում արագ կողմնորոշվելու կարողություն:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք
• մանկավարժության առարկան, հիմնական հասկացությունները, կարևորագույն խնդիրները,
• մանկավարժության կապը այլ գիտությունների հետ,
• մանկավարժական գիտաճյուղերի բնութագիրը,
• մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդները,
• անձնավորության զարգացման և ձևավորման գործոնները,
• անձնավորության զարգացման տարիքային փուլերը,
• կրթության բովանդակության ընդհանուր բնութագիրը,
• ուսուցման գործընթացի էությունը,
• ուսուցման սկզբունքները,
• ուսուցման մեթոդները և միջոցները,
• ուսուցման կազմակերպման ձևերի էվոլյուցիոն զարգացումը,
• դասը որպես ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձև,
• ուսուցման կազմակերպման օժանդակ ձևերը,
• ուսուցման գործընթացի կազմակերպման դիդակտիկական նոր համակարգերը,
• ուսուցման գործընթացի ախտորոշումն ու վերահսկումը,
• ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառումը դպրոցում,
• ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաներ և մասնագիտական կոմպետենտություն,
• դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը,
• դաստիարակության գործընթացի էությունը, առանձնահատկությունները,
• դաստիարակության օրինաչափությունները, սկզբունքները,
• դաստիարակության մեթոդները և կազմակերպման ձևերը,
• դաստիարկության բաղադրամասերը:</td></tr>
</table>

	Հմտություն • Մանկավարժության հիմնական հասկացությունների բնութագրմանը, • տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն • ուսուցման և դաստիարակության մեթոդների ու տեխնոլոգիաների իմաստավորմանը, • ուսուցման և դաստիարակության սկզբունքների իմասաստավորմանը, • տնօրենի, փոխտնօրենների, ուսուցիչ-դաստիարակի կոմպետենցիաների գաղափարագրմանը • մանկավարժական վարպետությանը: Կարողունակություն • արդյունավետ օգվտել մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդներից, • իմաստավորել անձի զարգացման գործոնները, • իմաստավորել անձի զարգացման տարիքային շրջափուլերը, • իմաստավորել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման օժանդակ ձևերը, • բնութագրել ուսուցողական և միավորային մատյանները, • ներկայացնել արդի գնահատման համակարգը, • ներկայացնել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները, • կարևորել ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաները, • տրամաբանել մասնագիտական կոմպետենտության ձեռքբերման պահանջները • արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ դաստիարակչական իրավիճակներում, • տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային, • տիրապետի կոլեկտիվի տեսական հիմունքներին, • տիրապետի դպրոցի կառավարման հիմունքներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մանկավարժությունը ծագումը, օբյեկտը, առարկան, հիմնական հասկացությունները: Դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը մանկավարժության մեջ: Թեմա 2. Անձնավորության զարգացման գործոնները, տարիքային փուլերը: Անձնավորության ձևավորման խնդիրը մանկավարժության մեջ: Թեմա 3. Դիդակտիկայի էությունը, հիմնական հասկացությունների բնութագիրը: Ուսուցման գործընթացի էությունը, օրինաչափությունները, սկզբունքները: Ուսուցման մեթոդները, կազմակերպման ձևերը: Թեմա 4. Դաստիարակության գործընթացի էությունը, իմաստները, օրինաչափությունները, առանձնահատկությունները: Դաստիարակության սկզբունքները: Դաստիարակության մեթոդները, դրանց դասակարգումը, դաստիարակության կազմակերպման ձևերը: Թեմա 5. Աշակերտական կոլեկտիվի ձևավորումը: Թեմա 6. Դպրոցականների աշխարհայացքի ձևավորումը: Թեմա 7. Դաստիարակության բաղադրամասերը: Թեմա 8. Դպրոցի կառավարման հիմունքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Բանավոր, գրավոր հարցում, թեստ Ներկայություն, գիտականություն, ինքնուրույնություն, ակտիվություն, խոսքի հստակություն:
Գրականություն	Պարտադիր՝

	1. Յու. Ամիրջանյան, Ա. Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Ե.2004 2. Ն. Ե. Կովալյով, Բ. Ֆ. Ռայսկի, Ն.Ա.Սորոկին, Մանկավարժության ներածություն 3. Գ. Ե. Ղույումչյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք, Ե 2005 4. Յու. Կ. Բաբանսկի, Մանկավարժություն, հատոր 1-2, Ե. 1986 5. Վ. Ա. Կրուտեցկի, Մանկավարժական հոգեբանության հիմունքներ, Ե.1976 6. Ս. Պ. Մանուկյան, Մանկավարժական ընդհանուր հիմունքներ, Ե.1999 7. Լեոնտև, Հոգեկանի զարգացման պրոբլեմները, Ե. 1968 8. И. П. Подласый, Педагогика, М. 2003 9. Б. П. Есупова, Основы дидактики, 1967 10. .А. С. Макаренко, Педагогическая поема, М. 1979 Լրացուցիչ՝ 1. Յան Ամոս Կոմենսկի «Մեծ դիդակտիկա», Երևան, 1962թ. 2. Ա. Մակարենկո «Մանկավարժական ընտիր երկեր», Երևան, 1950թ. 3. Ա. Դիստերվեգ «Մանկավարժական ընտիր երկեր», Երևան, 1963թ. 4. Ժ.Ժ. Ռուսսո «Էմիլ կամ դաստիարակության մասին», 2 հատոր, Երևան, 1960թ., 1962թ. 5. 10Կ. Դ. Ուշինսկի «Մանկավարժական ընտիր երկեր», 2 հատոր, Երևան, 1958թ., 1959թ. 6. Խ. Աբովյան «Պատմություն Տիգրանի կամ բարոյական խրատներ հայ մանուկներին»: 7. Կրթության մասին՝ ՀՀ օրենք, 2003 8. Մանուկ Մկրտչյան ՝ՀՀ կրթակարգը և պետական չափորոշիչները՝, 2004 9. Сластенин В. А., Исаев И. Ф., Мищенко А. И., Шиянов Е. Н., Педагогика, М., 2004

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-139 Շրջակա միջավայրի իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	ՈՒսանողներին զինել գիտելիքներով բնական ռեսուրսների օգտագործման ու պահպանման ոլորտում պետության սահմանած իրավական նորմերով, դրանց իրացման մեխանիզմներով և պաշտպանական ֆունկցիաներով, ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, իրավագիտական աշխարհայացքը, նախապատրաստել ուսանողներին ուսումնասիրված նյութի գործնական կիրառմանը, խորացնել ընդհանուր իրավագիտական գիտությունների առարկայաշարի ուսումնասիրությունը:			

Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ, • մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ, *Հմտություն* • քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն, • թիմային աշխատանք, • միջանձնային ունակություններ, • միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն, • այլ ոլորտների փորձագետների հետ շփվելու ունակություն *Կարողունակություն* • գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն, • հետազոտություններ կատարելու ունակություններ, • սովորելու ունակություն, • նոր իրավիճակներին հարմարվելու ունակություն, • նոր գաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն, ինքնուրույն աշխատելու ունակություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Շրջակա միջավայրի պահպանության իրավունքի հասկացությունը, Թեմա 2 Էկոլոգիական իրավունքի նորմերը, Թեմա 3 Էկոլոգիական իրավունքի աղբյուրները, Թեմա 4 Էկոլոգիական իրավունքի սկզբունքները, Թեմա 5 Բնօգտագործման իրավունք, Թեմա 6 Բնական օբյեկտների և ռեսուրսների տեսակները, Թեմա 7 Պետական ղեկավարումը շրջակա միջավայրի պահպանության բնագավառում, Թեմա 8 Էկոլոգիական իրավախախտումների պատասխանատվությունը, Թեմա 9 Շրջակա միջավայրի պահպանությունը, Թեմա 10 Հատուկ պահպանվող տարածքներ և օբյեկտներ, Հատուկ մաս, Թեմա 11 Հողատարածքների ռացիոնալ օգտագործումը և պահպանումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում

- Գնահատման չափանիշները՝
- Տնային աշխատանքների կատարում
- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին

5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն
- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

<u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u>

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U

	"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Դերձյան Հ.Մ., Մեղրաբեկյան Գ.Թ., Շրջակա միջավայրի պետա-իրավական պահպանությունը, 1989 2. ՀՀ հողային օրենսգիրք 3. ՀՀ ջրային օրենսգիրք 4. ՀՀ օրենքը բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին Լրացուցիչ՝ 1. Օրհուսի կոնվենցիա, 1998 2. Ռիո դը Ժանեյրոյի համաձայնագիր, 1992

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-140 Հռոմեական իրավունքի պատմություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով Հին Հռոմի պետաիրավական մարմինների ծագման, զարգացման, կառուցվածքի զարգացման մասին, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական,իրավագիտական և պատմական գիտելիքները, գաղափար տալ Հին Հռոմի պետության և իրավունքի ֆունկցիաների, պետության ձևերի, իրավունքի աղբյուրների մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Հին Հռոմի պատմության և իրավունքի ծագման վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկություններ, Հին Հռոմի՝ որպես անտիկ աշխարհի առավել զարգացած իրավական համակարգի մասին *Հմտություն* Հին Հռոմի իրավունքի պատմությանը, հանրային և մասնավոր իրավական համակարգերին, հիմնական հասկացություններին և հռոմեական իրավունքի ռեցեպցիային: *Կարողունակություն* Վերլուծել, մեկնաբանել Հին Հռոմի իրավունքի հանրային և մասնավոր իրավական համակարգերը, բացատրել դրանց միջև եղած էական տարբերությունները, ինչպես նաև հասկանալ Հին Հռոմի իրավունքի էական ազդեցությունը արդի իրավական համակարգերի վրա:			

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա-1 Հռոմեական իրավունքի առարկան, մեթոդները: Թեմա-2 Հռոմեական իրավունքի համակարգը և զարգացման հիմնական փուլերը: Թեմա-3 Հռոմեական իրավունքի աղբյուրները: Թեմա-4 Հռոմեական իրավաբանների գործունեությունը: Թեմա-5 Հռոմեական իրավունքի համակարգումը (կոդիֆիկացիան): Թեմա-6 Հանրային իշխանության կազմակերպման իրավական ձևերը Հին Հռոմում: Թեմա-7 Քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության հիմնական գծերը: Թեմա-8 Իրավունքի պաշտպանությունը (հայցեր), քաղաքացիական դատավարության բնորոշ գծերը: Թեմա-9 Մասնավոր իրավունքի սյուբեկտները, քաղաքացիների իրավունակությունը: Թեմա-10 Ընտանեկան իրավունք: Թեմա-11 Գույքային իրավունք:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը

	• Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը 6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք -երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր) -դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը Գնահատման սանդղակը [1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Ապյան Ն., «Հռոմեական իրավունք», Երևան 2001թ. 2. Բաբայան Լև,«Հռոմեական մասնավոր իրավունք» Երևան, 2004թ. 3. Ապիյան Ն. Սաֆարյան Գ., «Հռոմեական իրավունք» Երևան 2001թ 4. Хвостов В. М., "История римского права", М.1910 5. Бартошек М., "Римское право", М.1986 Լրացուցիչ՝ 1. Кофанов"Обязательственное право в архаическом Риме" Л. Москва, 1994г. 2. Новицкий С. "Основы Римского гражданского права" Москва, 1993г.Моммзен Т. "История Рима" Т.I-IV Москва, 1993г 3. Косарев А.И"Римское право" Москва, 1986г 4. Омельченко О.А. "Римское право" Учебник Москва-2000г.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-141 Մաքսային իրավունք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">48</td><td>Դասախոսություն</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">72</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Առարկայի ուսումնասիրման նպատակն է՝
✓ Ձևավորել ուսանողների մոտ գիտելիքներ մաքսատուրքերի և մաքսավճարների վերաբերյալ
Առարկայի խնդիրն է՝
խորությամբ ուսումնասիրել մաքսային արժեքի բովանդակությունը և նրա որոշման մեթոդները:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
✓ Մաքսային վճարների հաշվարկման կարգը
✓ Մաքսատուրքերի դասակարգման սկզբունքները
✓ Մաքսային մարմինների հիմնական խնդիրները

Հմտություն
✓ Գրագետ ձևով կիրառել գործնականում տեսական գիտելիքները մաքսային օրենսդրության վերաբերյալ,
✓ Բացատրել մաքսային վերահսկողության էությունը

Կարողունակություն
✓ Մաքսային արժեքի որոշման մեթոդներին
✓ Մաքսային ռեժիմների կարգավորման գործընթացին</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1 Մաքսային ծառայության պատմություն
Թեմա 2 Մաքսավճարներ
Թեմա 3 Մաքսային արժեք
Թեմա 4 Մաքսատուրքերի դասակարգումը
Թեմա 5 Մաքսային գործի կազմակերպման գործընթացը
Թեմա 6 Մաքսային ռեժիմներ
Թեմա 7 Մաքսային գործի հետ կապված լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակները
Թեմա 8 Մաքսային միջնորդական գործունեություն</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</td><td colspan="4"><u>6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u>
▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝
1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր)
 Գնահատման մեթոդը՝
- Հաճախումների հաշվում</td></tr>
</table>

 Գնահատման չափանիշները՝
- Ներկայությունը

2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր)

 Գնահատման մեթոդը՝
- Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում

 Գնահատման չափանիշները՝
- Ներկայությունը

3) քննություն

4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում
- Գնահատման չափանիշները՝
- Տնային աշխատանքների կատարում
- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին

5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն
- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

<u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u>

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի

	"գերազանց" (5)	96-100	A^+
	"գերազանց" (5)	91-95	A
	"գերազանց" (5)	86-90	A^-
	"լավ" (4)	81-58	B^+
	"լավ" (4)	76-80	B
	"լավ" (4)	71-75	B^-
	"բավարար" (3)	66-70	C^+
	"բավարար" (3)	61-65	C
	"բավարար" (3)	55-60	C^-
	"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
	"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
	"ստուգված"	55-100	S
	"չստուգված"[1]	40-54	U
	"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Լ. Հ. Բադանյան, <<Ֆինանսներ և վարկ>>, Երևան, 2003
2. "Финансы, денежное обращения и кредит", под. ред. А.А. Дробозникой, Москва, 2000
3. ՀՀ օրենքը <<Հարկերի մասին>>
4. "Общая теория финансов" под. ред. Дробозиной, 1995г.

Լրացուցիչ՝

1. Орехов С. А. и др. – Упровление финансами корпорации М. 2004.
2. Асаул А. Н. Менеджмент корпорации и корпоративное упровление М. 2006
3. Брейли Р., Майерс С. – Принципи корпоративных финансов. М. 2007
4. Ван Харн Дж К. Основы финансового менеджмента М. 2007
5. Черезов АБ. Корпорации. Корпоративное управлени М. 2006

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-143- Քրեաբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	• ուսանողներին զինել գիտելիքներով հանցավորության և դրա հետ կապված հարաբերությունների մասին, • ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, իրավագիտական աշխարհայացքը, • նախապատրաստել ուսանողներին ուսումնասիրված նյութի գործնական կիրառմանը, • խորացնել ընդհանուր իրավագիտական գիտությունների			

	առարկայաշարի ուսումնասիրությունը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • ՈՒսանողները պետք է իմանան ճիշտ կողմնորոշվել և անհրաժեշտության դեպքում ստացած գիտելիքները կիրառել կյանքում, որն էլ պետք է լինի նաև մեր հիմնախնդիրը: Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա ուսանողներին պատկերացում կազմել քրեաիրավական հարաբերությունների բնույթի, հանցագործության ու քրեական պատասխանատվության, պատժի, անչափահասների քրեական պատասխանատվության վերաբերյալ, հնարավորություն կտա ծանոթանալ հանցագործության բազմակիության , հանցակցության փուլերին, նմանատիպ այլ հարաբերությունների մասին: *Հմտություն* • Օգտագործել նախապես ստացած տեսական գիտելիքները գործնականում, վերլուծել հասարակական հարաբերությունների այս ոլորտը, համեմատի իրավաբանական, ինչպես նաև այլ՝ ոչ իրավական կամ հասարակականական այլ գիտությունների հետ, կարողանա հմուտ մատուցել այն աշակերտներին, առաջ քաշի նոր գաղափարներ: *Կարողունակություն* • Քրեաբանության կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին • դպրոցում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին • բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների • գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1-Կրիմինալիստիկական մեթոդաբանություն, Թեմա 2-Կրիմինալիստիկական տեխնիկայի հիմունքները, Թեմա 3- Կրիմինալիստիկական տեխնիկայի առանձին բնագավառները, Թեմա 4- Կրիմինալիստիկական տակտիկայի ընդհանուր դրույթները, Թեմա 5- Քննության կազմակերպումը եվ պլանավորումը: քննչական վարկածներ, Թեմա 6-Առանձին քննչական գործողությունների կատարման տակտիկան, Թեմա 7- Քննության օպերատիվ-հետախուզական գործունեության ապահովումը, Թեմա 8- Կրիմինալիստիկական մեթոդիկայի հայեցակարգային դրույթները, Թեմա 9- Առանձին տեսակի հանցագործությունների քննության մեթոդիկան
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդներն և չափորոշիչներն ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին Գնահատման մեթոդը - Քրեաբանության հասկացության, նպատակների ու խնդիրների վերլուծություն Գնահատման չափանիշները (ընթացիկ ստուգումների) - տարբերակների երեք հարցերից յուրաքանչյուրին տրված պատասխանի բովանդակությունը

	- պատասխանի մեջ նյութի ինքնուրույն յուրացման մասնաբաժինը - շարադրանքի տրամաբանվածությունը, ծրագրային նյութի յուրացվածության աստիճանը Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում - Բանավոր տարբերակով խնդիրների քննարկում, վերլուծություն Հաճախելիություն Գնահատման մեթոդը - դասերին հաճախման հաշվառում Գնահատման չափանիշը - ներկայություն - մասնակցություն հարցերի քննարկմանը Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում արդյունքների հանրագումար գնահատման հարյուրմիավորանոց սանդղակով:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Օհանյան Լ.Պ., Կրիմինալիստիկա (տեխնիկա), Երևան, 1993: 2. Օհանյան Լ.Պ., Կրիմինալիստիկա, Երևան, 2010, - 512 էջ: 3. Ենգիբարյան Վ. Գ., Առանձին տեսակի հանցագործությունների քննության մեթոդիկա,Երևան, 2009, -416 էջ: 4. Չախոյան Ա. Ս., Մասնագետի հատուկ գիտելիքների և դրանց կիրառման քրեադատավարական և կրիմինալիստիկական հիմնախնդիրը, Երևան, 2013: 5. Бастрыкин, А.И. Криминалистика. Техника, тактика и методика расследования преступлений: науч.-практ. пособие / А.И. Бастрыкин.– СП б.: Юрид. центр Пресс (Асланов Р.), 2010. – 459 с. 6. Бочкарев, М.В. Тактика управляющего воздействия на лиц, представляющих оперативный интерес, при раскрытии и расследовании преступлений: учебн. пособие / М.В. Бочкарев. – Саратов:СЮИ МВД России, 2010. – 98 с. 7. Драпкин, Л.Я. Криминалистика: учебник / Л.Я. Драпкин, В.Н.Карагодин. – М., 2008. – 663с. 8. Егоров, Н.Н. Основы криминалистической тактики: учеб. пособие / Н.Н. Егоров, Е.П.Ищенко. – Хабаровск: ДальЮИ МВД России, 2008. – 142 с. 9. Лапин, Е.С. Оперативно-розыскная деятельность. Курс правовых и теоретических основ:учеб. пособие. – М.: Юрлитинформ, 2010. – 224 с. 10. Лившиц Е.М. Белкин Р.С. Тактика следственных действий, М., Изд-во ,Новый юрист,1997, -176 с. 11. Малютин, М.П. Тактические приемы в расследовании преступлений / М.П. Малютин. –М.: Юрлитинформ, 2009. – 179 с. 12. Полстовалов, О.В. Современные проблемы криминалистической тактики / О.В.Полстовалов; под общ. науч. ред. В.И. Комисарова. – М.: Юрлитинформ, 2009. – 374 с. 13. Суденко, В.Е. Криминалистика: учебник / В.Е. Суденко. – Пятигорск: Изд-во Сев.-Кавк.ГТУ , 2008. – 575 с. 14. Чурилов, С.Н. Криминалистическая тактика [практическое пособие в вопросах и ответах] /С.Н. Чурилов. – М.: Юстицинформ, 2010. – 109 с. 15. Чурилов, С.Н. Криминалистическая тактика [практическое пособие в вопросах и ответах] /С.Н. Чурилов. – М.: Юстицинформ,

2010. – 109 с.
16. Шейфер С.А. Следственные действия. Основания, процессуальный порядок и доказательственное значение, Самара, изд. Самарский Университет, 2004, - 229 с.21
17. Эксархопуло, А.А. Криминалистика: учебник / А.А. Эксархопуло. – СП б.: Лема, 2009. –902 с.

Լրացուցիչ՝

1. Бурков, И.В. Заключение и показания эксперта в уголовном процессе / И.В. Бурков. – М.: Юрлитинформ, 2010. – 141 с.
2. Вехов, В.Б. Основы криминалистического учения об исследовании и использовании компьютерной информации и средств ее обработки: монография / В.Б. Вехов. – Волгоград: ВА МВД России, 2008. – 401 с.
3. Винницкий, Л.В. Экспертная инициатива в уголовном судопроизводстве / Л.В. Виницкий, С.Л. Мельник // Моск. акад. экономикии права. – М.: Экзамен, 2009. – 382 с.
4. Власов, В.В. Тактика получения образцов традиционных криминалистических экспертиз: учеб. пособие / В.В. Власов, П.В. Логвинов.– Орел: ОрЮИ МВД России, 2008. – 69 с.
5. Войтович, В.Ю. Роль экспертных исследований в гражданском и арбитражном процессах / В.Ю. Войтович, В.В. Войтович // Удмурт.респ. обществ. орг. ,Союз науч. И инженер. обществ. отд-нийե [идр.]. – Ижевск: КнигоГрад, 2009. – 143 с.
6. Волгоград: ВА МВД России, 2009. – 78 с.
7. Гороховский, О.А. Криминалистика: курс лекций / О.А. Гороховский, Д.Ф. Флоря. – Орел: ОрЮИ МВД России, 2009. – Ч. 6. – 159 с.
8. Гороховский, О.А. Криминалистическая габитоскопия: учеб. пособие / О.А. Гороховский, Н.В. Морозова. – Орел: ОрЮИ МВД России, 2009. – 120 с.
9. Дегтярев, С.В. Криминалистическая тактика (через призму следственных ошибок): курс лекций / С.В. Дегтярев // Нижегор. фил-л.ин-та бизнеса и политики. – Н.Новгород: НФ ИБП , 2009. – 221 с.
9. Демидова, Т.В. Взаимодействие следователя с сотрудниками экспертно- криминалистических подразделений при расследовании дорожно-транспортных преступлений. – М.: Изд-во Юрлитинформ, 2010. – 160 с.
10. Дмитриев, Е.Н. Судебная фотография: курс лекций / Е.Н. Дмитриев. – М.: Изд-во Юрлитинформ, 2009. – 392 с.
11. Драпкин, Л.Я. Криминалистика: учебник / Л.Я. Драпкин, В.Н.Карагодин. – М., 2008. – 663 с.
12. Дубоносов, Е.С. Судебная бухгалтерия: конспект лекций / Е.С. Дубоносов. – М., 2010. – 136 с.
13. Дубягина, О.П. Краткий криминалистический справочник / О.П. Дубягина, Ю.П. Дубягин, В.Ю. Дашевский. – М.: Изд-во МГОУ , 2009. – 299 с.
14. Егоров, Н.Н. Криминалистика (вопр. и ответы) / Н.Н. Егоров. – М., 2010. – 236 с.
15. Егоров, Н.Н. Криминалистика / Н.Н. Егоров, Е.П. Ищенко, Н.Е. Мерецкий – Владивосток: И зд-во ТГЭУ , 2010. – 256 с.
16. Егоров, Н.Н. Основы криминалистической тактики: учеб. пособие / Н.Н. Егоров, Е.П.Ищенко. – Хабаровск: ДальЮИ МВД России, 2008. – 142 с.

17. Зайцев, В.Н. Криминалистика: учеб. пособие / В.Н. Зайцев, А. Хаитжанов // Федер.агентство по образованию, Пенз. гос. ун-т. – Пенза: Изд-во ПГУ, 2009. – 293 с.
18. Зеленский, М.А. Тактика допроса на стадии предварительного расследования: учеб.
пособие / М.А. Зеленский, Н.А. Моисеев. – Белгород: БелЮИ МВД России, 2009. – 72 с.
19. Зинин, А.М. Частная методика преподавания дисциплины ,Габитоскопия и портретная экспертизаъ / А.М. Зинин, И.Н. Подволоцкий. – М.: МосУ МВД России, 2008. – 93 с.
20. Зырянов, В.В. Технико-криминалистическое обеспечение раскрытия и расследования преступлений, связанных с применением огнестрельного оружия: монография / В.В. Зырянов, Е.Б. Мельников, С.И. Земцова. – Красноярск: СибЮИ МВД России, 2009. – 114 с.
21. Ивахов, П.И. Криминалистические особенности расследования убийств (науч.-практ. пособие) / П.И. Ивахов, В.Б. Андреев. – Калининград: КЮИ , 2009. – 78 с.
22. Ивлев, С.И. Методические основы расследования преступлений: учеб. пособие / С.И. Ивлев, Е.А. Пидусов. – Воронеж: ВИ МВД России, 2009. – 64 с.
23. Ипатова, И.А. Криминалистика: учеб.-метод. комплекс / И.А. Ипатова // Междунар.консорциум ,Электрон. ун-тъ [и др.]. – М.: ЕАОИ , 2008. – 301 с.
24. Кокин, А.В. Идентификация нарезного огнестрельного оружия по следам на пулях: учеб.пособие / А.В. Кокин. – М.: МосУ МВД России, 2009. – 120 с.
25. Колкутин, В.В. Судебные экспертизы / В.В. Колкутин, С.М. Зосимов, Л.В. Пустовалов. –М.: Юрлитинформ, 2008. – 293 с.
26. Корноухов, В.Е. Методика расследования преступлений: теоретические основы / В.Е.Корноухов. – М.: Норма, 2008. – 223 с.
27. Куклин, В.И. Методика расследования дел о бандитизме: учеб. пособие / В.И. Куклин //Федер. агентство по образованию, Моск.гос. индустр. ун-т. – М.: Изд-во МГИУ , 2009. –
101 с
28. Лаврухин, С.В. Криминалистика как наука и учебная дисциплина: учеб. пособие / С.В.Лаврухин. – Саратов: СГАП , 2010. – 50 с.
29. Лапин, Е.С. Оперативно-розыскная деятельность. Курс правовых и теоретических основ:учеб. пособие. – М.: Юрлитинформ, 2010. – 224 с.
30. Латышов, И.В. Стрелковое огнестрельное оружие и его следы на пулях, гильзах ипреградах. Ч. 12.9,0 мм автоматический пистолет Стечкина (АПС): справ.-метод. пособие /И.В. Латышов, И.И.
31. Латышов, И.В. Стрелковое огнестрельное оружие и его следы на пулях, гильзах и преградах. Ч. 14.9,0 мм автомат 9А-91: справ. метод. пособие / И.В. Латышов, И.И.Никитин, И.А. Чулков. –
32. Лившиц Е.М. Белкин Р.С. Тактика следственных действий, М., Изд-во ,Новый юрист, 1997, -176 с.24
33. Лозовский, Д.Н. Методы расследования преступлений / Д.Н. Лозовский. – М.:Юрлитинформ, 2010. – 163 с.
34. Малыхина, Н.И. Криминалистическое отождествление человека по признакам внешности:учеб.-методич. пособие / Н.И. Малыхина. – Саратов: Изд-во Саратовского ун-та, 2009. – 69с.

35. Малютин, М.П. Тактические приемы в расследовании преступлений / М.П. Малютин. –М.: Юрлитинформ, 2009. – 179 с.
36. Мамонов, В.С. Осмотр места происшествия: правовые, научные основы и практикаприменения / В.С. Мамонов, В.В. Степанов. – М.: Юрлитинформ, 2010. – 180 с.
37. Медведева, С.Н. Следы выстрела из огнестрельного оружия на преграде: учеб.-метод.пособие / С.Н. Медведева. – Краснодар: КрУ МВД России, 2009. – 79 с.
38. Милешина, О.О. Краткий курс по теории судебной экспертизы / О.О. Милешина. – М.:Окей-книга, 2009. – 126 с.
39. Моисеев, Н.А. Криминалистическое обеспечение предъявления личности для опознания при расследовании преступлений: монография / Н.А. Моисеев. – Белгород: БелЮИ МВДРоссии, 2009. – 147 с.58. Нагоева, М.А. Особенности подготовки и назначения почерковедческой экспертизы: учеб.
пособие / М.А. Нагоева. – Краснодар: КрУ МВД России, 2009. – 57 с.
40. Никитин, И.А. Чулков. – Волгоград: ВА МВД России, 2009. – 74с.
41. Ор _,Сретенцев, Н.И. Теоретико-прикладные аспекты судебной идентификации личностичеловека по следам биологического происхождения: учеб. пособие / Н.И. Сретенцев. –Орел: ОрЮИ МВД России, 2008. – 71 с.
42. Осипенко, А.Л. Сетевая компьютерная преступность: теория и практика борьбы: монография / А.Л. Осипенко. – Омск: Изд-во ОА МВД России, 2009. – 480 с.
43. Особенности идентификации автотранспорта по следам шин:учеб.-метод. пособие / М.О.Козлов [и др.]. – Волгоград: ВА МВД России, 2009. – 54 с.
44. Отаров, А.А. Судебно-криминалистическая экспертология: курс лекций / А.А. Отаров,Р.Р. Карданов. – Нальчик: НФ КрУ МВД России, 2009. – 211 с.
45. Полстовалов, О.В. Современные проблемы криминалистической тактики / О.В.Полстовалов; под общ. науч. ред. В.И. Комисарова. – М.: Юрлитинформ, 2009. – 374 с.
46. Рахматуллин, Р.Р. Криминалистические проблемы преодоления противодействия раскрытию и расследованию преступлений: учеб. пособие / Р.Р. Рахматуллин // Вост.экон.-юрид. гуманитар. акад. – Уфа: Акад. ВЭ ГУ, 2009. – 176 с.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-144 Քրեագիտություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">3 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">36</td><td>Դասախոսություն</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">54</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">90</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">«Քրեագիտություն» ուսումնական դասընթացի նպատակը կայանում է նրանում, որպեսզի ուսանողները մանրամասն կերպով ծանոթանան հանցավորության ծագմանը,դրա պատճառների և պայմանների վերաբերյալ գոյություն ունեցող բազմաթիվ տեսություններին,հանցավորության քարտեզագրությանն ու աշխարհագրությանը՝ ձևավորելով սեփական մոտեցումներն այդ արատավոր երևույթի և դրա հնարավոր կանխարգելման վերաբերյալ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
ՈՒսանողները պետք է իմանան ճիշտ կողմնորոշվել և անհրաժեշտության դեպքում ստացած գիտելիքները կիրառել կյանքում, որն էլ պետք է լինի նաև մեր հիմնախնդիրը: Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա ուսանողներին պատկերացում կազմել քրեաիրավական հարաբերությունների բնույթի, հանցագործության ու քրեական պատասխանատվության, պատժի, անչափահասների քրեական պատասխանատվության վերաբերյալ, հնարավորություն կտա ծանոթանալ հանցագործության բազմակիության, հանցակցության փուլերին, նմանատիպ այլ հարաբերությունների մասին:
Հմտություն
Տիրապետի՝
• Քրեագիտության կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին
• բուն մասնագիտական գործնական կարողություններ
• կարողությունների հնագատման գործիքներ կիրառելու հմտություն
Կարողունակություն
Օգտագործել նախապես ստացած տեսական գիտելիքները գործնականում, վերլուծել հասարակական հարաբերությունների այս ոլորտը, համեմատի իրավաբանական, ինչպես նաև այլ՝ ոչ իրավական կամ հասարակականական այլ գիտությունների հետ, կարողանա հմուտ մատուցել այն աշակերտներին, առաջ քաշի նոր գաղափարներ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1 Կրիմինալոգիայի հասկացությունը, առարկան, կապը այլ գիտությունների հետ,
Թեմա 2 Հանցավորություն,
Թեմա 3 Հանցանք կատարող անձինք,
Թեմա 4 Եզակի հանցագործության պատճառներն ու պայմանները,
Թեմա 5 Հանցավորության պատճառներն ու պայմանները,</td></tr>
</table>

	Թեմա 6 Հանցավորության նկատմամբ վերահսկողություն (հանցավորության կանխում) Թեմա 7 Բռնի-ագրեսիվ մոտիվացիայով կատարվող հանցագործությունների կրիմինալոգիական բնութագիրը, Թեմա 8 Ծահադիտական մոտիվացիայով հանցավորություն, Թեմա 9 Կազմակերպված հանցավորություն, Թեմա 10 Ռեցիդիվային հանցավորություն, Թեմա 20 Անչափահասների հանցավորություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը 6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Օհանյան Լ.Պ., Կրիմինալիստիկա (տեխնիկա), Երևան, 1993:
2. Օհանյան Լ.Պ., Կրիմինալիստիկա, Երևան, 2010, - 512 էջ:
3. Ենգիբարյան Վ. Գ., Առանձին տեսակի հանցագործությունների քննության մեթոդիկա,Երևան, 2009, -416 էջ:
4. Չախոյան Ա. Ս., Մասնագետի հատուկ գիտելիքների և դրանց կիրառման քրեադատավարական և կրիմինալիստիկական հիմնախնդիրը, Երևան, 2013:
5. Бастрыкин, А.И. Криминалистика. Техника, тактика и методика расследования преступлений: науч.-практ. пособие / А.И. Бастрыкин.– СП б.: Юрид. центр Пресс (Асланов Р.), 2010. – 459 с.
6. Бочкарев, М.В. Тактика управляющего воздействия на лиц, представляющих оперативный интерес, при раскрытии и расследовании преступлений: учебн. пособие / М.В. Бочкарев. – Саратов:СЮИ МВД России, 2010. – 98 с.
7. Драпкин, Л.Я. Криминалистика: учебник / Л.Я. Драпкин, В.Н.Карагодин. – М., 2008. – 663с.
8. Егоров, Н.Н. Основы криминалистической тактики: учеб. пособие / Н.Н. Егоров, Е.П.Ищенко. – Хабаровск: ДальЮИ МВД России, 2008. – 142 с.
9. Лапин, Е.С. Оперативно-розыскная деятельность. Курс правовых и теоретических основ:учеб. пособие. – М.: Юрлитинформ, 2010. –

224 с.
10. Лившиц Е.М. Белкин Р.С. Тактика следственных действий, М., Изд-во ,Новый юрист,1997, -176 с.
11. Малютин, М.П. Тактические приемы в расследовании преступлений / М.П. Малютин. –М.: Юрлитинформ, 2009. – 179 с.
12. Полстовалов, О.В. Современные проблемы криминалистической тактики / О.В.Полстовалов; под общ. науч. ред. В.И. Комисарова. – М.: Юрлитинформ, 2009. – 374 с.
13. Суденко, В.Е. Криминалистика: учебник / В.Е. Суденко. – Пятигорск: Изд-во Сев.-Кавк.ГТУ , 2008. – 575 с.
14. Чурилов, С.Н. Криминалистическая тактика [практическое пособие в вопросах и ответах] /С.Н. Чурилов. – М.: Юстицинформ, 2010. – 109 с.
15. Чурилов, С.Н. Криминалистическая тактика [практическое пособие в вопросах и ответах] /С.Н. Чурилов. – М.: Юстицинформ, 2010. – 109 с.
16. Шейфер С.А. Следственные действия. Основания, процессуальный порядок и доказательственное значение, Самара, изд. Самарский Университет, 2004, - 229 с.21
17. Эксархопуло, А.А. Криминалистика: учебник / А.А. Эксархопуло. – СП б.: Лема, 2009. –902 с.

Լրացուցիչ՝
1. Бурков, И.В. Заключение и показания эксперта в уголовном процессе / И.В. Бурков. – М.: Юрлитинформ, 2010. – 141 с.
2. Вехов, В.Б. Основы криминалистического учения об исследовании и использовании компьютерной информации и средств ее обработки: монография / В.Б. Вехов. – Волгоград:
ВА МВД России, 2008. – 401 с.
3 . Винницкий, Л.В. Экспертная инициатива в уголовном судопроизводстве / Л.В. Виницкий, С.Л. Мельник // Моск. акад. экономикии права. – М.: Экзамен, 2009. – 382 с.
4. Власов, В.В. Тактика получения образцов традиционных криминалистических экспертиз: учеб. пособие / В.В. Власов, П.В. Логвинов.– Орел: ОрЮИ МВД России, 2008. – 69 с.
5. Войтович, В.Ю. Роль экспертных исследований в гражданском и арбитражном процессах / В.Ю. Войтович, В.В. Войтович // Удмурт.респ. обществ. орг. ,Союз науч. И инженер. обществ. отд-нийѣ [идр.]. – Ижевск: КнигоГрад, 2009. – 143 с.
6. Волгоград: ВА МВД России, 2009. – 78 с.
7. Гороховский, О.А. Криминалистика: курс лекций / О.А. Гороховский, Д.Ф. Флоря. – Орел: ОрЮИ МВД России, 2009. – Ч. 6. – 159 с.
8. Гороховский, О.А. Криминалистическая габитоскопия: учеб. пособие / О.А. Гороховский, Н.В. Морозова. – Орел: ОрЮИ МВД России, 2009. – 120 с.
9. Дегтярев, С.В. Криминалистическая тактика (через призму следственных ошибок): курс лекций / С.В. Дегтярев // Нижегор. фил-л.ин-та бизнеса и политики. – Н.Новгород: НФ ИБП , 2009. – 221 с.
10. Демидова, Т.В. Взаимодействие следователя с сотрудниками экспертно- криминалистических подразделений при расследовании дорожно-транспортных преступлений. – М.: Изд-во Юрлитинформ, 2010. – 160 с.
11. Дмитриев, Е.Н. Судебная фотография: курс лекций / Е.Н.

Дмитриев. – М.: Изд-во Юрлитинформ, 2009. – 392 с.
12. Драпкин, Л.Я. Криминалистика: учебник / Л.Я. Драпкин, В.Н.Карагодин. – М., 2008. – 663 с.
13. Дубоносов, Е.С. Судебная бухгалтерия: конспект лекций / Е.С. Дубоносов. – М., 2010. – 136 с.
14. Дубягина, О.П. Краткий криминалистический справочник / О.П. Дубягина, Ю.П. Дубягин, В.Ю. Дашевский. – М.: Изд-во МГОУ , 2009. – 299 с.
15. Егоров, Н.Н. Криминалистика (вопр. и ответы) / Н.Н. Егоров. – М., 2010. – 236 с.
16. Егоров, Н.Н. Криминалистика / Н.Н. Егоров, Е.П. Ищенко, Н.Е. Мерецкий – Владивосток: И зд-во ТГЭУ , 2010. – 256 с.
17. Егоров, Н.Н. Основы криминалистической тактики: учеб. пособие / Н.Н. Егоров, Е.П.Ищенко. – Хабаровск: ДальЮИ МВД России, 2008. – 142 с.
18. Зайцев, В.Н. Криминалистика: учеб. пособие / В.Н. Зайцев, А. Хаитжанов // Федер.агентство по образованию, Пенз. гос. ун-т. – Пенза: Изд-во ПГУ, 2009. – 293 с.
19. Зеленский, М.А. Тактика допроса на стадии предварительного расследования: учеб.
пособие / М.А. Зеленский, Н.А. Моисеев. – Белгород: БелЮИ МВД России, 2009. – 72 с.
20. Зинин, А.М. Частная методика преподавания дисциплины ,Габитоскопия и портретная экспертизаЪ / А.М. Зинин, И.Н. Подволоцкий. – М.: МосУ МВД России, 2008. – 93 с.
21. Зырянов, В.В. Технико-криминалистическое обеспечение раскрытия и расследования преступлений, связанных с применением огнестрельного оружия: монография / В.В. Зырянов, Е.Б. Мельников, С.И. Земцова. – Красноярск: СибЮИ МВД России, 2009. – 114 с.
22. Ивахов, П.И. Криминалистические особенности расследования убийств (науч.-практ. пособие) / П.И. Ивахов, В.Б. Андреев. – Калининград: КЮИ , 2009. – 78 с.
23. Ивлев, С.И. Методические основы расследования преступлений: учеб. пособие / С.И. Ивлев, Е.А. Пидусов. – Воронеж: ВИ МВД России, 2009. – 64 с.
24. Ипатова, И.А. Криминалистика: учеб.-метод. комплекс / И.А. Ипатова // Междунар.консорциум ,Электрон. ун-тЪ [и др.]. – М.: ЕАОИ , 2008. – 301 с.
25. Кокин, А.В. Идентификация нарезного огнестрельного оружия по следам на пулях: учеб.пособие / А.В. Кокин. – М.: МосУ МВД России, 2009. – 120 с.
26. Колкутин, В.В. Судебные экспертизы / В.В. Колкутин, С.М. Зосимов, Л.В. Пустовалов. –М.: Юрлитинформ, 2008. – 293 с.
27. Корноухов, В.Е. Методика расследования преступлений: теоретические основы / В.Е.Корноухов. – М.: Норма, 2008. – 223 с.
28. Куклин, В.И. Методика расследования дел о бандитизме: учеб. пособие / В.И. Куклин //Федер. агентство по образованию, Моск.гос. индустр. ун-т. – М.: Изд-во МГИУ , 2009. –
101 с
29. Лаврухин, С.В. Криминалистика как наука и учебная дисциплина: учеб. пособие / С.В.Лаврухин. – Саратов: СГАП , 2010. – 50 с.
30. Лапин, Е.С. Оперативно-розыскная деятельность. Курс правовых и теоретических основ:учеб. пособие. – М.: Юрлитинформ, 2010. – 224 с.

31. Латышов, И.В. Стрелковое огнестрельное оружие и его следы на пулях, гильзах ипреградах. Ч. 12.9,0 мм автоматический пистолет Стечкина (АПС): справ.-метод. пособие /И.В. Латышов, И.И.
32. Латышов, И.В. Стрелковое огнестрельное оружие и его следы на пулях, гильзах и преградах. Ч. 14.9,0 мм автомат 9А-91: справ. метод. пособие / И.В. Латышов, И.И.Никитин, И.А. Чулков. –
33. Лившиц Е.М. Белкин Р.С. Тактика следственных действий, М., Изд-во ,Новый юрист, 1997, -176 с.24
34. Лозовский, Д.Н. Методы расследования преступлений / Д.Н. Лозовский. – М.:Юрлитинформ, 2010. – 163 с.
35. Малыхина, Н.И. Криминалистическое отождествление человека по признакам внешности:учеб.-методич. пособие / Н.И. Малыхина. – Саратов: Изд-во Саратовского ун-та, 2009. – 69с.
36. Малютин, М.П. Тактические приемы в расследовании преступлений / М.П. Малютин. –М.: Юрлитинформ, 2009. – 179 с.
37. Мамонов, В.С. Осмотр места происшествия: правовые, научные основы и практикаприменения / В.С. Мамонов, В.В. Степанов. – М.: Юрлитинформ, 2010. – 180 с.
38. Медведева, С.Н. Следы выстрела из огнестрельного оружия на преграде: учеб.-метод.пособие / С.Н. Медведева. – Краснодар: КрУ МВД России, 2009. – 79 с.
39. Милешина, О.О. Краткий курс по теории судебной экспертизы / О.О. Милешина. – М.:Окей-книга, 2009. – 126 с.
40. Моисеев, Н.А. Криминалистическое обеспечение предъявления личности для опознания при расследовании преступлений: монография / Н.А. Моисеев. – Белгород: БелЮИ МВДРоссии, 2009. – 147 с.58. Нагоева, М.А. Особенности подготовки и назначения почерковедческой экспертизы: учеб.
пособие / М.А. Нагоева. – Краснодар: КрУ МВД России, 2009. – 57 с.
41. Никитин, И.А. Чулков. – Волгоград: ВА МВД России, 2009. – 74с.
42. Ор _,Сретенцев, Н.И. Теоретико-прикладные аспекты судебной идентификации личностичеловека по следам биологического происхождения: учеб. пособие / Н.И. Сретенцев. –Орел: ОрЮИ МВД России, 2008. – 71 с.
43. Осипенко, А.Л. Сетевая компьютерная преступность: теория и практика борьбы: монография / А.Л. Осипенко. – Омск: Изд-во ОА МВД России, 2009. – 480 с.
44. Особенности идентификации автотранспорта по следам шин:учеб.-метод. пособие / М.О.Козлов [и др.]. – Волгоград: ВА МВД России, 2009. – 54 с.
45. Отаров, А.А. Судебно-криминалистическая экспертология: курс лекций / А.А. Отаров,Р.Р. Карданов. – Нальчик: НФ КрУ МВД России, 2009. – 211 с.
46. Полстовалов, О.В. Современные проблемы криминалистической тактики / О.В.Полстовалов; под общ. науч. ред. В.И. Комисарова. – М.: Юрлитинформ, 2009. – 374 с.
47. Рахматуллин, Р.Р. Криминалистические проблемы преодоления противодействия раскрытию и расследованию преступлений: учеб. пособие / Р.Р. Рахматуллин // Вост.экон.-юрид. гуманитар. акад. – Уфа: Акад. ВЭ ГУ, 2009. – 176 с.
48. Россинская, Е.Р. Теория судебной экспертизы: учеб. / Е.Р. Россинская, Е.И. Галяшина,А.М. Зинин; под ред. Е.Р. Россинской // МГЮА . – М.: Норма, 2009. – 382 с.
49. Смахтин, Е.В. Криминалистика: соотношение с уголовным и уголовно-процессуальным правом / Е.В. Смахтин. – М.:

Юрлитинформ, 2009. – 231 с.25
50. Смахтин, Е.В. Методика расследования отдельных видов преступлений: учеб. пособие /Е.В. Смахтин, А.С. Сидоров, Е.М. Толстолужинская. – Тюмень: Изд-во ТГУ, 2008. – 230 с.
51. Степанов, Г.Н. Справочник криминалиста-оружиеведа (судебная баллистика) / Г.Н.Степанов, Ю.П. Фролов. – Волгоград: Изд-во ВА МВД России, 2010. – 220 с.
52. Стронский, Д.Д. Криминалистическая регистрация в системе Интерпола / Д.Д. Стронский.– Краснодар: КрУ МВД России, 2008. – 90 с.
53. Суворова, Л.А. Идеальные следы в криминалистике / Л.А. Суворова. – М.: Юрлитинформ,2010. – 173 с.
54. Суденко, В.Е. Криминалистика: учебник / В.Е. Суденко. – Пятигорск: Изд-во Сев.-Кавк.ГТУ , 2008. – 575 с.
55. Суденко, В.Е. Криминалистика: учебник / В.Е. Суденко. – Пятигорск: Изд-во Сев.-Кавк.ГТУ , 2008. – 575 с.
56. Татаров, Л.А. Осмотр места происшествия: процессуальный и криминалистический аспекты: учеб. пособие / Л.А. Татаров. – Краснодар: КрУ МВД России, 2008. – 63 с.
57. Чебуренков, А.А. Общетеоретические положения и практические аспекты криминалистической тактики / А.А. Чебуренков. – М.: Юрлитинформ, 2008. – 233 с.
58. Чурилов, С.Н. Криминалистическая тактика [практическое пособие в вопросах и ответах] /С.Н. Чурилов. – М.: Юстицинформ, 2010. – 109 с.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-145 Դատախազությունը ՀՀ-ում**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին պարզաբանել դատախազական համակարգի կենսագործունեությունը սահմանող գլխավոր յաiանդակային հիմնահարցը՝ պետական իշխանության և կառավարման մեխանիզմում դատախազության գործառութային դերը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Պետական մարմինների համակարգում ՀՀ դատախազության ունեցած տեղի և դերի առանձնահատկություններից, • ՀՀ դատախազության սահմանադրական լիազորությունների պրակտիկ կիրառման առանձնահատկություններից:			

	Հմտություն • գնահատել դատախազական գործունեության նպատակները և խնդիրները, առանձնահատկությունները, հիմնական հասկացությունները, դատախազության գործառույթների հասկացությունը և համակարգը, • բացահայտել Հայաստանում դատախազության մարմինների առաջացման ու զարգացման հիմնական փուլերը, կազմակերպման և գործունեության սկզբունքները, համակարգը և կազմավորման կարգը, կառավարումը, աշխատանքի կազմակերպումը, դատախազների կարգավիճակի ընդհանուր բնութագիրը *Կարողունակություն* • վերլուծել «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի ընդհանուր բնութագիրը, դատախազության կազմակերպումը և գործունեությունը կարգավորող այլ օրենսդրական ակտերը,
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 «Դատախազությունը Հայաստանի Հանրապետությունում» դասընթացի կարգավորման առարկան և համակարգը, Թեմա 2 Դատախազության մարմինների զարգացման պատմությունը Հայաստանում, Թեմա 3 Հայաստանի Հանրապետության դատախազության տեղը և դերը պետական մարմինների համակարգում, Թեմա 4 Դատախազության կազմակերպման և գործունեության սկզունքները, Թեմա 5 Քրեական հետապնդման հարուցումը, Թեմա 6 Դատախազական հսկողությունը հետաքննության և նախաքննության օրինականության նկատմամբ, Թեմա 7 Մեղադրանքի պաշտպանությունը դատարանում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*<u>6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u>* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում • Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝

- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն

- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը

- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝
1. ՀՀ Սահմանադրություն, 1995 թ.
2. ՀՀ օրենքը, Դատախազության մասին, 2007թ.

	3. ՀՀ օրենքը, Դատախազության մասին, 1998թ. 4. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրք,1998թ. 5. Միջազգային դաշնագիր քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին /1966թ./: 6. Հայաստանի Հանրապետության դատախազությունը, դասագիրք ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2004 7. Հայաստանի Հանրապետության դատարանակազմությունը և իրավապահպան մարմինները, 5-րդ հրատարակություն, փոփոխություններով և լրացումներով,դասագիրք ԵՊՀ հրատ.,Երևան, 2009 8. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարություն (ընդհանուր մաս),4-րդ հրատարակություն, լրացումներով և փոփոխություններով, ԵՊՀ հրատ.,Երևան, 2006 9. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարություն (հատուկ մաս), 3-րդ հրատարակություն, լրացումներով և փոփոխություններով, ԵՊՀ հրատ.,Երևան, 2010 Լրացուցիչ՝ 1. Գ.Ս. Ղազինյան, Քրեական դատավարության պատմական և արդի հիմնախնդիրները Հայաստանում, Երևան, 2001թ. 2. Հայաստանի Հանրապետության դատարանակազմությունը և իրավապահպան մարմինները, Դասագիրք 4-րդ հրատարակություն, փոփոխություններով և լրացումներով, Երևան, 2008. 3. Ա. Թամազյան, ՀՀ գլխավոր դատախազի հիմնական հրամանների և ցուցումների ժողովածու, Երևան, 2003.6. 4. Прокурорский надзор. Курс лекций и практикум. /Под. ред. Ю.Е. Винокурова. М., 2000. 5. Прокурорский надзор. /Под. ред. А.А. Чувилева. М., 2000. 6. В.И. Соломичев Прокурорский надзор за исполнением законов органами, осуществляющими дознание и предварительное следствие, М., 1998: 7. А.Б. Соловьев, М.А. Токарева, А.Г. Халиулин Прокурорский надзор за исполнением законов при расследовании преступлений, М., 2000: 8. А.Г. Халиулин Осуществление функции уголовного преследования прокуратурой России. Кемерово, 1997: 9. Г.С. Казинян Актуальные проблемы уголовно-процессуального законодательства в третьей Республике Армения (сравнительно-правовое исследование). Ереван: 1999. 10. А.Б. Ломидзе Прокурорский надзор за законностью и обоснованностью принимаемых следователем процессуальных решений, М., 2000: 11. Бойков А.Д. Прокуратура и судебная власть. В сб.: Проблемы уголовного судопроизводства, Москва-Кемерово-98. 12. Быкова Е.В. Защита прав и свобод граждан посредством судебного контроля за расследованием преступлений во Франции. В сб.: Современные проблемы уголовного права, уголовного процесса, криминалистики, прокурорского надзора, Москва-СанктПетербург-Кемерово-98. 13. Демин В.Г. О концепции прокурорского надзора. В кн.:Проблемы повышения эффективности прокурорского надзора за законностью расследования преступлений, М-92. 14. Звирбуль В.К. Перспективы развития прокурорского надзора в правовом 15. государстве/Советское государство и право/, 1990, N9. 14. Зорин Г.А., Воробейников М. А. Надзор за законностью окончания расследования и - обоснованностью итогового решения по делу. В кн.:Проблемы повышения эффективности прокурорского надзора за законностью расследования преступлений, М-92.

15. Клочков В.В. Теория законности и наука прокурорского права. Сб.научных статей "Вопросы теории законности и прокурорского надзора". М., 1994.
16. Кожевников О.А. О некоторых вопросах контроля и надзора за законностью оперативнорозыскной деятельности. В кн.: Проблемы совершенствования прокурорского надзора(К 275-летию российской прокуратуры), М-97.
17. Козусев А.Ф. Предмет надзора и полномочия прокурора в сфере оперативно-розыскной деятельности. В сб.:Расследование и прокурорский надзор за законностью деятельности следователей, Нижний Новгород, 1994 г.
18. Линник Т.Н. Особенности расследования и прокурорского надзора по уголовным делам об организованных преступлениях; В кн.:Проблемы повышения эффективности прокурорского надзора за законностью расследования преступлений, М-92.22
19. Михайлов А.И. Гарантии обеспечения прав и законных интересов личности при проведении оперативно-розыскных мероприятий. В сб.:Расследование и прокурорский надзор за законностью деятельности следователей, Нижний Новгород, 1994 г.
20. Михайлов А.И. Понятие эффективности предварительного следствия. В сб.: Проблемы уголовного судопроизводства, Москва-Кемерово-98.
21. Петрухин И.Л. Судебные гарантии прав личности (в уголовном процессе). Актуальные вопросы борьбы с преступностью в России и за рубежом. Вып. 8, М., 1992.
22. Радутная Е.С. Некоторые вопросы правового регулирования осуществления оперативнорозыскной деятельности. В сб.:Расследование и прокурорский надзор за законностью деятельности следователей, Нижний Новгород, 1994 г.
23. Радутная Е.С. Понятие процессуальной самостоятельности следователя; Ее содержание и характеристика, В сб.:Предварительное следствие и прокурорский надзор, Москва-90.
24. Соловьев А.Б., Токарева М.Е, Халиулин А.Г., Якубович Н.А. Законность в досудебных стадиях уголовного процесса России, Москва-Кемерово-97.
25. Соловьев А. Б. , Токарева М.Е. Современное состояние законности и актуальные направления совершенствования предварительного расследования преступлений. МоскваКемерово- 98.
26. Соловьев А.Б. , Багаутдинов Ф. Н. , Филиппов М.Н. Прокурорский надзор за всесторонностью, полнотой и объективностью расследования преступлений.
Методическое пособие для горрайпрокуроров. М-96.
27. Соловьев А.Б. О функциях прокуратуры в досудебных стадиях уголовного
судопроизводства, В кн.: Проблемы совершенствования прокурорского надзора(К 275- летию российской прокуратуры), М-97.
28. Соловьев А.Б., Токарева М. Е. Проблемы и координации борьбы с преступностью и прокурорского надзора в досудебных стадиях уголовного процесса. В сб.: Проблемы уголовного судопроизводства, Москва - Кемерово-98.
29. Токарева М.Е. Современные проблемы законности и прокурорский надзор в досудебных стадиях уголовного процесса;Диссертация на соискание ученой степени доктора юридических наук в форме научного доклада, выполняющего также функцию автореферата; М., 1997.
30. Трубникова Т.В. К вопросу о реформировании уголовно-процессуального законодательства РФ. В сб.: Современные проблемы уголовного права, уголовного процесса, криминалистики, прокурорского надзора, Москва-

<table>
<tr><td></td><td>Санкт-Петербург-Кемерово-98.
31. Предварительное следствие и прокурорский надзор. Сб. научных трудов. М., 1990.
32. Проблемы повышения эффективности прокурорского надзора за законностью расследованияпреступлений. Материалы научно-практической конференции, М., 1992.
33. Проблемы совершенствования прокурорского надзора(К 275-летию российской прокуратуры)материалы научно-практической конференции, М-97.
34. Проблемы уголовного судопроизводства. Сб. научных трудов. Москва-Кемерово, 1998.
35. Прокурорский надзор за всесторонностью, полнотой и объективностью расследования
преступлений. М., 1996
36. Организация и методика прокурорского надзора за законностью расследования преступлений органами дознания и следователями МВД, методическое пособие для горрайпрокуроров,(изд. 2, уточненное и дополненное),М., 1997.
37. Коллектив авторов. Проблемы уголовного судопроизводства. Сборник научных трудов. Москва-Кемерово, 1998.23
38. Расследование и прокурорский надзор за законностью деятельности следователей. Сб.научных статей, Нижний Новгород, 1994.
39. Современные проблемы уголовного права, уголовного процесса,
прокурорского надзора. Сб. научных трудов, Москва- С.- Петербург-Кемерово, 1998.
40. Гуценко К.Ф. Уголовный процесс западных государств. М. 2001
41. Пешков МёАё Арест и обыск в уголовном процессе СШАё Мё 1998
42. Власихин ВёАё Служба обвинений в США/ Закон и политика/ Мё 1981
43. Быкова ЕёВёСудебный контроль за предварительным расследованием преступлений во Франциие Диссё на соискание ученой степени кандидата юрид. наук М. 1996
45. Угаловно-процессуальное право Р.Ф. Под редакцией П.А. Лупинской, Изд второе, переработанное и дополненное, М. 1997
46. Уголовный процесс. Под редакцией К.Ф. Гуценко Изд 3-е, переработанное и дополненное, М. 1999.
47. Федеративная Республика Германии. Конституция и законодательные акты, М. 1991.</td></tr>
</table>

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-146 Փաստաբանությունը ՀՀ-ում և դատական ճառ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել փաստաբանական գործունեություն իրականացնելու և փաստաբանների մասնագիտական միավորում կազմակերպելու հիմունքներին ու այդ գործունեության իրականացման կարգին: Ներկայացնել, որ փաստաբանությունը համարվելով քաղաքացիական հասարակության			

	ինստիտուտ, չի մտնում ինչպես պետական, այնպես էլ տեղական ինքնակառավարման մարմինների համակարգի մեջ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • ՀՀ իրավական համակարգի կարևոր նորմատիվ իրավական ակտերը • Անհատի և հասարակության հարաբերությունները կարգավորող իրավական նորմերի կիրառման ընթացակարգերը • ՀՀ իրավունքի միասնական համակարգը, դրա առանձին ճյուղերը, դրանցից յուրաքանչյուրի կարևորությունը Հմտություն • Համոզիչ և փաստարկված բանավոր խոսք • Հետագա մասնագիտական գործունեության համար անհրաժեշտ կազմակերպչական հմտություններ *Կարողունակություն* • Տրամաբանորեն ճիշտ ձևակերպած գրավոր և բանավոր խոսք, իր աշխատանքը հմտորեն կազմակերպելու կարողություն
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա-1</u> Փաստաբանության հասկացությունը և խնդիրները: <u>Թեմա-2</u> Փաստաբանության հասկացությունը, դերն ու նշանակությունը: <u>Թեմա-3</u> Փաստաբանության զարգացման պատմությունը / ինքնուրույն աշխատանք/: <u>Թեմա-4</u> Փաստաբանության մասին օրենսդրությունը: <u>Թեմա-5</u> Փաստաբանության գործունեության հասկացությունն ու բովանդակությունը: <u>Թեմա-6</u> Փաստաբանը և նրա գործունեությունը: <u>Թեմա-7</u> Փաստաբանական գործունեության արտոնագրումը: <u>Թեմա-8</u> Փաստաբանի պատասխանատվությունը: <u>Թեմա-9</u> Հանրային պաշտպանությունը և հանրային պաշտպանի գրասենյակը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*<u>6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u>* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝

- Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում
- Գնահատման չափանիշները՝
- Տնային աշխատանքների կատարում
- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին

5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)
- Գնահատման մեթոդը՝
- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն
- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)
- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.
- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S

	"չստուգված"[1]	40-54	U
	"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. «Փաստաբանության մասին » ՀՀ օրենքը: 2. Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիրը: 3. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրք: 4. ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք: Լրացուցիչ՝ 1. ՀՀ Սահմանադրություն:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-147, Քրեակատարողական իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ՀՀ քրեական օրենսդրությամբ նախատեսված բոլոր պատժատեսակների կատարման և կրման իրավական կարգավորման խնդիրների ուսումնասիրությունը: • ուսանողներին զինել գիտելիքներով հանցավորության և դրա հետ կապված հարաբերությունների մասին, • ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, իրավագիտական աշխարհայացքը, • նախապատրաստել ուսանողներին ուսումնասիրված նյութի գործնական կիրառմանը, • խորացնել ընդհանուր իրավագիտական գիտությունների առարկայաշարի ուսումնասիրությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Իրավունքի ընկալման հիմնական հայեցակարգերի, իրավաստեղծման, իրավաբանական տեխնիկայի և տեսությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիք *Հմտություն* • մասնագիտական գործունեությամբ զբաղվելու հմտություն *Կարողունակություն* • Կարող է ինքնուրույն կազմել և մշակել իրավական փաստաթղթեր, տալ իրավաբանական եզրակացություններ, տրամադրել իրավաբանական խորհրդատվություն:			

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Քրեակատարողական իրավունքի հասկացությունը, Թեմա 2 Քրեակատարողական իրավունքի օրենսդրությունը, Թեմա 3 Քրեակատարողական իրավունքի պատմությունը, Թեմա 4 Քրեակատարողական իրավունքի քրեական պատիժների դատապարտված անձանց իրավական վիճակը, Թեմա 5 Քրեակատարողական իրավունքի վերահսկողությունն Թեմա 6 Քրեակատարողական իրավունքի հսկողությունը պատիժներ կատարող հիմնարկների և մարմինների գործունեության նկատմամբ: Թեմա 7 Ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժների կատարման կարգը և պայմանները, Թեմա 8 Ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժների կատարման կարգը և պայմանները: Թեմա 9 Պատժից ազատելու իրավական կարգավորումը Թեմա 10 Կասկածյալներին և մեղադրյալներին ձերբակալման և կալանավորման վայրերում պահելու իրավական կարգավորումը: Թեմա 11 Քրեական պատիժների կատարման միջազգային իրավական տեսանկյունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման համակարգը Ուսանողը դասընթացին կարող է հանդես բերել մինչև 100% առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է ողջ տարվա ընթացքում ուսանողի կատարած աշխատանքների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է ներքոհիշյալ բաղադրիչներին համապատասխան: Յուրաքանչյուր բաղադրիչի դիմաց նշված առավելագույն տոկոսը կարելի է հավաքել ծրագրային պահանջների շրջանակներում տվյալ կետի տակ ներկայացված պահանջները 100% -ով կատարելու դեպքում: Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը Գնահատման սկզբունքները Հաճախումները դասերին 10 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական աշխատանք 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 10 միավոր Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 % 1)Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը 2)Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը Ուսանողի ազնվություն Ուսանողի պարտականության մեջ է մտնում նաև ազնվությունը: Ուսանողի անազնվությունը գրավոր աշխատանքի ժամանակ հայտնաբերելիս /ծածկաթերթիկի և արտագրման այլ ձևերի հայտնաբերման դեպքում/ աշխատանքը տեղում գնահատվում է 0% : ՈՒսանողներին ներկայացվող մեթոդական երաշխավորությունները (նյութերը) ՈՒսանողների ներկայացվող մեթոդական երաշխավորությունները (նյութերը) խորհրդատվական բնույթի են, դրանք հանձնարարականների և պարզաբանումների ամբողջություն են, ինչը պետք է հնարավորություն ընձեռի ուսանողին լավագույնս կազմակերպելու տվյալ առարկան ուսանելու գործընթացը:

	Երաշխավորությունների մշակման ժամանակ անհրաժեշտ է հաշվի առնել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքին հատկացվող բաժինը: Մեթոդական հանձնարարականները (նյութերը) կարող են ներառել հետևյալը. • Առարկայի ուսուցման համար անհրաժեշտ ժամաքանակի պլանավորման և կազմակերպման խորհրդատվություն, պարզաբանում, • Ուսանողի գործողությունների հաջորդականության նկարագրում, • Պարզաբանումներ առարկայի թեստային համակարգի հետ տարվելիք աշխատանքի, տնային հանձնարարությունների կատարման համար, • Լսարանային պարապմունքներին պատրաստվելու մեթոդական խորհրդատվություն, պարզաբանում, • Առանձին նյութերը, բաժինները և այլն յուրացնելու մեթոդական խորհրդատվություն, պարզաբանում, • Ընթացիկ, միջանկյալ, ամփոփիչ աշխատանքներին պատրաստվելու խորհրդատվություն, պարզաբանում, • Գրականություն հետ աշխատելու խորհրդատվություն, պարզաբանում, • Ռեֆերատներ, կուրսային աշխատանքներ գրելու խորհրդատվություն, պարզաբանում, • Արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանքի կազմակերպման խորհրդատվություն, պարզաբանում, • Այլ
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Հայաստանի Հանրապետության օրենքը քրեակատարողական ծառայության մասին 2. Կոնվենցիա մարդու իրավունքների եվ հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին՝ փոփոխված 11-րդ արձանագրությամբ 3. Կոնվենցիա խոշտանգումների եվ այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի ու պատժի դեմ 4. Եվրոպական կոնվենցիա խոշտանգումների եվ անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվամտացնող վերաբերմունքի կամ պատժի կանխարգելման մամին 5. Բանտարկյալների հետ վարվեցողության նվազագույն ստանդարտ կանոններ որեվէ ձեվով ձերբակալվող կամ կալանավորվող անձանց պաշտպանության սկզբունքների ժողովածու 6. Անդամ պետություններին հասցեագրված նախարարների կոմիտեի առաջարկություն թիվ r(2006) 2 եվրոպական բանտային կանոնների մասին Լրացուցիչ՝ 1. ՄԱԿ-ի նվազագույն ստանդարտ կանոնները անչափահասների նկատմամբ արդարադատություն իրականացնելու վերաբերյալ («պեկինյան կանոններ») իրավակարգը պաշտպանող պաշտոնատար անձանց վարվելակերպի կանոնագիրք 2. Ղեկավար սկզբունքներ իրավակարգը պաշտպանող պաշտոնատար անձանց վարվելակերպի կանոնագրքի արդյունավետ իրականացման համար

	3. ՀՀ քրեակատարողական օրենսգիրք 4. ՀՀ օրենքը ձերբակալված եվ կալանավորված անձանց պահելու մասին 5. ՀՀ օրենքը քրեակատարողական ծառայության մասին 6. ՀՀ օրենքը մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին 7. ՀՀ օրենքը զինծառայողների եվ նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին 8. ՀՀ կառավարության որոշումը հի արդարադատության նախարարության քրեակատարողական ծառայության՝ կալանավորվածներին պահելու վայրերի եվ ուղղիչ հիմնարկների ներքին կանոնակարգը հաստատելու մասին

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-148, Քրեադատավարական էթիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	• ուսանողներին զինել գիտելիքներով հանցագործության և դրա հետ կապված հարաբերությունների մասին, • ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, իրավագիտական աշխարհայացքը, • նախապատրաստել ուսանողներին ուսումնասիրված նյութի գործնական կիրառմանը, • խորացնել ընդհանուր իրավագիտական գիտությունների առարկայաշարի ուսումնասիրությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ՈՒսանողները պետք է իմանան ճիշտ կողմնորոշվել և անհրաժեշտության դեպքում ստացած գիտելիքները կիրառել կյանքում, որն էլ պետք է լինի նաև մեր հիմնախնդիրը: Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա ուսանողներին պատկերացում կազմել քրեաիրավական հարաբերությունների բնույթի, հանցագործության ու քրեական պատասխանատվության, պատժի, անչափահասների քրեական պատասխանատվության վերաբերյալ, հնարավորություն կտա ծանոթանալ հանցագործության բազմակիության, հանցակցության փուլերին, նմանատիպ այլ հարաբերությունների մասին: Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կունենա գիտելիք և իմացություն 1. քրեական դատավարությունում ձևավորվող բարոյական հարաբերությունների բովանդակությունից, 2. քրեադատավարական ապացուցման էթիկական հիմքերից, 3. քրեական արդարադատության իրականացման էթիկական պահանջներից: 4. քննարկումներ և բանավեճեր անցկացնել քրեական վարույթի			

	ընթացքում իրավական և բարոյական հարաբերությունների կանոնակարգման շուրջ, 5. վեր հանել քրեական արդարադատության իրականացման հիմքում ընկած հիմնական բարոյական արժեքները, 6. գնահատել դատարանի և քրեական վարույթի մասնակիցների գործունեության էթիկական նշանակությունը: *Հմտություն* Օգտագործել նախապես ստացած տեսական գիտելիքները գործնականում, վերլուծել հասարակական հարաբերությունների այս ոլորտը, համեմատի իրավաբանական, ինչպես նաև այլ՝ ոչ իրավական կամ հասարակականական այլ գիտությունների հետ, կարողանա հմուտ մատուցել այն աշակերտներին, առաջ քաշի նոր գաղափարներ: *Կարողունակություն* • Քրեադատավարական էթիկայի կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին • դպրոցում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին • բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների • գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1- Բարոյականություն և էթիկա, Թեմա 2- Էթիկայի հիմնական կատեգորիաները (բաղադրիչները), Թեմա 3- Իրավաբանական էթիկան որպես պրոֆեսիոնալ(մասնագիտական) էթիկայի տեսակ, Թեմա 4- Բարոյականություն և էթիկա, Թեմա 5- Էթիկայի հիմնական կատեգորիաները (բաղադրիչները), Թեմա 6- Իրավաբանական էթիկան որպես պրոֆեսիոնալ(մասնագիտական) էթիկայի տեսակ, Թեմա 7- Քրեադատավարական օրենսդրության բարոյական հիմքերը, Թեմա 8- Քրեական արդարադատության իրականացման էթիկական հիմքերը, Թեմա 9- Քրեադատավարական գործունեության կուլտուրան (մշակույթը):
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում

- Գնահատման չափանիշները՝
- Տնային աշխատանքների կատարում
- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին

5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն
- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U

	"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Горский Г. Ф., Кокорев Л. Д., Котов Д. П. Судебная этика: Некоторые проблемы нравственных начал советского уголовного процесса. Воронеж. 1973. 2. Строгович М. С., Кореневский Ю. В., Зайцев Е. А., Киселёв Я. С. Проблемы судебной этики / Под ред. М. С. Строговича. — М.:Наука, 1974 3. Морозова Л. А. Всесоюзное совещание по проблемам юридической психологии, профессиональной этики юриста и юридической деонтологии // Советское государство и право. — 1989 4. Кокорев Л. Д., Котов Д. П. Этика уголовного процесса: Учебное пособие. — Воронеж: Издательство ВГУ, 1993 Լրացուցիչ՝ 1. Кобликов А. С. Юридическая этика: Учебник. — М.: Норма, Инфра-М, 1999 2. Закомлистов А. Ф. Судебная этика. — СПб.: Юридический центр Пресс, 2002 3. Мораль и догма юриста: профессиональная юридическая этика. Сборник научных статей / Под общ. ред.: Трунов И. Л. — М.: Эксмо, 2008.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-149 Մարդու իրավունքի հիմունքներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակն է. 1.Ուսանողներին գիտելիքներով մարդու և քաղաքացու իրավունքների և պարտականությունների,մարդու սոցիալ-տնտեսական, քաղաքական և այլ իրավունքների վերաբերյալ. 2.Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական,իրավագիտական գիտելիքները. 3.Ուսանողներին ծանոթացնել մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառում ձևավորված պրակտիկայի հետ.			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • Միջանձնային և հասարակական հաղորդակցության հիմունքները			

	• Իրավագիտության հիմնական հասկացությունների՝ սահմանումների միջոցով ճշգրիտ մեկնաբանությունները *Հմտություն* • Համոզիչ և փաստարկված բանավոր խոսքի հմտություններ *Կարողունակություն* • Տրամաբանորեն ճիշտ ձևակերպված գրավոր և բանավոր խոսք, հմտորեն կազմակերպված աշխատանք
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1.Մարդու իրավունքների հիմունքներե դասընթացը. Թեմա 2.Մարդու իրավունքների բովանդակությունը. Թեմա 3.Մարդու իրավունքների երեք սերունդները. Թեմա 4.Մարդու և քաղաքացու իրավական կարգավիճակը. Թեմա 5.Մարդու իրավունքների և ազատությունների դասակարգումը. Թեմա 6.Անձնական իրավունքներ և ազատություններ. Թեմա 7.Տնտեսական,սոցիալական և մշակութային իրավունքներ և ազատություններ. Թեմա 8.Երեխայի իրավունքները որպես առանձին կատեգորիայի անձանց իրավունքներ. Թեմա 9.Կանանց իրավական կարգավիճակը. Թեմա 10.Փախստականների իրավական վիճակը. Թեմա 11.Ազգային փոքրամասնությունների իրավական վիճակը. Թեմա 12.Մարդու իրավունքների պաշտպանության միջազգային-իրավական փաստաթղթերը. Թեմա 13.Մարդու իրավունքների պաշտպանության ներպետական միջոցները.
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*<u>6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u>* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝

- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝
1.ՀՀ Սահմանադրություն
2. Այվազյան Վ. «Մարդու իրավունքների հիմունքներ»2002թ.
3. «Երեխայի իրավունքների պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենք,1996թ.

	4. ՀՀ Ընտանեկան օրենսգիրք. 5. Երեխայի իրավունքների պաշտպանության մասին 1989թ. կոնվենցիա 6.Գոհար Մատինյան, Լիանա հակոբյան «Ընտանեկան իրավունք»,գիրք 8 ,2002թ. 7.ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգիրք, 1998թ. 8.ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք Լրացուցիչ՝ 1. Քաղաքացիության մասին ՀՀ օրենք. 1995թ. 2. Մարդու և քաղաքացու իրավունքների 1948թ. համընդհանուր հռչակագիր 3.Քաղաքական և քաղաքացիական իրավունքների մասին 1966թ. կոնվենցիա 4.Սոցիալ-տնտեսալամ և մշակութային իրավունքների և ազատությունների մասին 1966թ կոնվենցիա

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-150 Եվրոպական իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	16
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	«Եվրոպական իրավունք» առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ իրավունքի այդ ճյուղի առարկայի, հիմնական հատկանիշների ու առանձնահատկությունների, սկզբունքների ու մեթոդների, ինչպես նաև եվրոպական իրավունքի համակարգի մասին: Դասավանդման ընթացքում ուսանողները գիտելիքներ են ստանում նաև եվրոպական իրավունքի սուբյեկտների, իրավահարաբերությունների, եվրոպական իրավունքի ձևերի, եվրոպական ինտեգրացիոն գործընթացների մասին: Առանձին թեմաներով լուսաբանվում են եվրոպական իրավունքի առարկան ու կառուցվածքը, որոնք արդիական են նոր իրավահարաբերությունների ձևավորման և կարգավորման տեսանկյունից:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • միջազգային հարաբերությունների, միջազգային պայմանագրերի կնքման, ժամանակակից միջազգային իրավունքի, միջազգային իրավական սովորույթի վերաբերյալ գիտելիքներ *Հմտություն* • քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն *Կարողունակություն* • Եվրոպական իրավունքի էությունն ու			

	առանձնահատկությունները: • Եվրոպական և ներպետական իրավունքների հարաբերակցությունը: • Իրավական պետությունը և նրա հիմնական բնութագրերը:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա-1 Եվրոպական իրավունքի հասկացությունը Թեմա-2 Եվրոպական իրավունքի աղբյուրները Թեմա-3 Եվրոպական իրավունքի նորմերը Թեմա-4 Եվրոպական իրավունքի հարաբերակցությունը ներպետական և միջազգային իրավունքների հետ Թեմա 5 Փարիզի 1951թ.պայմանագիրը, Թեմա 6 Մաաստրիխտի 1992թ. պայմանագիրը, Թեմա 7 Աստերդամի 1997թ պայմանագիրը, Թեմա 8 Նիսի 2001թ. պայմանագիրը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը,

	կարողությունը և հմտությունը 6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք -երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր) -դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը Գնահատման սանդղակը [1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1.Ա.Գ.Ղազինյան, Եվրոպական հանձնաժողով, 2003 2.Փարիզի 1951թ. պայմանագիրը 3.Մաաստրիխտի 1992թ պայմանագիրը 4 Энтин Л.М, Европейское право, 2000 Լրացուցիչ՝ 1. М.Арах, Европейский союз, 19982. Ամստերդամի 1997թ պայմանագիրը 3. Նիսի 2001թ պայմանագիրը 4. ՀՀ օրենքը Միջազգային պայմանագրերի մասին2007

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-000 Միջազգային մասնավոր իրավունք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">3 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">34</td><td>Դասախոսություն</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">56</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">90</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով Միջազգային մասնավոր իրավունքի և նրա խնդիրների մասին, գաղափար տալ Միջազգային մասնավոր իրավունքի էության, միջազգային հարաբերությունների համակարգում նրա տեղի ու դերի, օրինաչափությունների ու առանձնահատկությունների մասին, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների իրավաբանական ընդհանուր տեսական և մեթոդական գիտելիքները, օգնել ուսանողներին՝ տեսական գիտելիքներն օգտագործել գործնականում:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• Իրավական ակտերի վերլուծության և կիրառման մեթոդները

Հմտություն
• Հետագա մասնագիտական գործունեության համար անհրաժեշտ կազմակերպչական հմտություններ

Կարողունակություն
• Վերհանել ու վերլուծել միջազգային և ներպետական օրենսդրության զարգացման օրինաչափությունները և առանձնահատկությունները</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա-1 Միջազգային մասնավոր իրավունքի հասկացությունը:
Թեմա-2 Միջազգային մասնավոր իրավունքի աղբյուրները:
Թեմա-3 Կոլիզիոն նորմերի հասկացությունը:
Թեմա-4 Կամքի ինքնավարությունը միջազգային մասնավոր հարաբերություններում:
Թեմա-5 Կոլիզիոն նորմերի կիրառումը:
Թեմա-6 Միջազգային մասնավոր իրավունքի սուբյեկտները:
Թեմա-7 Միջազգային քաղաքացիական դատավարություն:
Թեմա-8 Պայմանագրային հարաբերությունները միջազգային մասնավոր շրջանառությունում:
Թեմա-9 Մտավոր սեփականության միջազգային իրավական պաշտպանությունը:
Թեմա-10 Ընտանեկան հարաբերությունները միջազգային մասնավոր իրավունքում:
Թեմա-11 Միջազգային փոխադրումների իրավական կարգավորումը:
Թեմա-12 Աշխատանքային հարաբերությունները միջազգային մասնավոր իրավունքում:</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և</td><td colspan="4">6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</td></tr>
</table>

չափանիշները	▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում ● Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն ● Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) ● Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը ● Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը <u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u> Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք -երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր) -դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Հայկյանց Ա. Մ. Միջազգային մասնավոր իրավունք (ուսումնական ձեռնարկ)
2. Богаславский М.М. Международное частное право. Учебник, 4-е, изд., М. 2001

Լրացուցիչ՝

1. Международное частное право. Учебник (Л.П. Ануфриева, К.А. Бекляшев, Г.К. Дмитриева и др.) 2-е изд. М., 2004

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-158 Պետության ծագման տեսության մեթոդոլոգիական հիմնահարցեր**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	34	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	56		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Այս դասընթացի նպատակն է, տարբեր դարաշրջանների՝ պետության և իրավունքի մասին նշանակալից ուսմունքների բովանդակությանը ծանոթացնելու միջոցով ուսանողի մեջ ձևավորել պատմական գիտակցություն և տեսական մտածողություն, արդի քաղաքական և իրավական դոկտրինաների ինքնուրույն վերլուծության և արժեվորման հմտություն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք*			

	• Դասընթացի ծրագրով նախատեսված նյութը, *Հմտություն* • ինքնուրույն վերլուծել հեղինակների ուսմունքները տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ *Կարողունակություն* • բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը
Դասընթացի բովանդակությունը	Պետության ծագման տեսությունների բազմազանությունը, Պետության ծագման ձևերը, Պետության ծագման եղանակները
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը - Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Միրումյան Կ., Քաղաքական ուսմունքների պատմություն, Եր., 2006

Լրացուցիչ՝

1. Алексеев К. П., Першиц А. И. История первобытного общества. М., 1990.
2. Андреев И. Л. Происхождение человека и общества. М., 1988.
3. Аристотель. М. Политика, 1911.
4. Библия. Книги священного писания ветхого и нового завета 1 и 2 частию. Л., 1990.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-000 Իրավագիտության դասավանդման մեթոդիկա</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">3 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">32</td><td>Դասախոսություն</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">58</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">90</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">«Իրավունքի դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացի դասավանդումը նպատակ է հետապնդում բացահայտել իրավական գիտելիքների դասավանդման մեթոդները, ստեղծել նախադրյալներ յուացնելու այն իրավական համակարգերը, որանք իրենց մեջ ընդգրկում են «Մարդու իրավունքներ», «Պետություն և իրավունք», «Քաղաքացիական կրթություն» դասընթացները: Մեթոդիկայի հիմնական խնդիրն է սովորողներին զինել իրավագիտության դասավանդման գիտական տեսությամբ, նպաստել իրավական գիտելիքների ձեռք բերմանը, նրանց աշխարհայցքի ձևավորմանը£ Այն միաժամանակ սահմանում է իրավունքի դասավանդման բովանդակությունը, քննարկում և մշակում է նրա հիմնահարցերը, ուսուցման և դաստիարակության առավել արդյունավետ մեթոդները:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• Դասընթացի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա մասնագիտական գիտությունների և ՀՂՄ կապի առանձնահատկությունները
Հմտություն
• Դասընթացի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի իրավունքի հետազոտության մեթոդներին, բուհում հասարակագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին, բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների, գնահատման գործիքների կիրառելու հմտությանը
Կարողունակություն
• Դասընթացի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա մասնագիտական գիտելիքները խորացնել տեսականորեն նոր հարցադրումներ առաջ քաշել</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Իրավագիտության դասավանդման մեթոդիկան որպես գիտություն -2
1. Դասընթացի խնդիրները, բովանդակությունը
2. Դասընթացի ֆունկցիաները, կառուցվածքը
3. Իրավագիտության կապը այլ գիտությունների հետ

Թեմա 2. Իրավունքի դասավանդման մեթոդների համակարգը - 6
1. Ուսուցման մեթոդների դասակարգումը
2. Ուսուցման խոսքային մեթոդներ
3. Ուսուցման զննական մեթոդներ
4. Ուսուցման գործնական մեթոդներ
5. Էքսկուրսիայի մեթոդը որպես արտադասարանային ձև</td></tr>
</table>

	Թեմա 3. Ուսուցչի դերը և նրան ներկայացվող մանկավարժական պահանջները -2 1. Ուսուցչի ռազմավարական գործառնությունը դասապրոցեսում 2. Ուսուցիչը որպես որոշումներ կայացնող և որպես առաջնորդ 3. Ուսուցչի ռազմավարական խնդիրները Թեմա 4. Թեմաների փոխհաղորդման մեթոդիկա - 2 1. Համագործակցային ուսումնառությունը դասարանում 2. Համագործակցության և փոխօգնության դրսևորման ձևերը 3. Թեմայի յուրացման ռազմավարությունը Թեմա 5. Իրավագիտության դասի անցկացումը ակտիվ հաղորդակցման միջոցով (կոնֆլիկտներ, բանավեճ, քննարկում) - 6 1. Կոնֆլիկտի Էությունը, պատճառները 2. Բանակցությունների Էությունը 3. «Բանավեճ» մեթոդը որպես ուսումնադաստիարակչական գործընթացի բաղադրատարր 4. Բանավեճային դասի կառուցվածքը 5. Քննարկման մեթոդի դերը 6. Հարցերի ճանաչողական մակարդակները 7. Վարժություններ Թեմա 6. Պրոբլեմային ուսուցման առանձնահատկությունը դասապրոցեսում-2 1. Ուսուցման պրոբլեմային եղանակը 2. Պրոբլեմային ուսուցման կառուցվածքը 3. Պրոբլեմային ուսուցման հատկանիշները Թեմա 7. Խաղերի դերը իրավական գիտելիքների յուրացման պրոցեսում-2 1. Խաղը որպես դպրոցում գիտելիքների մատուցման յուրահատուկ միջոց 2. Դասարանում խաղեր անցկացնելու հիմնավորումները 3. Վարժություններ Թեմա 8. Իրավագիտական տեքստերի, փաստաթղթերի վրա աշխատելու մեթոդիկա - 2 1. Իրավական գիտելիքների աղբյուրները 2. Իրավական փաստաթղթերի, թեստերի վրա աշխատելու միջոցները 3. Ուսուցչի դերը աշակերտների կողմից իրավական աղբյուրների վրա աշխատելու գործում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում

- Գնահատման չափանիշները՝
- Ներկայությունը

3) քննություն

4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր)
- Գնահատման մեթոդը՝
- Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում
- Գնահատման չափանիշները՝
- Տնային աշխատանքների կատարում
- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին

5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)
- Գնահատման մեթոդը՝
- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն
- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)
- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

<u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u>

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.
- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-

	"բավարար" (3)	66-70	C^+
	"բավարար" (3)	61-65	C
	"բավարար" (3)	55-60	C^-
	"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
	"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
	"ստուգված"	55-100	S
	"չստուգված"[1]	40-54	U
	"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Կառուցողական կրթության հիմունքները և մեթոդները Ձեռնարկ ուսուցիչների համար Հեղ.՝ Ա. Արնաուդյան, Ի. Օհանովա Երևան 2005:
2. Հասարակագիտության ուսուցման արդի հիմնահարցեր Ձեռնարկ մանկավարժների համար Հեղ.՝ Ս. Խաչատրյան, Ս. Պետրոսյան և այլք Գլ. 3, Երևան 2005:
3. Հասարակագիտության ինտեգրացված ուսուցում£ Ձեռնարկ մանկավարժների համար Հեղ.՝ Ս. Պետրոսյան, Ս. Խաչատրյան և այլք Երևան 2005:
4. Մ. Ա. Մկրտչյան, Կրթության կազմակերպման կոլեկտիվ եղանակի կայացման հիմնահարցեր Երևան 2001:
5. Ս. Պ. Մանուկյան, Մանկավարժագիտություն£ Նոր դասընթաց£ Գլ. 4, 5, 6, 9, էջ 293-349, 456-482: Երևան 2002:
6. Վ. Այվազյան, Մարդու իրավունքներ Ուսումնական ձեռնարկ Երևան 2002:

Լրացուցիչ՝

1. ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներ Տեսություններ, մեթոդներ, գնահատում Գլ. 2, 3, էջ 173-396: Երևան 2005:
2. И. Я. Лернер. Проблемное обучение. М., 1974.
3. Н. Г. Дапри. Современные требования к уроку истории. М., 1978.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-152 Վարչական պատասխանատվությունը ՀՀ-ում**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	38	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	52		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	1. Ուսանողներին զինել գիտելիքներով պետական կառավարման ապարատի գործունեության մասին: 2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, իրավագիտական աշխարհայացքը: 3. Նախապատրաստել ուսանողներին ուսումնասիրված նյութի գործնական կիրառմանը:			

	4. Խորացնել ընդհանուր իրավագիտական գիտությունների առարկայաշարի ուսումնասիրությունը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • կարողանան որոշ տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: • մշտադիտարկման ենթարկել ոլորտին վերաբերվող օրենքները և դրանցում կատարվող փոփոխությունները և լրացումները, ինչպես նաև այլ իրավական ակտերը: *Հմտություն* • տիրապետեն կառավարման մեթոդներին, • վերլուծության մեթոդներին *Կարողունակություն* • ինքնուրույն վերլուծել վարչական իրավահարաբերությունների հետ կապված խնդիրները, • տարբերել վարչական իրավահարաբերություններն այլ իրավահարաբերություններից,
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Վարչական պատասխանատվություն հատուկ դասընթացի Թեմա 2 Վարչական հարկադրանք Թեմա 3 Վարչական իրավախախտման հասկացությունը եվ էությունը Թեմա 4 Վարչական պատասխանատվություն էությունը եվ խնդիրները Թեմա 5 Վարչական տույժեր
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝

- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)
- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.
- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-գործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	41-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝
1. Վարչական պատասխանատվությունը Հայաստանի Հանրապետությունում-Եր.: ԱՌՏ,2007.-248 էջ:
2. ՀՀվարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / Ընդհանուր խմբագրությամբ Գ.Դանիելյանի. Երևանիպետ. համալս.-ԵՊՀ. Հրատ.,

	2012.-704 էջ: 3. Գ.Դանիելյան, Վարչական վարույթ և դատավարություն: Ուսումնական ձեռնարկ/Եր.:<<ՏիգրանՄեծ>>հրատ., 2011.-384 էջ: 4. Հայաստանի Հանրապետությանը ընդհանուր վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ/ ԸնդհանուրխմբագրությամբՎ.Պողոսյանի, Ռ.Ռուբելի, Եր. <<Բավիղ>> հրատ.,2011.-424 էջ: 5. Брэбан Г. Французское административное право. Перевод с французского, под ред. и совступительной статьей доктора юридических наук С. В. Боботова, М., ПРОГРЕСС, 1988.-488с. 6. Россинский Б.В., Старилов Ю.Н. Администартивное право: учебник 4-е изд., М.: Норма:Инфра-М, 2010.-928 с.ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐ 7. ՀՀ Սահմանադրություն (ընդունվել է հանրաքվեով 1995 թվականի հուլիսի 5-ին, փոփոխվելէ հանրաքվեով 2005 թվականի նոյեմբերի 27-ին). 8. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգիրք (ընդունվել է 1985թ.դեկտեմբերի 6-ին). 9. Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է2007թ. նոյեմբերի 28-ին). 10. Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք (ընդունվել է 2007թ. փետրվարի 21-ին). 11. Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենսգիրք (ընդունվել է 2000թ. հուլիսի 6-ին). 12. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգիրք (ընդունվել է 2003թ. ապրիլի 18-ին). 13. Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգիրք (ընդունվել է 1999թ. փետրվարի 5-ին). 14. <<Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին>> ՀՀ օրենք (ընդունվել է 15. 2004 թվականի փետրավրի 18-ին). 16. <<Քաղաքացիական ծառայության մասին>> ՀՀ օրենք (ընդունվել է 2001թ. դեկտեմբերի 4-ին). 17. <<Տեղական ինքնակառավարման մասին>> ՀՀ օրենք (ընդունվել է 2002թ. մայիսի 7-ին). 18. <<Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին>> ՀՀ օրենք (ընդունվել է 1998թ.մայիսի 5-ին). 19. <<Դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության մասին>> ՀՀ օրենք (2006թ. փետրվարի 18-ին). 20. <<Զինվորական ծառայություն անցնելու մասին>> ՀՀ օրենք (ընդունվել է 2002թ. հուլիսի 3-ին). 21. <<Այլընտրանքային ծառայության մասին>> ՀՀ օրենք (ընդունվել է 2003թ. դեկտեմբերի 17-ին). 22. <<Օտարերկրացիների մասին>> ՀՀ օրենք (ընդունվել է 2006թ. դեկտեմբերի 25-ին). 23. <<Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիության մասին>> ՀՀ օրենքը (ընդունվել է 1995թ. նոյեմբերի 16-ին). 24. <<Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին>> ՀՀ օրենքը (ընդունվել է 1998թ. դեկտեմբերի 2-ին): Լրացուցիչ՝ 1. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2009 թվականի հոկտեմբերի 27-ի ՍԴՈ 836 որոշում: 2. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2009 թվականի նոյեմբերի 24-ի ՍԴՈ 839 որոշում: 3. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2010 թվականի փետրվարի 5-ի

	ՍԴՈ 864 որոշում: 4. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2010 թվականի հոկտեմբերի 12-ի ՍԴՈ 920 որոշում: 5. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2010 թվականի հոկտեմբերի 16-ի ՍԴՈ 924 որոշում: 6. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի ՍԴՈ 1048 որոշում: 7. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2012 թվականի հոկտեմբերի 30-ի ՍԴՈ 1054 որոշում: 8. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2012 թվականի նոյեմբերի 23-ի ՍԴՈ 1059 որոշում: 9. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2008 թվականի նոյեմբերի 28-ի ՎԴ/0348/05/08 որոշում: 10. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2009 թվականի մայիսի 27-ի ՎԴ/0073/05/08 որոշում: 11. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2009 թվականի հունիսի 26-ի ՎԴ/5569/05/08 որոշում: 12. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2010 թվականի հոկտեմբերի 1-ի ՎԴ/0936/05/10 որոշում: 13. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2010 թվականի հոկտեմբերի 29-ի ՎԴ/1364/05/10 որոշում: 14. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2010 թվականի դեկտեմբերի 3-ի ՎԴ/0705/05/10 որոշում: 15. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2010 թվականի դեկտեմբերի 3-ի ՎԴ/0735/05/10 որոշում: 16. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2011 թվականի հուլիսի 1-ի ՎԴ/0930/05/10/ որոշում0 17. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2011 թվականի մարտի 4-ի ՎԴ6/0365/05/08 որոշում: 18. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2012 թվականի հունիսի 29-ի ՎԴ3/0161/05/11 որոշում: 19. ՀՀ վարչական դատարանի 2012 թվականի հուլիսի 14-ի ՎԴ /5409/05/11 վճիռ:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-151 Վարչական դատավարություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	38	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	52		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողին մատուցել մեթոդաբանական գիտելիքներ հանրային իրավունքի կառուցվածքային մասը կազմող այնպիսի ինստիտուտների վերաբերյալ, ինչպիսիք են <<վարչական դատավարությունը>> և <<վարչական վարույթը>>: Դասընթացի նպատակն է նաև ուսանողներին իրազեկել իրավակիրառական ոլորտում և գիտական շրջանակներում նշված ինստիտուտների նշանակության մասին: Դասընթացի խնդիրներն են՝			

	• Վարչական դատավարության էական հատկանիշների վերաբերյալ ուսանողի մոտ մեթոդաբանական կայուն գիտելիքների ապահովումը. • Վարչական վարույթը այլ իրավազոր (իրավական) գործընթացներից, վարչական մարմիններին այլ իշխանական լիազորություններով օժտված մարմիններից տարանջատելու վերաբերյալ ուսանողի իմացության ապահովումը. • Ուսանողի մոտ վարչական դատավարությանը և վարչական վարույթին վերաբերող հիմնախնդիրների նկատմամբ վերլուծական և կառուցողական մոտեցման կատարելագործումը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • տիրապետել կառավարման մեթոդներին, *Հմտություն* • կարողանալ որոշ տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ, տիրապետել կառավարման մեթոդներին,ինքնուրույն վերլուծել վարչական իրավահարաբերությունների հետ կապված խնդիրները, տարբերել վարչական իրավահարաբերություններն այլ իրավահարաբերություններից, *Կարողունակություն* • Մշտադիտարկման ենթարկել ոլորտին վերաբերվող օրենքները և դրանցում կատարվող փոփոխությունները և լրացումները, ինչպես նաև այլ իրավական ակտերը:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Վարչական դատավարության հասկացությունը եվ գործառույթները Թեմա 2 Ենթակայությունը հի վարչական դատավարությունում Թեմա 3 Վարչական հայցը Թեմա 4 Գործերի քննության կարգը ՀՀ վարչական դատարանում Թեմա 5 Վերաքննությունը հի վարչական դատավարությունում Թեմա 6 Վճռաբեկությունը հի վարչական դատավարությունում Թեմա 7 Հատուկ վարույթները հի վարչական դատավարությունում Թեմա 8 Վարչադատավարական սուբյեկտների դերը վարչադատական գործընթացում Թեմա 9 Վարչարարության հասկացությունը, վարչարարության հիմնարար սկզբունքները Թեմա 10 Վարչական վարույթի համակարգը Թեմա 11 Վարչական ակտը, դրա տեսակները եվ ձեվերը Թեմա 12 Վարչական ակտերի իրավաչափությունը Թեմա 13 Բողոքարկման վարույթը: վարչական ակտի հարկադիր կատարումը Թեմա 14 Պատասխանատվությունը վարչարարությամբ պատճառված վնասի համար
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ուսանողը դասընթացին կարող է հանդես բերել մինչև 100% առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է ողջ տարվա ընթացքում ուսանողի կատարած աշխատանքների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է ներքոհիշյալ բաղադրիչներին համապատասխան: Յուրաքանչյուր բաղադրիչի դիմաց նշված առավելագույն տոկոսը կարելի է հավաքել ծրագրային պահանջների շրջանակներում տվյալ կետի տակ ներկայացված պահանջները 100% -ով կատարելու դեպքում:

Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը
Գնահատման սկզբունքները

Հաճախումները դասերին	10 միավոր
Ինքնուրույն աշխատանք	20 միավոր
Գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատանք	20 միավոր
Առաջին ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Երկրորդ ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Ամփոփիչ ստուգում	10 միավոր

Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 %

Գնահատման սանդղակը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
«գերազանց» (5)	96-100	A+
«գերազանց» (5)	91-95	A
«գերազանց» (5)	86-90	A-
«լավ» (4)	81-58	B+
«լավ» (4)	76-80	B
«լավ» (4)	71-75	B-
«բավարար» (3)	66-70	C+
«բավարար» (3)	61-65	C
«բավարար» (3)	55-60	C-
«անբավարար» (2)1	40- 54	D
«անբավարար» (2)2	մինչև 40	F
«ստուգված»	55-100	S
«չստուգված»[1]	40-54	U
«չստուգված»[2]	մինչև 40	U

[1)]Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2)]Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում
- Դասընթացի համապատասխան թեմաների մշակում և վերլուծություն

Հաճախելիություն
Գնահատման մեթոդը
- դասերին հաճախման հաշվառում

Գնահատման չափանիշը
- ներկայություն
- մասնակցություն հարցերի քննարկմանը

Համակարգչային թեստային ստուգում
Գնահատման չափանիշները
- համակարգչային թեստային ստուգում նախատեսված չէ

Ուսանողի ազնվություն
Ուսանողի պարտականության մեջ է մտնում նաև ազնվությունը: Ուսանողի անազնվությունը գրավոր աշխատանքի ժամանակ հայտնաբերելիս /ծածկաթերթիկի և արտագրման այլ ձևերի հայտնաբերման դեպքում/ աշխատանքը տեղում գնահատվում է 0% :

	Գնահատման մեթոդաբանությունը Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար և ավտոմատ գրանցվում է համապատասխան ձևաթերթում: $Բ_{քնն}$ = Բ1+ Բ2 +Բ3 + Բ4+ Բ5 + Բ6 Բ1 - մասնակցություն, 20 միավոր Բ2 – անհատական աշխատանք, 10 միավոր Բ3 - սեմինար/գործնական, լաբորատոր, 20 միավոր Բ4 - նյութի յուրացում, 20 միավոր Բ5 - գիտելիքի կիրառում, 10 միավոր Բ6 - կարողություն, հմտություն, 20 միավոր
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Գ.Մուղնեցյան, Վարչական դատավարության ընթացակարգային առանձնահատկությունները ՀՀ-ում // իրավաբանական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսություն, Եր, 2011.- 171 էջ: 2. Գ.Դանիելյան, Վարչական վարույթ և դատավարություն: Ուսումնական ձեռնարկ/Եր.: <<Տիգրան Մեծ>> հրատ., 2011.- 384 էջ: 3. ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգիրք: 4. Барак А. Судейское усмотрение. Перевод с английского.- М.: Изд. НОРМА, 1999.- 376 էջ: 5. Россинский Б.В., Старилов Ю.Н. Администартивное право: учебник 4-е изд., М.: Норма: Инфра-М, 210.-928 с. 6. <<Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին>> ՀՀ օրենք

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-000 Սոցիալական ապահովության իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	34	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	56		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 1-ին հոդվածի համաձայն հայաստանը հռչակվել է նաև «սոցիալական» պետություն: Ժամանակակից քաղաքացիական հասարակությանն առավելապես հուզող խնդիրների շարքում մեծ տեղ են զբաղեցնում սոցիալական բնույթի և բովանդակության հարցերը, որոնց ուսումնասիրությանն է միտված սոցիալական ապահովության իրավունքը՝ որպես ուսումնական դասընթաց: Դասընթացի նպատակը պետության սոցիալական քաղաքականության ուսումնասիրում է ամենազանազան բնագավառներում: Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ կայուն տեսական գիտելիքների ձևավորումից և ամրապնդումից զատ իրավակիրառ պրակտիկայի փորձի հաղորդումն է:			

Դասընթացի վերջնարդյունքները	*Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.* *Գիտելիք* • աշխատանքային իրավունքի առանցքային հասկացություններ, աշխատանքային օրենսդրության կարևորագույն նորմեր, պատկերացում աշխատանքային իրավահարաբերության սուբյեկտների մասին: *Հմտություն* • ներպետական և միջազգային սոցիալական նորմերին, չափանիշներին և սկզբունքներին, սոցիալական ապահովության օրենսդրությանը տիրապետում: *Կարողունակություն* • ինքնուրույն վերլուծել սոցիալական իրավահարաբերությունների հետ կապված խնդիրները, • տարբերել սոցիալական իրավահարաբերություններն այլ իրավահարաբերություններից, դրանց փոխկապակցվածությունն ու տարբերությունը • որոշակիորեն պատկերացնել սոցիալական ապահովության իրավունքի կարևորությունը հասարակության համար, պետության ոցիալական քաղաքականության ուղղությունները, դրանց հեռանկարները:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Սոցիալական ապահովության իրավունքի կարգավորման առարկան և մեթոդը: Թեմա 2. Սոցիալական ապահովագրություն. հասկացությունը և տեսակները: Թեմա 3. Պետական կոնսաթոշակային համակարգը: Թեմա 4. Սոցիալական նպաստներ. հասկացությունը, տեսակները, նշանակման կարգը: Թեմա 5. Պետության սոցիալական քաղաքականությունը. հասկացությունը, ուղղությունները, սոցիալական աջակցության ծրագրերը, աղքատության հաղթահարմանն ու կրճատմանն ուղղված պետական ծրագրերը: Թեմա 6. Պարտադիր բժշկական ապահովագրությունը. հասկացությունը կիրառման շրջանակները, կիրառող երկրները: Թեմա 7. Աշխատանքային և ապահովագրական ստաժ. հասկացությունը, տեսակները, ստաժի հաշվարկման ժամանակ ներկայացվող փաստաթղթերը: Թեմա 8. Սոցիալական ծառայություններ. հասկացությունը, սոցիալական ծառայություններ մատուցող մարմինները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) □ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում □ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն

4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր)
- Գնահատման մեթոդը՝
- Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում
- Գնահատման չափանիշները՝
- Տնային աշխատանքների կատարում
- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին
5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)
- Գնահատման մեթոդը՝
- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն
- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն
6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)
- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝
Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

<u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u>
Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.
- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-

	"անբավարար" (2)[1]	40□54	D
	"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
	"ստուգված"	55-100	S
	"չստուգված"[1]	40-54	U
	"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝
1. www.arlis.am
2. «ԻՐՏԵԿ - Իրավական տեղեկատվական կենտրոն
3. ՀՀ Սահմանադրություն

Լրացուցիչ՝
4. Долженкова, Г. В. Тема 2. Основные принципы и источники права социального обеспечения. 2.1 Понятие и классификация принципов права социального обеспечения // Курс права социального обеспечения. — М.: Юрайт, 2007
5. Право социального обеспечения: учебник / под ред. КН Гусова. –. М.: ПБОЮЛ Грачев С.М., 2001.
6. Право социального обеспечения: Практикум. Нормативные акты. Образцы докумен-ов / Под ред. Э. Г. Тучковой. М.: Новый Юрист, 1997

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-154 Աշխատանքային վեճեր**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	34	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	56		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ստեղծել կայուն տեսական և գործնական գիտելիքներ աշխատանքային իրավունքի ինստիտուտներից մեկի՝ կոլեկտիվ աշխատանքային հարաբերությունների և դրանց վերաբերյալ տարաձայնությունների արդյունքում առաջացած աշխատանքային վեճերի իրավակարգավորման բնագավառում: Դասընթացի նպատակն է նաև ուսանողների մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել պրակտիկայում հաճախ հանդիպող աշխատանքային վեճերի լուծման ընթացակարգերի,գոյություն ունեցող նորմատի, ներպետական և միջազգային կարգավորվածության վերաբերյալ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • աշխատանքային իրավունքի առանցքային հասկացություններ, • աշխատանքային օրենսդրության կարևորագույն նորմեր,			

	• պատկերացում աշխատանքային իրավահարաբերության սուբյեկտների մասին *Հմտություն* • ներպետական և միջազգային սոցիալական նորմերի, չափանիշների և սկզբունքների, աշխատանքային օրենսդրության տիրապետում: *Կարողունակություն* • ինքնուրույն վերլուծել աշխատանքային իրավահարաբերությունների հետ կապված խնդիրները, • տարբերել անհատական և կոլեկտիվ աշխատանքային վեճերը • որոշակիորեն պատկերացնել վեճի հիմքում ընկած տարաձայնությունների առանձնահատկությունները, պահանջների առաջադրման կարգը, ինպես նաև պարտադիր ընթացակարգերի իրականացման կարգը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Կոլեկտիվ աշխատանքային հարաբերություններ. հասկացությունը, էությունը Թեմա 2. Կոլեկտիվ աշխատանքային պայմանագրեր. հասկացությունը, կնքման կարգը, կնքող սուբյեկտները: Թեմա 3. կոլեկտիվ աշխատանքային վեճեր. հասկացությունը, էությունը, վեճի ծագման պատճառները, լուծման ընթացակարգերը: Թեմա 4. գործադուլը որպես կոլեկտիվ աշխատանքայիվ վեճի լուծման ծայրահեղ միջոց: Թեմա 5. Լոկաուտ. հասկացությունը,էությունը,կիրառման կարգը, կիրառող երկրների շրջանակը: Թեմա 6. Անհատական աշխատանքային վեճեր. հասկացությունը, էությունը, ծագման պատճառները: Թեմա 7. Անհատական աշխատանքային վեճերի քննության և լուծման կարգը: Թեմա 8. Անհատական աշխատանքային վեճերի քննությունը դատարանում: Դատարանի որոշումների կատարումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)

	- Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը - Գնահատման չափանիշները՝ Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը <u>6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները</u> Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. - մեկ եզրափակիչ քննություն -երկու ինքնուրույն աշխատանք -երկու ստուգողական աշխատանք -մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) -մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) -եզրափակիչ քննություն -·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) -ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր) -ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր) -դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը | Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի | Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի | Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի | |---|---|---| | "գերազանց" (5) | 96-100 | A^+ | | "գերազանց" (5) | 91-95 | A | | "գերազանց" (5) | 86-90 | A^- | | "լավ" (4) | 81-58 | B^+ | | "լավ" (4) | 76-80 | B | | "լավ" (4) | 71-75 | B^- | | "բավարար" (3) | 66-70 | C^+ | | "բավարար" (3) | 61□5 | C | | "բավարար" (3) | 55-60 | C^- | | "անբավարար" (2)[1] | 40□54 | D | | "անբավարար" (2)[2] | մինչև 40 | F | | "ստուգված" | 55-100 | S | | "չստուգված"[1] | 40-54 | U | | "չստուգված"[2] | մինչև 40 | U | ***Գնահատման սանդղակը*** [1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը
Գրականություն	Պարտադիր՝

	1. Толкунова В. Н. Трудовые споры, М:, 2009г. 2. Балашова А. И. Трудовые споры и порядок их разрешения, М:, 2008г. 3. Сафонова В. А., Хохлова Е. Б. Трудовые споры и порядок их разрешения, 1980г. 4. Право социального обеспечения России М. Л. Захаров, Тучкова Э. Г., М; 2014 5. Право социального обеспечения России М. О. Буянова и другие, М;2004г. 6. Право социального обеспечения СССР. В. С. Андреев, М:, 1980 7. Право социального обеспечения России под ред. Гусова В. Н., М:, 1999. 8. Социальная работа: Теория и практика А. В. Бабушкина и другие, М:, 2003г. 9. Право социального обеспечения СССР. В. С. Андреев, 1980г. Լրացուցիչ՝ 1. www.arlis.am, www.alleng.com 2. www.datalex.com, www. iravaban.net 3. http://www.bu.edu/ctl/guides/active-learning/ https://uwaterloo.ca/centre-for-teaching-excellence/teaching-resources/teaching-tips/alternatives-lecturing/active-learning/varying-your-teaching-activities https://teachingcommons.stanford.edu/resources/teaching-resources/speaking-teaching-newsletter-archive https://educationaltechnology.net/the-addie-model-instructional-design/ https://www.law.uchicago.edu/socratic-method https://alternativeto.net/software/mindnode/about/ https://www.emaze.com, https://prezi.com www.criticalthinking.org/files/socratic%20questioning.ppt https://www.intel.com/content/dam/www/program/.../us/.../dep-question-socratic.pdf 4. https://www.slideshare.net/tirthnkr/socratic-method-39614139

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-000 Միջազգային պայմանագրային իրավունք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">3 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">38</td><td>Դասախոսություն</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">52</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">90</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">«Միջազգային պայմանագրային իրավունք» առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ իրավունքի այդ ճյուղի առարկայի, հիմնական հատկանիշների ու առանձնահատկությունների, սկզբունքների ու մեթոդների, ինչպես նաև միջազգային պայմանագրային իրավունքի համակարգի մասին: Դասավանդման ընթացքում ուսանողները գիտելիքներ են ստանում նաև միջազգային պայմանագրային իրավունքի սուբյեկտների, իրավահարաբերությունների, միջազգային պայմանագրային իրավունքի ձևերի, միջազգային պայմանագրերի կնքման և դրանց հիմնական մասնակիցների վարքագծի կանոնների մասին:
Առանձին թեմաներով լուսաբանվում են միջազգային պայմանագրային իրավունքի առարկան ու կառուցվածքը, որոնք արդիական են միջազգային իրավական փաստաթղթերի փոփոխությունների ու նոր իրավահարաբերությունների ձևավորման և կարգավորման տեսանկյունից:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• Իրավագիտության հիմնական հասկացությունների՝ սահմանումների միջոցով ճշգրիտ մեկնաբանությունները
• Իրավական ակտերի վերլուծության և կիրառման մեթոդները
• Միջանձնային և հասարակական հաղորդակցության հիմունքները

Հմտություն
• Տիրապետել մասնագիտական տեղեկատվության վերլուծության մեթոդներին
• Տիրապետել իրավական մշակույթի ընդհանուր օրինաչափություններին

Կարողունակություն
• Դրսևորել իրավական գիտության հիմնարար սկզբունքների իմացություն
• Մեկնաբանել և վերլուծել նորմատիվ իրավական ակտերի փոփոխություններն ու լրացումները
• Վերհանել ու վերլուծել միջազգային և ներպետական օրենսդրության զարգացման օրինաչափությունները և առանձնահատկությունները</td></tr>
</table>

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1.Միջազգային պայմանագրային իրավունքի հասկացությունը, Թեմա 2. Միջազգային պայմանագրերի տեսակները, Թեմա 3. Միջազգայի պայմանագրերի կնքման փուլերը, Թեմա 4. միջազգային պայմանագրերի լեզուն, Թեմա 5. Միջազգային պայմանագրերի տեքստի նախապատրաստումը, Թեմա 6. Միջազգային պայմանագրերի ուժի մեջ մտնելու իրավաբանական հիքերը, Թեմա 7. Միջազգային պայմանագրերի գործողության ժամկետը, Թեմա 8. Միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանման հասկացությունը, Թեմա 9. Միջազգային պայմանագրերի անվավերությունը, Թեմա 10. Միջազգային պայմանագրերի իրացումը ազգային օրենսդրության միջոցով, Թեմա 11. Միջազգային պայմանագրերի կատարման առանձնահատկությունները, Թեմա 12. Միջազգային պայմանագիրը և նորմը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում - Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն - Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը - Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Քոչարյան Վ. Միջազգային իրավունք 2002
2. Հովհաննիսյան Վ. Միջազգային պայմանագրերի կնքման և կատարման տեսական ու գործնական մի քանի հարցեր 2001
3. Հակոբյան Լ., Հակոբյան Կ., Հարությունյան Ա. Միջազգային հանրային իրավունք և. Միջազգային մասնավոր իրավունք (Ուսումնաօժանդակ նյութեր) 2008
4. Д.Б., Левин Актуальные проблемы теории международного права1958
5. Ю. М. Колосов,Ю. Н. Маслеев Международное право2009
6. Д. А. Шевчук Международное публичное право2009
7. К. А. Бекяшев Международное публичное право2008

Լրացուցիչ՝

1. Միջազգային Պայմանագրերի Իրավունքի Մասին Վիեննայի 1969թ. Մայիսի 23-ի Կոնվենցիա

	2. ՀՀ օրենքը Միջազգային պայմանագրերի մասին 2007թ 3. ՀՀ օրենքը Դիվանագիտական ծառայության մասին 2004թ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-153 Հյուպատոսական և դիվանագիտական իրավունք**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	38	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	52		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	«Դիվանագիտական և հյուպատոսական իրավունք» առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ իրավունքի այդ ճյուղի առարկայի, հիմնական հատկանիշների ու առանձնահատկությունների, սկզբունքների ու մեթոդների, ինչպես նաև դիվանագիտական և հյուպատոսական իրավունքի համակարգի մասին: Դասավանդման ընթացքում ուսանողները գիտելիքներ են ստանում նաև դիվանագիտական և հյուպատոսական իրավունքի աղբյուրների, իրավահարաբերությունների, դիվանագիտական իրավունքի ձևերի, դիվանագիտական իրավունքի նորմերի և դրանց հիմնական մասնակիցների վարքագծի կանոնների մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • հստակ պատկերացում միջազգային պայմանագրային իրավունքի ծագման ընդհանուր օրինաչափությունները *Հմտություն* • ինքնուրույն կողմնորոշում տարբեր տեսակետներում *Կարողունակություն* • որոշ տեսական հարցերի վերաբերյալ ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարելու կարողություն			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա-1 Դիվանագիտական ներկայացուցչություն Թեմա-2 Հյուպատոսական ներկայացուցչություն Թեմա-3 Արտաքին հարաբերությունների մարմիններ Թեմա-4 Դիվանագիտական ներկայացուցչությունների արտոնությունները			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.* ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում - Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) - Գնահատման մեթոդը՝			

- Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում
- Գնահատման չափանիշները՝
- Ներկայությունը

3) քննություն

4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում
- Գնահատման չափանիշները՝
- Տնային աշխատանքների կատարում
- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին

5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն
- Գնահատման չափանիշները՝
- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը ·ործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-·ործնական և ստու·ողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B

	"լավ" (4)	71-75	B^-
	"բավարար" (3)	66-70	C^+
	"բավարար" (3)	61-65	C
	"բավարար" (3)	55-60	C^-
	"անբավարար" (2)[1]	40-54	D
	"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
	"ստուգված"	55-100	S
	"չստուգված"[1]	40-54	U
	"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը
[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն

Պարտադիր՝

1. Քոչարյան Վ. Միջազգային իրավունք 2002
2. Հովհաննիսյան Վ. Միջազգային պայմանագրերի կնքման և կատարման տեսական ու գործնական մի քանի հարցեր 2001
3. Հակոբյան Լ., Հակոբյան Կ., Հարությունյան Ա. Միջազգային հանրային իրավունք և. Միջազգային մասնավոր իրավունք (Ուսումնաօժանդակ նյութեր) 2008
4. Д.Б., Левин Актуальные проблемы теории международного права1958
5. Ю. М. Колосов,Ю. Н. Маслеев Международное право2009
6. Д. А. Шевчук Международное публичное право2009
7. К. А. Бекяшев Международное публичное право2008

Լրացուցիչ՝

1. Միջազգային Պայմանագրերի Իրավունքի Մասին Վիեննայի 1969թ. Մայիսի 23-ի Կոնվենցիա
2. ՀՀ օրենքը Միջազգային պայմանագրերի մասին 2007թ
3. ՀՀ օրենքը Դիվանագիտական ծառայության մասին 2004թ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Ուսումնական պրակտիկա**
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	1 կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ
Ստուգման ձևը	ստուգարք
Դասընթացի նպատակը	Ուսումնական պրակտիկայի կազմակերպման և անցկացման հիմնական նպատակն է ուսանողներին հստակ պատկերացում տալ փաստաբանական գրասենյակների գործունեության, այդ կազմակերպությունների պաշտոնատար անձանց լիազորությունների, իրավասությունների ու պարտականությունների վերաբերյալ: Պրակտիկայի նպատակն է նաև ուսանողներին ծանոթացնել իրավական գիտելիքների կիրառման առանձնահատկություններին, տեսական գիտելիքները կապել պրակտիկ գործունեության հետ, ինչը նպաստում է մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների մակարդակի բարձրացմանը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Պրակտիկան գնահատվում է 100 միավորանոց համակարգով: Հաճախում – 20 Գիտելիքներ – 40 Հմտություններ, կարողություններ – 20 Պաշտպանություն - 20

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Արտադրական պրակտիկա**
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	8 կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ 4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ
Ստուգման ձևը	քննություն
Դասընթացի նպատակը	Պրակտիկայի կազմակերպման և անցկացման հիմնական նպատակներն են՝ ▪ Ուսումնառության ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքների գործնական կիրառման հնարավորության ապահովումը, ▪ Իրավաբանական գիտելիքների կիրառման առանձնահատկությունների բացահայտումը, մասնագիտական գիտելիքների պրակտիկ գործունեությամբ իրագործելու ունակությունների ձևավորումը, ▪ Ուսումնառության ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքների համապատասխանեցումը ուսումնական պլանին և կիրառման հնարավորությունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	▪ Պրակտիկան համարվում է կատարված՝ ուսանողի կողմից պրակտիկայի ծրագրի բոլոր պահանջները կատարելու դեպքում: ▪ Պրակտիկան գնահատվում է պրակտիկայի փաստաթղթերը ներկայացնելու դեպքում: ▪ Պրակտիկայի գնահատումը կատարվում է ուսանողի՝ պրակտիկայի ընթացքում ձեռք բերած գիտելիքների, հմտությունների, կարողությունների և կոմպետենցիաների հիման վրա. *Ուսանողի գնահատման մասնագիտական չափանիշներն են՝*

- աշխատանքների պլանավորման, կազմակերպման և կատարման կարողություններ,
- մասնագիտական գիտելիքների մակարդակը, դրանց կիրառելու հմտություն, ուսուցման նպատակները, բովանդակությունը, միջոցները և մեթոդները որոշելու իմացություն,
- համառոտագրեր, աշխատանքային պլաններ, և այլ նյութեր կազմելու կարողություն,
- աշխատանքային նյութին տիրապետելու, անսխալ խոսելու կարողություն,
- իր և իր համակուրսեցիների պրակտիկայի ընթացքում կատարած աշխատանքի վերլուծության կարողություն,
- հետազոտման տարբեր մեթոդների կիրառման, ստացված տվյալների վերլուծության կարողություն և հմտություն,
- կոլեկտիվի անդամների, համայնքի բնակիչների, իր համակուրսեցիների հետ հաղորդակցվելու, առանց կոնֆլիկտների շփվելու կարողություն,
- մասնագիտական, միջանձնային կոմպետենցիաների տիրապետում:
- Բոլոր փաստաթղթերը պետք է ձևակերպվեն համաձայն գործավարության կանոնների և առանձին թղթապանակով հանձնվեն դեկանատ:
- Պրակտիկայի գնահատականը դասվում է տեսական առարկաներից ստացած գնահատականներին և հաշվառվում է ուսանողների կիսամյակային ատեստավորման արդյունքներն ամփոփելիս:
- Պրակտիկայի փաստաթղթերը պահվում են դեկանատներում :

Պրակտիկայի ղեկավարը պարտավոր է՝

- պրակտիկայի ավարտին օրագրում բնութագրել պրակտիկանտի կատարած աշխատանքը, գնահատել այն,
- պրակտիկայի բաժին ներկայացնել բոլոր ուսանողների՝ պրակտիկայի ծրագրով պահանջվող փաստաթղթերը պատշաճ վիճակով,
- մասնակցել պրակտիկայի պաշտպանությանը, պրակտիկանտների վերջնական գնահատականի ձևավորմանը,
- բազմագործոնային համակարգով ներկայացնել առավելագույնը 100 միավորի բաղադրիչները, գնահատման կարգը, ամփոփման կարգն ու ժամկետները, որոնք սահմանված են ՎՊՀ« պրակտիկայի կանոնակարգի նորմերով:

Գնահատման բաղադրիչները	Հատկացվող միավորը	Ում կողմից գնահատվելու ամփոփման կար ու ժամկետները
1. Հաճախելիություն	0 - 10	Առարկայի մեթոդիստ
2. Առարկայական իմացություն	0 - 20	Առարկայի մեթոդիստ

	3. Իրավաբանական գիտելիքների և հմտությունների վերլուծություն ➢ Կիրառված գիտելիքների արդյունավետություն ➢ Համակարգչային տեխնոլոգիաների և այլ տեխնիկական օժանդակ միջոցների օգտագործում աշխատանքում ➢ Աշխատանքի ճիշտ բաշխում և օգտագործում ➢ Իրավիճակի գնահատում և որոշումների ընդունում	 0-15 0-10 0-10 0-15	Առարկայի մեթոդիստ
	Պաշտպանություն	0-20	Պրակտիկայի պաշտպանությա հանձնաժողով
	Ընդհանուր միավորը	100	

Պրակտիկան գնահատվում է՝ ըստ սահմանված չափանիշների՝ բազմագործոնային համակարգով[a] պրակտիկայի ընթացքում ձեռք բերված կարողությունների, հմտությունների, կոմպետենցիաների հիման վրա:

Մասնակցության աստիճանը %	Հատկացվող միավորը
96-100/ 20 օր	20
91-95/ 19 օր	18
86-90/ 18 օր	16
81-85/ 17 օր	14
76-80/ 16 օր	10
71-75/ 15 օր	08
66-70/ 14 օր	00

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td>Կուրսային աշխատանք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td>2/2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td>3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ
4-րդ տարի, 7-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td>քննություն</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</td><td>Կուրսային աշխատանքները գնահատվում են 100-միավորանոց սանդղակով՝ համաձայն աղյուսակ 1-ում ներկայացված չափանիշների
Աղյուսակ 1. Կուրսային աշխատանքի բաղադրիչները և հատկացվող միավորները (ըստ 100- միավորանոց սանդղակի)
<table>
<tr><th>հ/հ</th><th>Գնահատման բաղադրիչները</th><th>Հատկացվող միավորները</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Կուրսային աշխատանքի ձևակերպում (0-50)</td><td></td></tr>
<tr><td>1.1.</td><td>Կուրսային աշխատանքի կատարման ինքնուրույնությունը, Ուսանողի կատարած դատողությունների, եզրակացությունների հիմնավորումը ևփաստարկումը</td><td>0-10</td></tr>
<tr><td>1.2.</td><td>Աշխատանքի թեմային վերաբերող տեսական և գործնական նյութերի օգտագործման և մշակման մակարդակը</td><td>0-10</td></tr>
<tr><td>1.3.</td><td>Ուսանողի կողմից գրականության և այլ փաստական նյութերի կիրառությունը և կիրառման հմտությունը</td><td>0-10</td></tr>
<tr><td>1.4.</td><td>Կուրսային աշխատանքի բովանդակության համապատասխանությունը թեմային</td><td>0-10</td></tr>
<tr><td>1.5.</td><td>Կուրսային աշխատանքի ձևակերպման համապատասխանությունը սույն կարգի VII բաժնում նշված չափանիշներին</td><td>0-10</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Պաշտպանություն (0-50 միավոր)</td><td></td></tr>
<tr><td>2.1.</td><td>Ղեկավարի կարծիքը</td><td>0-10</td></tr>
<tr><td>2.2.</td><td>Աշխատանքի բովանդակության ներկայացման կարողությունը</td><td>0-10</td></tr>
<tr><td>2.3.</td><td>Ուսանողի կողմից սեփական տեսակետը պաշտպանելու կարողությունը</td><td>0-10</td></tr>
<tr><td>2.4.</td><td>Ուսանողի կողմից աշխատանքը ներկայացնելու հմտությունը և միջոցների կիրառությունը (գրաֆիկներ, ցուցադրական միջոցներ,սլայդներ և այլն)</td><td>0-10</td></tr>
<tr><td>2.5.</td><td>Ուսանողի խոսքի կուլտուրան</td><td>0-10</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td>Ավարտական աշխատանքի նախապատրաստում և պաշտպանություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td>7 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td>4-րդ տարի, 7-րդ կիսամյակ
4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td>Ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</td><td>Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով՝ հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ.

Աշխատանքի կատարողականի ցուցանիշները

<table>
<tr><td>h/h</td><td>Ցուցանիշներ</td><td>0-5 միավոր</td></tr>
<tr><td>1.</td><td>Ստացված արդյունքների, գիտական, կառուցողական, հետազոտական որոշումների արդիականությունն ու նորարարությունը</td><td></td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Ուսանողի ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանքը</td><td></td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Հետազոտության մեթոդների օգտագործման ինքնուրույնությունը</td><td></td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Ժամանակակից համակարգչային ծրագրերի և տեխնոլոգիաների օգտագործում</td><td></td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Շարադրման ճշգրտությունը, հերթականությունը և հիմնավորվածությունը</td><td></td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Մասնագիտական հմտություններին և տեխնոլոգիաներին տիրապետելու մակարդակը</td><td></td></tr>
<tr><td>7.</td><td>Աշխատանքի կոմպլեքսայնության աստիճանը: Աշխատանքի մեջ ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ առարկաների կիրառումը</td><td></td></tr>
<tr><td>8.</td><td>Համացանցի տեղեկատվական աղբյուրների օգտագործումը</td><td></td></tr>
<tr><td>9.</td><td>Հրատարակումների առկայությունը, կոնֆերանսներին մասնակցությունը, պարգևներ</td><td></td></tr>
<tr><td>10.</td><td>ԱՈԱ-ի ձևակերպման որակը (գրագիտության ընդհանուր մակարդակը, շարադրման ոճը, լուսաբանումների որակը, աշխատանքի չափանիշներին համապատասխան լինելը)</td><td></td></tr>
<tr><td>11.</td><td>Գրաֆիկական (պատկերազարդ) նյութի ներկայացման ծավալը և որակը, նրա համապատասխանությունն ԱՈԱ-ի պահանջներին</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ամփոփիչ միավոր</td><td></td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>